

VİTRİN

Esnaf
ve Sanatkârın
Sesi

KOSGEB
KANUNU DEĞİŞTİ!

YENİ SANAYİ VE TİCARET BAKANI NİHAT ERGÜN

AYIN DOSYASI:

MESLEKİ EĞİTİM VE İSTİHDAM

İMTİYAZ SAHİBİ:

TESK OTEL

(Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar
Konfederasyonu) adına

Genel Başkan

Bendevi PALANDÖKEN

Genel Yayın Müdürü:

Selami Turgut GENÇ

Yazı İşleri Müdürü:

YALÇIN ÖZDEMİR

Editör:

Mehmet ŞENEL

Yönetim Merkezi:

TESK Tunus Cad. No: 4

Bakanlıklar - ANKARA

Tel: (0.312) 418 32 69 - 70 - 71 - 72

Faks: (0.312) 425 75 26

web: www.tesk.org.tr.

Email: basin@tesk.org.tr.

Genel Yayın Koordinatörlüğü:

Nuruosmaniye Cad. Atasaray

No: 203 Cağaloğlu/İSTANBUL

Tel: (0.212) 514 07 66

Fax: (0.212) 514 07 66

Dergide yayınlanan yazıların
sorumluluğu yazarlarına aittir.

MERKEZ TEMSİLCİLERİ

Genel Başkan Vekili

Burhan AKSAK

Genel Başkan Vekili

Uğur BEKTAŞ

Genel Başkan Vekili

Demirhan ELÇİN

Genel Sekreter

Naci SULKALAR

YIL: 17 - 2009

SAYI: 191

ISSN 1301 - 4706

Baskı: TŞOF Plaka Matbaacılık Tic. A.Ş. ANKARA

Tel: (0.312) 267 08 97 • Fax: (0.312) 267 08 94

BAŞYAZI.....2

VİTRİN'den5

YENİ SANAYİ VE TİCARET BAKANI
NİHAT ERGÜN.....6KOSGEB KANUNU
DEĞİŞTİ8

AYIN DOSYASI

TESK Genel Başkanı
Bendevi PALANDÖKEN
İstihdamın Anahtarı:
Esnaf ve Sanatkarlar10

TÜRK-İŞ Genel Başkanı
Mustafa KUMLU
Türkiye'de Mesleki Eğitim ve
İstihdam13

TİSK Yönetim Kurulu Başkanı
Tuğrul KUDATGOBİLİK
Mesleki Eğitim ve İstihdam Bağlantısı..15

HAK-İŞ Genel Başkanı
Salim USLU
Mesleki Eğitim ve İstihdam18

MYK Yönetim Kurulu Başkanı ve
Bayram AKBAŞ
Mesleki Yeterlilik Sistemi
ve MYK.....21

İŞKUR Genel Müdürü
Namık ATA.....24
İşkur Mesleki Eğitimde Yarattığı
Hareketliliği Artırarak
Devam Ettirecektir.26

İLO Türkiye Temsilcisi

Gülay ASLANTEPE

İLO Açısından Mesleki Eğitim ve
İstihdam26

MEB Çıkarlık ve Yaygın Eğitim

Genel Müdürü Mehmet CAN

Çıkarlık Eğitimi ve İstihdam28

DPT

Mesleki Eğitim ve İstihdam.....29

Doç. Dr. İlkey SAVCI

Ekonomik Krizler ve Toplumsal

Maliyeti: İşsizlik.....31

MYK ile TESK Arasında Protokol35

Ortak Akıl Platformu36

Neler Oldu?40

Odalardan, Birliklerden,
Federasyonlardan.....42

Sosyal Güvenlik.....46

BASINDAN SEÇMELER.....48

Avrupa Birliği51

Basın Bültenleri52

Kültür-Sanat.....54

Enerji Verimliliği56

Bir Ziyaret58

Kadın Girişimciliği59

İş Güvenliği60

Dünya Su Forumu62

BULMACA64

*Sorunlarımızı
tek tek
çözüyoruz*

Bendeve Palandöken

TESK Genel Başkanı

Çalışkan, üretken, cesur, girişimci ve hiçbir zorluktan yılmayan değerli meslektaşlarım, sevgili çalışma arkadaşlarım; sizleri gönülden selamlıyorum.

Size esnaf ve sanatkarların temel bir finansman sorununun çözümü için atılmış dev bir adımın müjdesini vermek istiyorum: Israrla talep ve takip ettiğimiz değişiklikler, nihayet KOSGEB Kanununda gerçekleştirildi. Bundan böyle, yalnız üretici sanatkarlar değil, hizmet sektöründe yer alan , fakat faaliyetlerini sürdürmek için gerekli finansmanı bulamayan binlerce arkadaşımız, meslektaşımız da KOSGEB olanaklarından faydalanabilecekler.

KOSGEB Kanunu'nda yapılan değişiklik elbette tüm esnaf ve sanatkar camiasını sevindirdi, umutlandırdı. Ancak, en az bu değişiklik kadar önemli bazı taleplerimiz maalesef hala hayata geçirilmedi.

Örneğin, piyasaları büyük oranda canlandıracağını düşündüğümüz “harcama çeki” uygulaması hala gerçekleşmedi. TESK’ten sonra pek çok işçi sendika ve konfederasyonu, tüketici derneği ve farklı farklı sivil toplum kuruluşları ile ülkemizin çok değerli ekonomistlerinin de bir çözüm olarak gündeme taşıdıkları “harcama çeki” uygulaması, basında da epeyce tartışıldığı halde, gündemden düşmeye başladı. Fakat biz, konunun takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Perakende sektöründeki düzensizliğin ortadan kaldırılması, haksız rekabetin önlenmesi, esnaf ve sanatkarlar ile tüketicilerin haklarının korunması için acil olarak yasalaşmasını beklediğimiz perakende sektörünün düzenlenmesi ile ilgili “Büyük Mağazalar ve Zincir Marketler” konusundaki yasal düzenlemenin yapılmamış olması da maalesef hala önemli bir sorun olarak gündemimizdeki yerini koruyor.

TESK yöneticileri olarak bizler tüm bu sorunları tespit ediyoruz ve elbette çözümü için uğraş ve-riyoruz. Bizim taleplerimizi uygulamaya koymasını beklediğimiz hükümet nezdinde ve her platformda, temsil ettiğimiz büyük kitlenin verdiği güce dayanarak ısrarımızı ve çabamızı sürdürüyoruz.

Hükümette gerçekleştirilen revizyonla, esnaf ve sanatkar kesiminin sorunlarının çözüm makamı olan Sanayi ve Ticaret Bakanı da değişti. Yeni bakanımız sayın Nihat ERGÜN’e yeni görevinde başarılar diliyoruz ve esnaf ve sanatkarların sıkıntılarını aşma konusunda yeni Bakanımızın da büyük ve önemli çalışmalar yapacağına inanıyoruz.

Sorunlarımızın çözümü için kendi bünyemizde de çeşitli çalışmalar gerçekleştiriyoruz. Örneğin, şimdiye kadar düzenlediğimiz ve bundan sonra da düzenleyeceğimiz “Ortak Akıl Platformları” ile haritamızı belirliyoruz. Güçlü ve zayıf yönlerimizi tesbit ediyoruz. Yapacağımız etkinlikleri ve çalışma programını bu tespitlere göre belirliyoruz. “Kadın Girişimciliğini Destekleme Projeleri” dahil diğer pek çok alanda yaptığımız projeler ile mesleki eğitime yönelik çalışmalarımız , bundan sonra da aynı hızla devam edecek. Böylece esnaf ve sanatkarımız her zaman olduğu gibi yine topluma örnek olan, çağın şartlarına uyum sağlayan, kendini geliştiren, ufku ve vizyonu açık, birbirine bağlı büyük bir kitle olarak kalmaya devam edecek ve ekonomideki güçlü ve vazgeçilmez yerini her geçen gün biraz daha sağlamlaştıracaktır.

Sevgilerimle...

**Ülke Kalkınmasında
"ANAHTAR ÇÖZÜM"
Esnaflar ve Sanatkarlardır.**

Gündemden daha uzun süre düşmeyeceği görülen ekonomik kriz, zorunlu olarak VİTRİN'in de ilgisiz kalamadığı konuların başında geliyor. "Ekonomik kriz" ve "krizden zarar görmeden çıkma" konularını farklı yönleriyle ele almaya çaba gösteriyoruz.

Bu sayımızda da, krizin yine çok tartışılan bir yönü olan, "istihdama etkileri" konusunu incelemeye çalıştık. Mesleki eğitim ve istihdam arasındaki sıkı ilişkiyi de göz önünde bulundurarak, hem eğitim hem de istihdam alanında söyleyecek sözü olan tüm kesimlerin görüşlerini sayfalarımızda yayınlamaya çalıştık. Yararlanacağınızı umuyoruz.

Uzun süredir çıkmasını beklediğimiz ve özellikle hizmet kesimindeki esnaf açısından çok önemli bir gelişmeyi de sayfalarımızda ayrıntılı olarak okuyacaksınız: KOSGEB Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, hizmet sektöründe faaliyet gösteren esnafın KOSGEB desteklerinden yararlanmasının önü açıldı.

VİTRİN'imizi güzelleştirme ve yeniden düzenleme gayreti içindeyiz. Eleştirilerinizi, katkılarınızı, önerilerinizi lütfen bize iletin.

Nice yeni Vitrin'lerde görüşmek dileklerimizle...

VİTRİN

YENİ SANAYİ ve TİCARET BAKANI NİHAT ERGÜN

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na atanan Nihat ERGÜN, görevini Devlet Bakanlığına atanan Zafer Çağlayan'dan devraldı...

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı görevini Çağlayan'dan devralan Nihat Ergün, Sanayi Bakanlığının, üreten insanlara, tüketicilere yol gösteren, Türkiye'nin sanayileşmesine, ülkedeki ticaretin gelişmesine katkı sağlayan, bunun alt yapısını, rekabetçi ortamı, şeffaf ortamı ve uygun hukuk düzenini oluşturan bir bakanlık olarak çalışmalarına devam edeceğini söyledi.

Görevlerinin ülkede ahenkli bir ekonomik faaliyetin olabilmesi ve bunun küresel düzeyde güçlü bir ekonomiye ulaşabilmesi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın bütün birikimini harekete geçirmek olduğunu dile getiren Ergün, bunun taraflarından birisi bakanlık ve bürokratları ise diğerinin de üretenler ve bunların örgütleriyle tüketenler ve tüketici örgütleri olduğunu söyledi. Ergün, bu unsurlarla işbirliği içinde olacaklarını ifade etti.

Ergün, "Hiç bir aktörü kenarda tutmadan, ekonominin, reel sektörün bütün aktörlerini, onların bütün birikimlerini bir havuzda toplamak ve o havuzu bir zenginlik haline getirmek, Türkiye'nin birikimi haline getirmek başlıca görevimiz olacaktır" dedi.

"DEĞİŞİM BİR ZARURET"

Bakan Ergün, kabinedeki revizyonla ilgili olarak da değişimin bir zaruret, kendi başına bir ihtiyaç olduğunu söyledi.

Değişimin başarıdan ya da başarısızlıktan bağımsız olduğunu, bazen en başarılı insanların da değişmesi gerekebileceğini vurgulayan Ergün, "Kurumsallaşmanın var olduğunu ispat etmek açısından buna ihtiyaç vardır. Demok-

Sanayi ve Ticaret Bakanı Ergün;
"Demokrasi içinde seçimle gelinen yerlerde ilanihaye görev yapmak söz konusu olmamalıdır. Mutlaka yenilenmeye ihtiyaç vardır. Yenilenme yeni ruh yeni bir heyecan yeni bir dinamizm getirecektir. Bu ruhu, bu heyecanı bu dönemde Türkiye, yeni kabineyle gerçekleştirmiş olacak."

rasi içinde seçimle gelinen yerlerde ilanihaye görev yapmak söz konusu olmamalıdır. Mutlaka yenilenmeye ihtiyaç vardır. Yenilenme yeni bir ruh yeni bir heyecan yeni bir dinamizm getirecektir. Bu ruhu, bu heyecanı bu dönemde Türkiye, yeni kabineyle gerçekleştirmiş olacak" diye konuştu.

Devlet Bakanlığına atanan Zafer Çağlayan ise, makamda düzenlenen törende yaptığı konuşmada, 20 ay süren Sanayi ve Ticaret Bakanlığı süresince yürüttükleri çalışmalar hakkında bilgi verdi.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının çok önemli fonksiyonlar icra eden bir bakanlık olduğuna işaret eden Çağlayan, görevini devrettiği Nihat Ergün'ün de sanayi ve ticaret konusunda bugüne kadar yapılmışların daha ötesinde başarılı hizmetler yapacağına inandığını söyledi.

Şu an itibariyle eski Sanayi ve Ticaret Bakanı olduğunu anımsatan Çağlayan, "Başbakanımızın bize tevdi etmiş olduğu görev çerçevesinde yine sanayi hayatıyla, ticaret hayatıyla, Odalar ve Borsalar Birliğimizin mensuplarıyla ilişkilerimiz devam edecek. Bu sefer başka bir boyutta, dış ticaret boyutunda, ithalat, ihracat boyutunda, dış müteahhitlik boyutunda hizmetlerimiz sürecek. Bu vesileyle Sayın Başbakanımıza gerek Sanayi ve Ticaret Bakanı olmam noktasında gerek şimdi dış ticaretten, ithalat, ihracattan sorumlu bakan olarak beni görevlendirmesinden dolayı teşekkür ve minnetlerimi arz etmek istiyorum" dedi.

Esnaf ve sanatkar kesimini yakından ilgilendiren bu değişiklik ile esnaf ve sanatkarların sorunlarının çözümüne ivme kazandırılacağı ümit ediliyor. Ekonomik krizin etkilerinin en çok hissedildiği kesim olan esnaf ve sanatkarlar, yeni bakandan acil ve etkili çözümler beklemektedir.

KOSGEB KANUNU DEĞİŞTİ!

ARTIK SADECE SANAYİCİ DEĞİL, HİZMET VE TİCARET İŞLETMELERİYLE BAKKAL, MANAV, BERBER GİBİ HİZMET ESNAFI DA DESTEK ALABİLECEK...

Mecelis'te kabul edilen Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkındaki Kanunda değişiklik yapan tasarı ile kanunda yer alan "sanayi" ibaresi, "işletmeleri" şeklinde değiştirilerek imalat sektörünün yanı sıra hizmet ve ticaret sektörlerinde faaliyet gösteren işletmelerin de KOSGEB desteklerinden yararlanmasının yolu açıldı.

Sanayi ve Ticaret Bakanı Zafer Çağlayan'ın konuya ilişkin şu açıklamalarda bulundu.

"Üretim, ihracat, istihdam konusunda Türkiye ekonomisinin dinamiğini oluşturan KOBİ'lerin en büyük destekçisi KOSGEB olmuştur.

Uyguladığı eğitim programlarıyla, verdiği onlarca destek çeşitleri ile KOBİ'leri kurumsallaştırmadan, Ar-Ge'ye, ihracat desteklerinden yurtdışı pazarlara açılmaya kadar onlarca program aracılığıyla desteklerde bulunmuştur.

Bakanlığım ilgili kuruluşu olan KOSGEB 2007-2008 döneminde bilişim, bölgesel kalkınma, danışmanlık ve

eğitim, girişimciliği geliştirme, kalite geliştirme, Pazar araştırma ve ihracatı geliştirme, teknoloji geliştirme ve Yenilik, Uluslar arası işbirliği geliştirme destekleri başlığı altında çoğu geri dönüşümsüz olmak üzere 6.257 işletmeye 35.2 milyon TL destek sağlamıştır.

Ayrıca, KOBİ'lerin, reel sektörün, imalat sanayinin en büyük destekçisi olan KOSGEB aracılığıyla 2008 yılında, "ilk"ler gerçekleştirilmiştir. "SIFIR FAİZLİ KREDİ DESTEK" programları uygulamaya konulmuştur. Bu çerçevede, 2008 yılında 25 bini aşkın işletmeye 1.6 milyar TL'lik sıfır faizli cansuyu desteği verilmiştir. Yine Cumhuriyet tarihinde ilk kez, esnaf ve sanatkara sıfır faizli kredi imkanı sağlanmıştır.

Bu çerçevede, uygulamaya konulan, 1000+1000 KOBİ Makine Techizat Kredisi Faiz Desteği, İmalatçı Esnaf ve Sanatkar Kredisi Faiz Desteği, İhracat Kredisi Faiz Desteği ve İstihdam Endeksli İşletme Kredisi Faiz Desteği programlarıyla toplam 1.6 milyar TL kredi hacmi yaratılmıştır. Bu programlardan 26 bini aşkın KOBİ ile imalatçı esnaf ve sanatkarlarımız yararlanmıştır. Ayrıca, 2009 yılı ilk KOSGEB Desteği olan İhracat 2009 Cansuyu Kredi'si programına 20 Nisan 2009 tarihi itibarıyla 6.574 adet başvuru gerçekleşmiş olup 1 milyar 35 milyon Dolar kredi talebinde bulunulmuştur.

KOSGEB Kuruluş kanununda yer alan "imalatçı" tanımıyla sadece imalat sanayinde faaliyet gösteren ve KOBİ tanımına uyan işletmelerin KOSGEB desteklerinden yararlanabileceği hükme bağlanmıştı.

Kanundan kaynaklanan kısıt nedeniyle, her alanda Türkiye ekonomisine hizmet veren, üretim sağlayan, istihdam gerçekleştiren, ihracat yapan milyonlarca işletmemiz, KOSGEB'in verdiği hizmet ve desteklerden yararlanamıyordu.

Oysa ki, bugün imalat sanayinde faaliyet göstermeyip ticaret ve hizmet sektöründe faaliyette bulunarak Türkiye ekonomisine büyük katkı sağlayan milyonlarca işletme bulunmaktadır.

Ülkemizde sanayi sektörü dışındaki sektörlerin ekonomik katma değer üretme ve istihdam yaratma potansiyelinin artması ve sanayi dışındaki sektörlerdeki KOBİ'ler ve işletmelerden gelen talepler, KOSGEB'in hedef kitlesini sanayi kesiminden tüm KOBİ'leri kapsayacak şekilde genişletmesi gerekliliğini ortaya koymuştur.

Yaşanan bu olumsuzluğun ortadan kaldırılması için KOSGEB'in kuruluş kanunda değişiklik yapılması elzem olmuştur.

Türkiye ekonomisine katkı sağlayan, imalat, ticaret ve hizmet sektöründeki işletmelere destek sağlamak temel

prensibimizdir. Artık, bakkal, kasap, manav ile pansiyon işletmecisi gibi hizmet ve ticaret sektöründe faaliyet gösteren işletmeler de KOSGEB desteklerinden yararlanabileceklerdir.

Yapılan bu değişiklik ile İmalat sanayi dışındaki KOBİ'lerin de KOSGEB desteklerinden yararlanabilmesi için gerekli hukuki zemin oluşturuldu. Hizmet ve ticaret sektörlerindeki KOBİ'ler de, KOSGEB hedef kitlesine dâhil edildi ve KOSGEB ülkemizin KOBİ'lerden sorumlu ulusal kuruluşu niteliğine kavuştu.

Getirilen düzenleme ile;

- KOSGEB tarafından verilecek hizmetler ve desteklerden yararlanacak işletmelere ilişkin sektörel ve bölgesel önceliklerin günün ekonomik ve sosyal şartlarına göre belirlenmesini Bakanlar Kurulu yapacak.

- KOSGEB, girişimcilik kültürünün ve ortamının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması için gerekli önlemleri alacak, bu kapsamda girişimleri, girişimcileri destekleyecek.

- İşletmeler arası işbirliğini geliştirme, yerli veya yabancı sermaye katkısıyla gerçekleştirilecek ortak yatırımların oluşturulmasını, yaygınlaştırılmasını destekleme, yatırım ortamının iyileştirilmesi için gerekli önlemleri alma, destekleri sağlama da KOSGEB'in görevleri arasında yer alacak.

- KOSGEB, işletmelerin ve girişimcilerin yatırım, üretim, ihracat, istihdam, teknoloji geliştirme, pazarlama ve diğer konularda ihtiyaç duydukları ürün ve hizmetleri temin edebilmelerini, sermaye piyasalarına açılabilmesi için gerekli geri ödemeli veya ödemesiz desteklerini sağlayacak.

- Yapılan bu değişiklikle, KOSGEB ile ihtilaflı hale gelmiş olan KOBİ'lerin KOSGEB'e olan borçlarını ödemelerini kolaylaştıran bir düzenleme getirdik. Kanun değişikliğinin yürürlüğe gireceği tarihe kadar aldığı KOSGEB destekleriyle ilgili olarak KOSGEB ile ihtilaflı olan KOBİ'ler, alınan desteğin ana parasını 31/10/2009 tarihine kadar defaten ödemek kaydıyla, KOSGEB alacağının faizini ödemeyecektir.

Yaptığımız bu düzenleme ile KOSGEB'in hedef kitlesi 300 bin KOBİ'den 2 milyonu aşkın işletmeye ulaşmış bulunmaktadır.

KOSGEB'in genişleyen hedef kitlesine nitelikli hizmet verebilmesi amacıyla, 2009 yılı bütçesinin %48 oranında artırılmış, 222 milyon TL olan 2008 bütçesi 329 milyon TL'ye çıkarılmıştır. Ayrıca, bu rakamın üstüne ekonomik krize karşı alınan tedbirler kapsamında 4. paket ile 75 Milyon TL'lik hazine yardımı KOSGEB'e tahsis edilmiştir.

KOSGEB bütçesinde yapılan bu artışlarla daha çok işletmeye destek sağlanabilmesi mümkün hale gelmiştir. Bu değişiklik ile KOBİ'lerden sorumlu ulusal kuruluş niteliğine kavuşan KOSGEB, daha geniş bir etki alanında KOBİ'lerimizin geliştirilmesi için bundan sonra da çalışmalarını sürdürecektir.

Bu çerçevede, KOSGEB'den Türk ekonomisinin en önemli aktörleri olan KOBİ'lerimizle esnaf-sanatkarımıza 2009 yılında 4 milyar TL'ye yakın bir destek sağlanmasını öngörüyoruz."

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN, KOSGEB KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİĞİ DEĞERLENDİRDİ

Artık imalatçı olmayan küçük işletmelerin de destek kapsamına alınması, esnafın yüzünü güldürdü. TESC Başkanı Bendeve Palandöken, yeni düzenlemeyle kriz sebebiyle dükkanını kapatmak zorunda kalan esnafın nefes alacağını dile getirdi. Düzenlemenin tam zamanında yapıldığını ifade eden Palandöken, "Kapanan kepenkler açılacak, borçla boğuşan esnafımız rahat nefes alacak, yeniden binlerce insana iş imkanı doğacak. Cansuyu Kredisi yeni bir kurtuluş olacak. İlk planda 200 bin esnafımızın bundan faydalanacağını düşünüyorum." dedi.

BANKA SAYISI ARTAR, KAYNAK SORUNU YAŞANMAZ

Yeni düzenlemeyle ilgili en çok merak edilen konuların başında kaynak sorunu geliyor. Esnafa kullanılacak faizsiz kredinin nasıl finanse edileceği merak konusu. TESC Başkanı Palandöken, "Kaynak sorunu yaşanacağını düşünmüyorum. Bakanlık daha önce 7 banka ile işbirliği yapmıştı, şimdi bu, sayıyı daha da artıracak. Ayrıca kredinin bir bölümü de Esnaf Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği aracılığıyla kullanılacak." açıklamasını yaptı.

Bendevi PALANDÖKEN
TESK Genel Başkanı

İSTİHDAMIN ANAHTARI : ESNAF VE SANATKARLAR

Çağımızda, sadece ülkemiz için değil, tüm insanlık için büyük bir değişim ve dönüşüm yaşanmaktadır. Geçmişte para üretimle yakından ilgiliyken ve üretimi temsil ederken, günümüzde bağımsız bir aktöre ve hatta en önemlisi küresel bir aktöre dönüşmüştür.

Ülkelerin uluslar arası piyasalarda ve küreselleşen ekonomide yerini alması, sürdürülebilir büyüme için adeta zorunluluk halini almıştır. Gelişmiş tüm ekonomilerde ekonomik dengeleri tutturmak önemli bir hedef haline gelmiştir. Ancak ülkeler bu parasal dengeleri tutturmaya çalışırken artan işsizliği de gözden kaçırmaktadır.

Son yıllarda tüm dünyada istihdama yönelik hizmetlere daha fazla önem verilmektedir. İşsizliğin tüm ülkelerde artma seyri göstermesi, bunun yanında halkın kamu hizmetlerinden daha çok yararlanma beklentilerinin yükselmesi, bu kurumların görev ve yetkilerinin genişlemesine yol açmaktadır.

İşsizlik, günümüzde sadece ülkemizin değil, dünyadaki hemen her ülkenin en önemli sorunları arasında yer almaktadır. Dünya genelinde yaşanan hızlı yapısal ve ekonomik değişim istihdamı doğrudan etkilemektedir.

Bilimsel gelişmeler üretim teknolojilerine yansımakta ve işgücü verimliliği artmaktadır. Bu da işgücüne talebi azaltmaktadır. Bunun sonucunda özellikle gelişmiş ülkelerde işsizlik en önemli sorun haline gelmektedir. Bu sorunu çözmek için istihdam alanında yeni yaklaşımlar ortaya çıkmaktadır. Bunların arasında en önemlisi girişimciliği teşvik etmek ve çalışanların kendisini sürekli geliştirmesini sağlayacak yöntemler geliştirmektir.

Türk ekonomisi son birkaç yılda hızla büyüdü, ancak işsizlik oranında kayda değer bir düşme gerçekleşmedi. Ülkemizde yaşanan bu durum, ekonomik

büyümenin, tek başına işsizlerin iş bulmalarına yeterli olamadığını net olarak ortaya koymaktadır. Avrupa Birliği önümüzdeki 10 yıl içinde vatandaşlarına 4.5 milyon yeni iş yaratacağını hedef olarak koymaktadır. Biz ise sürekli büyüme hızına ve ekonomik canlanmaya uymayan istihdam politikaları ile iş üretmedik, istihdam yaratmadık.

2008 yılının sonunda yaşanan global ekonomik krizin ülkemize etkisi hızla kendini göstermeye başladı. 2008 yılında ekonomimiz %1,5 civarında küçülmüştür. Bu küçülme ise istihdama katlanarak yansımıştır. TÜİK'in hanehalkı işgücü araştırması Ocak 2009 dönemi sonuçlarına baktığımızda, işsizlik oranının %15.5'lere çıktığı görülmektedir. Yüksek öğrenim yapmış gençlerde bu oran neredeyse %30'lara dayanmış durumdadır. 2009 yılı için ise ekonomide % 3.6'lık bir küçülme olacağı resmen öngörülmektedir.

Makro ekonomik dengeleri tutturmayı nihai hedef olarak alan ekonomik yaklaşımların, üreterek işsizliği azaltmak konusunda yeterli sonuçlar ortaya koyamadığı anlaşılmaktadır. İş üretebilmenin, reel ekonominin daha çok gözetilmesi ve üretimin önündeki engellerin kaldırılması ile sağlanacağı bilinen bir gerçektir.

Ülkemizin özgün koşullarını dikkate alan, kısa-orta-uzun vadeli planlamalar yapılmalı ve bunlar titizlikle ve kararlılıkla uygulanmalıdır. Reel ekonominin önünün açılması istihdama doğrudan olumlu ve etkili katkılar yapacaktır.

Devlet Planlama Teşkilatının, 9'uncu Kalkınma Planında ekonomik kalkınmanın motorunun sanayileşme ve üretim olduğu, sanayileşme olmadan kalkınmanın olmayacağı vurgulanmaktadır. İstihdam yaratmayan büyümenin, kalkınmaya dönüşemeyeceği ve sürdürülebilirliğinin sağlanamayacağı bir gerçektir.

Küreselleşmeyi kontrol etmek mümkün olmadığına göre, kendi iç dinamiklerimizi geliştirmekten başka çaremiz yok gibi görünmektedir. Kısa ve orta vadede öncelikle elde olan imkanlarımızın gözden geçirilmesi gerekmektedir. İstihdam yaratma açısından kısa ve orta vadede görünen en iyi çözüm, girişimciliğin teşvik edilmesi, mikro ve küçük ölçekli işletmelerin korunarak geliştirilmesidir.

Bildiğiniz gibi, 1-9 kişi arasında çalışanı olan ve büyük bir bölümünü esnaf-sanatkarların oluşturduğu mikro işletmeler, ülkemizdeki işletmelerin yaklaşık %98'ini oluşturmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu 2009 Ocak dönemi Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre, istihdamın yaklaşık % 57.6'sını 1-9 işçi çalıştıran mikro işletmeler sağlamıştır.

Esnaf-sanatkar işletmeleri, sayılarının çokluğu ve ülke geneline yaygınlıkları nedeniyle ekonomi ve istihdamda kuşkusuz önemli bir yere sahiptir. İşletme ölçeği büyüdükçe daha ileri teknolojiler kullanılmakta, ileri teknolojiler ise insan emeğine olan ihtiyacı azaltmaktadır. Bu nedenle, pek çok gelişmiş ülke bugün girişimciliği ve mikro işletmeleri çok değişik ve çeşitli teşvik yöntemleriyle desteklemektedir.

Avrupa Birliği, 25 Haziran 2008'de yayımladığı "Avrupa Küçük İşletmeler Yasası" ile AB genelinde küçük işletmelerin teşvikini hedeflemektedir. AB'yi bu noktaya getiren en büyük sebep de istihdamın artırılması ve işsizliğin önlenmesi yönündeki çalışmalardır. AB bugün, "KOBİ'ler artık kırmızı kart görmeyecek, tam tersine onların ayaklarının altına kırmızı halı serilecek." ilkesini benimsemektedir.

Üretimin ve ticaretin fidanlığı olarak kabul ettiğimiz küçük ölçekli esnaf ve sanatkar işletmeleri gerçek anlamda teşvik mekanizmalarından ve destekten mahrum vaziyettedir. Oysa bu işletmeler istihdamın artırılması açısından vazgeçilmez bir alternatiftir. Ülkemizde de esnaf-sanatkarlar ve mikro işletmelere yönelik politikalar, stratejiler ve projeler oluşturulması gerekmektedir. Bu politikalara dayalı özel teşvik ve destekler yaratılması artık bir zorunluluktur.

Üretimin ve ticaretin fidanlığı olarak kabul ettiğimiz küçük ölçekli esnaf ve sanatkar işletmeleri gerçek anlamda teşvik mekanizmalarından ve destekten mahrum vaziyettedir. Oysa bu işletmeler istihdamın artırılması açısından vazgeçilmez bir alternatiftir. Ülkemizde de esnaf-sanatkarlar ve mikro işletmelere yönelik politikalar, stratejiler ve projeler oluşturulması gerekmektedir. Bu politikalara dayalı özel teşvik ve destekler yaratılması artık bir zorunluluktur.

Esnaf ve Sanatkar Siciline kayıtlı yaklaşık 1.925.000 esnaf-sanatkar bulunmaktadır. Bunların yanlarında çalışan elemanlar da düşünüldüğünde, bu kesimin istihdam açısından ne kadar büyük önem taşıdığı anlaşılabilecektir. Bu kesimin desteklenmesi, işsizliğin önlenmesine ve kayıt dışılığın azaltılmasına önemli katkılar sağlayacaktır.

İstihdamın arttırılmasında ve işsizliğin önlenmesinde en temel etkenlerden biri de işgücümüzün niteliğinin art-

1-9 kişi arasında çalışanı olan ve büyük bir bölümünü esnaf sanatkarların oluşturduğu mikro işletmeler, ülkemizdeki işletmelerin yaklaşık %98'ini oluşturmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu 2009 Ocak dönemi Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre, istihdamın yaklaşık % 57.6'sını 1-9 işçi çalıştıran mikro işletmeler sağlamıştır.

tırılmasıdır. Avrupa Birliği, 2010 yılında dünyanın en rekabet edebilir ekonomisi olma hedefinin temellerini yaşam boyu öğrenme ilkesi üzerine oturtmuştur. İnsan kaynaklarının niteliğinin sürekli olarak geliştirilmesi ve ar-ge çalışmaları, bu hedefe ulaşmada öncelikle desteklenecek alanlar olarak belirlenmiştir.

Bugün rekabette en temel unsur işgücünün niteliğidir. Eskiden olduğu gibi iyi bir mali ve teknolojik alt yapıya sahip olmak rekabette yeterli olmuyor. Bu alt yapıyı en etkin ve verimli şekilde kullanacak ve geliştirecek işgücü yoksa, mal ve hizmet üretiminden beklenen olumlu sonuçlar elde edilemiyor. Kısacası, bugün, üretimin unsurları para ve teknolojinin yanı sıra insan gücünden oluşmaktadır ve çağımızda insan gücü daha da ön plana çıkmış durumdadır.

Ülkemizde işgücünün niteliği oldukça düşük. İşgücümüzün %70'e yakın bölümü lise altında eğitim görmüş kişilerden oluşuyor. Lise ve dengi eğitim görenlerin büyük bir bölümü ise, düz lise mezunu ve herhangi bir mesleğe sahip olmayan kişilerden meydana geliyor. Bu verilerle işgücümüzün eğitim düzeyi AB ortalamasının çok gerisinde bulunuyor.

Bu olumsuz verilere rağmen, halen eğitim sistemimiz ile ilgili sorunlarımızı çözebilmiş değiliz. Nüfus ve ölçek olarak büyük bir ülke olmamız, genç bir nüfusa sahip olmamız bir bakımdan avantaj iken diğer bakımdan dezavantaj oluşturmaktadır. Ülke genelinde aynı kalite ve standartta eğitim verilmesinde sorunlar yaşanmaktadır. Diğer ülkelerle kıyaslandığında milli eğitime çok büyük bir bütçe aktarılmasına rağmen, milli eğitimin toplam bütçe içindeki payı halen yetersiz durumdadır.

Eğitim ile istihdam arasında halen sağlıklı bir ilişki kurulamamaktadır. İşgücü piyasamız sistematik olarak takip edilememekte, gerçek bir işgücü planlaması yapılamamaktadır. Bu nedenle eğitim sistemimiz iş piyasasının ihtiyaçlarına cevap verememekte, bu da mesleğinde iş bulamayan eğitimli işgücü ile nitelikli eleman bulamayan işvereni karşı karşıya getirmektedir.

Bugün orta ve yüksek öğretim seviyesinde pek çok branştan mezun olan gençlerin kendi alanlarında iş bulamadıkları, ya başka bir alanda çalıştıkları ya da tamamen işsiz oldukları acı bir gerçektir. Kısıtlı kaynaklarımızın bu şekilde heba edilmesi, mutsuz ve umutsuz bir neslin yetişmesi ileride telafi edilemeyen ekonomik ve sosyal kayıplara neden olacaktır.

Yukarıda belirtilen tabloda ilgili her kesimin bir parça

payı bulunmaktadır. Beyaz yakalıları mavi yakalılara tercih eden toplumumuzdan, kendi elemanını yetiştirmeye yeterince destek vermeyen işletmelerimize, temel görevlerinin üyelerinin mesleki gelişimini sağlamak olduğunu tam kavrayamayan ve bu alanda gereken ölçüde etkin olamayan meslek kuruluşları, işçi ve işveren örgütlerinden, kısa, orta ve uzun vadeli politika, strateji ve eylem geliştirmede ve uygulamada yetersiz kalan kamu kesimine kadar her kesim eğitimde yaşanan sorunların birer muhatabıdır.

Bir an önce eğitim sistemimizin gözden geçirilmesi ve istihdam odaklı hale getirilmesi gerekmektedir. Mesleklerin tek tek ele alınması ve her mesleğe ve mesleğin iş piyasasındaki durumuna göre farklı mesleki eğitim modellerinin belirlenmesi önemli bir ihtiyaçtır. Bazı meslek dallarında pratik kısmı ağır basan beceri tabanlı eğitim verilirken, bazı mesleklerde teorik kısmı ağır basan okul tabanlı eğitimler tercih edilebilmektedir. Eğitim sistemimiz iş piyasasının ve kişilerin önlerini açacak esnekliğe sahip olmalıdır.

Özellikle mesleki eğitim okul-işletme işbirliğine dayalı bir eğitim türüdür. Burada kamu tarafı kadar sosyal tarafların da etkinliği çok büyük önem taşımaktadır. Mesleki eğitim gerçek anlamda birlikte planlanmalı, yürütülmeli, denetlenmeli ve finanse edilmelidir. Mesleki eğitimin temelinde yer alan işletmelerin bu eğitime sahip çıkmaları için gereken teşvikler sağlanmalıdır. Bu alanda çaba sarf eden sosyal taraflar desteklenmeli ve önleri açılmalıdır.

Temel mesleki eğitim kadar meslek geliştirme eğitimleri de son derece önemsenen konuların başında gelmektedir. Yaşam boyu öğrenme felsefesi doğrultusunda işgücümüzün sürekli kendini geliştirmesi ve teknolojiye uydurması önem taşımaktadır. Ülkemizde yaşam boyu öğrenmeyi teşvik edecek, hatta zorunlu hale getirecek bir sistem kurulması gerekmektedir. Bir çok ülkede bu tür yapılar oluşturulmuş ve işler hale getirilmiştir.

Sonuç olarak, eğitim ve istihdam birbirinin ayrılmaz parçası olan iki konudur. Eğitim düzeyi ve niteliği istihdam edilebilmede en elzem noktadır. Her iki konuda da ülkemizin önünde kat edilecek epey yol bulunmaktadır. Ve bu uzun yolculukta hepimize çok büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Mustafa KUMLU
TÜRK-İŞ Genel Başkanı

TÜRKİYE'DE MESLEKİ EĞİTİM VE İSTİHDAM

Ortaöğretim kurumlarının genel amacı, bir yandan yüksek öğretime, diğer yandan da iş hayatının ihtiyacını duyduğu mesleklere öğrenci hazırlamaktır. Ancak son yıllarda mesleki teknik ortaöğretim kurumu mezunlarının gitgide artan bir biçimde yükseköğretim kurumlarının kapılarının kendilerine açılmasını talep etmeleri, ortaöğretim kurumlarının tek amacının yükseköğretime öğrenci hazırlamak olduğu gibi olumsuz bir tabloyu ortaya koymaktadır. İş hayatının ihtiyacı olan ara insan gücü çıraklık eğitimi vb. eğitim programlarıyla yaygın eğitime bırakılmakta olup, örgün eğitimin iş hayatına nitelikli işgücü hazırlamak gibi bir işlevi göz ardı edilmektedir.

Öte yandan, meslek eğitimi veren kurum ve kuruluşların eğitimleri yeterli sayıda insana ulaşamamakta, işgücü piyasasının ihtiyaçlarına cevap verememektedir. İşgücü piyasasında nitelikli işgücü açığı sorunu devam etmektedir. Bunun bir nedeni, işgücüne yeni katılacak olanların piyasanın gereksinimlerine uygun bir şekilde yönlendirilmemesi ve insanların ihtiyaç duyulmayan alanlarda eğitilmesidir. Meslek eğitimlerin içeriği ve kalitesi de piyasanın ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Bu nedenle, örgün eğitim içinde yer alan meslek okullarıyla yaygın eğitimde yer alan çıraklık eğitimi ve benzeri becerileri kazandıran kursların, eğitimlerin kamuoyundaki imajı da iyi değildir.

Birçok Avrupa ülkesinde meslek eğitimi alan öğrenci sayısı genel liselerde okuyanlardan daha fazlayken Türkiye'de mesleki eğitimin ortaöğretimdeki payı yetersizdir. AB'de bu pay yüzde 65 civarındayken, yakın zamana kadar Türkiye'de ortaöğretim içinde mesleki eğitimin payı yüzde 35 idi. 1995 yılında ortaöğretim içinde mesleki ve teknik öğretimin payı yüzde 42.3 iken, bu oran 2002-2003 döneminde yüzde 32.3'e gerilemiştir. 2005-2006 yılından itibaren 9. sınıfların genel ve mesleki eğitimlerinin ortak olması, mesleki ve teknik öğretimin payının artmasını getirmiş ve 2007-2008 itibarıyla yüzde 39'a yükselmiştir.

Nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde eğitim ile istihdam arasında işlevsel bir ilişki ve işbirliğinin kurulamamış olması, iş hayatını olumsuz etkilerken, ortaöğretim mezunlarının iş bulamamalarına, üniversite kapılarında yığılmalarına, üniversite mezunlarının da iş bulamamaları gibi önemli sorunlara da neden olmaktadır.

İkinci beş yıllık kalkınma planından sekizinci beş yıllık kalkınma planına kadar yer alan metinlerde, temel eğitimin kapsamının genişletilmesi, örgün eğitimin yanında yaygın eğitim çalışmalarına önem verilmesi, mesleki teknik eğitime ağırlık verilmesi yönünde kararlar alınmasına karşın bu hedeflere şimdiye kadar ulaşılamamıştır.

Sekizinci beş yıllık çalışma planında eğitim anlayışı şu şekilde hedeflenmiştir: Eğitim bilgiye ulaşmanın yol ve yöntemlerini öğretecek, piyasanın meslek standartlarına uygun olacak, üretime dönük eğitime ağırlık verecek ve herkes için hayat boyu eğitimi hedefleyecek.

Sekizinci beş yıllık planın eğitim hedefleri Kopenhag süreci ile uyum halindedir hiç kuşkusuz. Bilindiği gibi, AB 2002 kasımında Kopenhag'da yayımladığı deklarasyon ile üyeleri ve aday ülkeler arasında mesleki eğitim alanında işbirliğini güçlendirecek bir süreç başlattı. Kopenhag süreci olarak anılan bu sürecin genel amacı hayat boyu eğitim politikalarının geliştirilmesi, mesleki eğitim sisteminin kalitesinin iyileştirilmesini, konunun tarafları arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesini hedeflemektedir.

İçinde bulunduğumuz dönemi de kapsayan dokuzuncu beş yıllık planın "Eğitim İşgücü Talebine Duyarlı Hale Getirilmesi" bölümünde, plan döneminde eğitim sisteminin, işgücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kaldığı, genç ve eğitilmiş kişilerin işsizlik oranlarında da kayda değer bir düşüş sağlanamadığı, ekonominin ve işgücü piyasasının taleplerine cevap verecek ve özellikle gençlerin istihdam edilebilirliğini artıracak yeni mekanizmalara ihtiyaç bulunduğu ifadesine yer verilmektedir.

Öte yandan, 16. Milli Eğitim Şurası 1999 yılında tek gündem maddesiyle, mesleki teknik eğitim konusunu görüşmek üzere toplanmıştır. Şura mesleki teknik eğitimin yeniden yapılandırılmasına karar vermiş ve mesleki teknik eğitimi yeniden planlayan 4702 sayılı kanun 2001 yılında kabul edilmiştir. Kanunun en önemli yanı, ortaöğretimde yüzde 35 olan mesleki eğitimin payının AB ülkelerinde olduğu gibi yüzde 65'lere, yüzde 70'lere çıkarmayı hedeflemiş olmasıdır.

Bu hedef, Avrupa Birliği Akdeniz Programı kapsamında finanse edilen mesleki eğitimin güçlendirilmesi projesiyle de uyum ve uygunluk sağlamaktadır. Bu proje ile, 12 yıllık temel eğitime geçiş için altyapı sağlayacak mesleki eğitim sistemimizi AB standartlarına yükseltmesi, hayat boyu öğrenme ilkeleri doğrultusunda güçlendirme politikalarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunması planlanmaktadır.

Mesleki Eğitim Öğretim Sistemini Güçlendirme Programı (MEGEP), hayat boyu öğrenme politikalarını benimsemesinin yanı sıra, mesleki eğitimde kalite yönetimi anlayışını yerleştirmeyi, ulusal sertifikasyon sisteminin alt yapısının kurulmasını da içermektedir.

2002 yılından itibaren başlatılan eğitimde yeni yapılanma ve bu kapsamda uygulanan AB projeleriyle mesleklere göre eğitim standartları oluşturulmuştur. Uygulamaya konulan yeni eğitim teknikleriyle günümüzün ihtiyaçlarına cevap veren bir programın uygulanmasında sosyal tarafların, sivil toplum örgütlerinin katkısı alınmıştır.

Meslek standartlarının oluşturulması, Mesleki Yeterlilik Kurumu'nun kurulması ve bu tür yapılanmalarla işgücünün nitelikli bir yere getirilmesi konusunda atılan adımların daha da geliştirilmesi gerektiği açıktır.

İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurumlarının 5673 sayılı Kanunla birleştirilmesi, yerel düzeyde de bir bilinç ve ortak çalışmaya yönelik projeler geliştirilmesine, işgücünün korunması ve eğitilmesine katkı yapması beklentiler arasındadır.

Bu görüş ve yaklaşım çerçevesinde Konfederasyonumuzun mesleki eğitim ve istihdam alanındaki politika

önerileri şu şekilde sıralanmaktadır:

-Mesleki ve teknik eğitimler için plan ve program geliştirmede işçi, işveren kuruluşları, yerel yönetimler, meslek odaları ve meslek birlikleri söz ve karar sahibi olmalıdır.

-Örgün eğitim ile istihdam, yine aynı şekilde yaygın mesleki eğitim sistemi ile istihdam arasında ilişki kurulmalıdır. Başka bir deyişle, özellikle mesleki eğitim sisteminin işgücü piyasasının talebine, ihtiyacına duyarlı ve uygun olması gerekmektedir.

-KOBİ'lerde yaşam boyu öğrenim felsefesi aracılığıyla istihdam potansiyelinin niteliği artırılmalıdır.

-Yaşam boyu öğrenme için yaşam boyu rehberlik sisteminin oluşturulması, işsizlere, çalışanlara danışmanlık ve eğitim hizmetleri verilmelidir.

-Yaşam boyu öğrenme ile bireysel girişimcilik teşvik edilmeli, desteklenmelidir.

-Başta kadınlar olmak üzere okuma yazma bilmeyen nüfus okur-yazar yapılmalı, temel beceriler verilerek işgücüne kazandırılmaları için projeler üretilmelidir.

-İş becerisi olmayan çocuklar, gençler ve kadınlar olmak üzere niteliksiz işgücünün çok büyük bir kısmı kayıt dışı sektörde çok düşük ücretlerle, sigortasız ve çok kötü koşullarda çalıştırılmaktadır. Okuma yazma kurslarıyla, mesleki beceri kurslarının yaygınlaştırılmasıyla kayıt dışı sektörü besleyen eğitimsiz işgücü eğitilmelidir. Bu aynı zamanda kayıt dışı ekonominin önünü kesen araçlardan biri olarak görünmektedir.

-Kamu kurumlarıyla özel sektör, işçi örgütleriyle sivil toplum kurumları ve üniversiteler arasında şimdiye kadar mesleki eğitimin önemi, örgütlenmesi, sistematığı, uygulanması ve topluma sağlayacağı faydalar konusunda ciddi bir girişim olmamıştır. AB projeleriyle birlikte "Ulusal Danışma Kurulu" vb. organların bu ihtiyacı karşılayacağı, ulusal politikaları etkileyeceği düşünülmektedir.

-İşsizlik temel bir sorundur. İşsizlerin mesleki eğitim kurslarına tabi tutulması konusunda işsizlik sigortası fonundan belli oranlarda yararlanılmaktadır. Esas olan, devletin temel görevi olan eğitimde fırsat eşitliğini sağlamasıdır. İşsizlik sigortası, işsiz kalan sigortalıları korumalı, işsizlere meslek eğitiminin sağlamalı ve yeniden işgücüne kazandırmayı hedeflemelidir.

-İşsizliği azaltmanın, istihdamı artırmanın en etkili yolu ekonomik büyümedir hiç kuşkusuz. Ekonomide canlanmanın başlaması, üretimin artması, yeni yatırımların yapılması, yeni işlerin yaratılması işsizliği azaltılmasına katkıda bulunacaktır. Ancak, tek başına ekonomik büyüme, mevcut işsizlere ve iş piyasasına yeni girecek gençlere iyi iş sağlanması için yeterli değildir. İşgücünün niteliğini etkileyen unsur, işgücünün eğitimidir. Araştırmalara göre, ilave her bir yıllık eğitim verimliliğinde yüzde 6, gelir düzeyinde yüzde 5 artış sağlamaktadır. Meslek eğitimi veren tüm kurum ve kuruluşların eğitimleri yeterli sayıda insana ulaşması ve işgücü piyasasının ihtiyaçları karşılanmasıyla mesleki eğitim ve istihdamda özlediğimiz tabloya ulaşmamız mümkündür.

Tuğrul KUDATGOBİLİK
TİSK Yönetim Kurulu Başkanı

MESLEKİ EĞİTİM VE İSTİHDAM BAĞLANTISI

Ülkemizin küreselleşme sürecine ve bilgi toplumuna uyum sağlaması, ulusal rekabet gücünün geliştirilmesi, işsizlikle mücadele ve sosyal refah düzeyinin yükseltilmesi bakımından, işgücü piyasasının talep ettiği nitelik ve nicelikle işgücünü yetiştirecek bir eğitim sisteminin oluşturulması büyük önem taşımaktadır.

Artık birey, mesleğinde uluslararası işgücü piyasasında dünyadaki tüm meslekdaşlarıyla rekabet etmektedir.

Bireyin iş bulup bulamaması ve yaşam standartları, mesleki eğitim sisteminin etkinliğine de bağlıdır.

Günümüzün ileri teknolojiye dayalı bilgi toplumunda, eğitim, yeniden eğitim ve yaşam boyu eğitim süreçleri rekabet gücünü geliştirme ve istihdamı korumada en önemli araçlardır. Yeni ekonomik şartlarda artık hiçbir ülkede “yaşam boyu istihdam garantisi” kalmamış; “yaşam boyu eğitim” ve “istihdam edilebilirlik” kavramları geçerlilik kazanmıştır. Çağımızda en önemli istihdam güvencesi, işgücü piyasasının talep ettiği niteliklere sahip olmaktır.

Uluslararası rekabette işletmelerin üstünlüğü, üretim faktörlerinin ve girdilerin eşitlenme sürecinde olması nedeniyle giderek “yaptığı işte bilgi ve beceri düzeyi yüksek, bu düzeyi sürekli geliştiren, verimli ve yaratıcı işgücü” faktörüne dayanmaktadır.

Ülkemizde mesleki eğitim sistemi ile istihdam arasında işlevsel bir bağlantı mevcut değildir.

Meslek okulu öğrencilerinin iş hayatının yaşayan ve sürekli değişen ihtiyaçlarına göre bilgi ve beceri sahibi olma düzeyi yetersizdir. Eğitimi sürdürü-

len mesleklerin, eğitim programlarının, eğitimcilerin ve ders materyallerinin işletmelerde işe girildiğinde karşılaşılan iş gereklerine tam olarak uygun olmadığı; eğitim araçlarının ve öğretilen teknolojilerin genellikle eski olduğu bilinmektedir.

Mesleki eğitim okul mezunları işgücü piyasasının talep ettiği niteliklere tam anlamıyla sahip değilken; bir yanda işletmelerde nitelikli ara eleman açığı, diğer yanda mezunların işsizliği ya da başka alanlarda çalışmaları söz konusu olmaktadır.

Eğitim ile istihdam arasındaki ilişkilerin zayıflığı ve yatırım ortamının elverişsizliği istihdam açısından yapısal sorunlar olarak önemini korurken, 2008 yaz aylarından itibaren Türkiye'yi etkisi altına alan Küresel Kriz, işsizliğin çözümünü daha da karmaşık ve zor hale getirmiştir.

Ne zaman sona ereceği ya da hafifleyeceği tam kestirilemeyen Küresel Kriz tüm ülkeleri etkilemeye, büyüme hızlarını düşürmeye, işsizliği artırmaya devam etmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Araştırması 2008 Aralık Dönemi Sonuçları'na göre işsizlik oranı bir yıl önceye göre %10.6'dan %13.6'ya yükselmiştir.

Tarım dışı işsizlik oranı %13'ten %17.3'e; kentlerdeki genç işsizliği %21.3'ten %27.1'e yükselmiştir.

İş bulmaktan ümidini kesenleri, eksik istihdam edilenleri ve mevsimlik çalışanları dikkate almayan "klasik" tanıma göre dahi, işsiz sayısı 838 bin kişi artarak 3 milyon 274 bine ulaşmıştır.

The Economist Dergisi'ne göre, Aralık 2008 itibarıyla Ülkemiz 52 ülke arasında işsizlik oranı açısından %13.6 ile 3. sırada gelmektedir.

Hükümet bugüne kadar krizle mücadele kapsamında kısa çalışma ödeneğinin süresinin ve miktarının artırılması, vergi indirimleri ve KOBİ'lerin kullanacağı kredi hacminin artırılması gibi çeşitli tedbirler almıştır.

Hükümetin kriz süreci içinde gerekli önlemleri almaya devam etmesini zorunlu görüyoruz.

Talebi artırmaya, nakit akışı ve likidite sorunlarının çözülmesine, zordaki işletmelerin sorunlarını gidermeye yönelik tedbirlerin yanı sıra, sosyal tedbirlerin alınması hayati önem taşımaktadır. Bu çerçevede;

- "Küresel Ekonomiye İzleme Komitesi" ve "Sektör Gözlemevleri" kurulmalıdır.

- Hükümet, işveren ve işçi kesimleri arasında ekonominin rekabet gücünü ve büyümeyi artırmayı, işsizlikle mücadele etmeyi hedefleyen "Ulusal Çerçeve Anlaşma" yapılmalıdır.

- AB Müktesebatına uyuma ilişkin olarak, yükleri artırarak işletmelerin uluslararası rekabet gücünü ve istihdamı olumsuz etkileyebilecek aceleci düzenlemelerden kaçınılmalıdır.

- AB'deki Küreselleşmeye Uyum Fonu'na benzer şekilde kriz sonucu işlerini kaybedebilecek işçilere geçici destek vererek yeniden istihdama yöneltecek bir fon oluşumu üzerinde çalışılmalıdır.

- İşçi çıkarılması kaçınılmaz olan şirketler açısından da kıdem tazminatları İşsizlik Fonu'ndan ayrılacak karşılıklarla oluşturulacak bir "Borç Fonu" aracılığıyla ödenmelidir.

- "İşsizlikle Mücadele Ulusal Anlaşması" yapılmalıdır.

- Fransa örneğinde olduğu gibi "Olağanüstü Hallerde İstihdamı Koruma Kanunu" çıkarılarak, olağanüstü durumlarda mevcut düzenlemelerden hangilerinin uygulanıp, hangilerinin uygulanmayacağı düzenlenmelidir.

- Çalışma mevzuatında esnekliğin uygulanabilirliği sağlanmalıdır. Bu çerçevede yıllık ücretli izin kullanımındaki sınırlamalar kaldırılmalı, ücretsiz izin kullanılması kolaylaştırılmalı, telafi çalışması uygulanabilir hale getirilmeli, belirli süreli iş sözleşmelerinin yapılmasına ilişkin sınırlamalar kaldırılmalı, özellikle kriz döneminde istihdamı koruyacak bir mekanizma olarak Özel İstihdam Büroları Aracılığıyla Geçici İş İlişkisine imkan tanınmalı, çalışılan süreye göre ücret ödeme sistemine geçilmelidir.

- Kısa çalışma ödeneği başvurularında denetim süreci hızlandırılmalıdır.

- Alt işverenlik düzenlemelerindeki katılık giderilmelidir.

- İkincil mevzuat ile ilave yükler getirilmemelidir.

- İşletmelerin eğitim faaliyetleri teşvik edilmelidir.

TİSK, ULUSAL POLİTİKALARIN DEĞİŞİMİNDE EĞİTİM - İSTİHDAM BAĞLANTISI İÇİN ÇABA GÖSTERMEKTEDİR

TİSK, Üçlü Sosyal Diyalogda üstlendiği "Sosyal partner" konumu içinde verimli istihdamın geliştirilmesi, işsizliğin azaltılması, özellikle kadınların ve gençlerin istihdamı alanında çağdaş ülkelerle aramızdaki farkın kapa-

tilması, mesleki eğitimin sistem içindeki rolünün artırılması gibi stratejik amaçlar doğrultusunda faaliyet göstermektedir.

Ulusal politikaların ve yasal mevzuatın oluşumunda bu yöndeki işveren görüşlerinin yansıtılması TİSK'in temel misyonu içinde yer almaktadır.

KRİZ NEDENİYLE EĞİTİM FAALİYETLERİ İHMAL EDİLMİYİP, ARTIRILMALI

İşletmelerin kriz ortamı içinde mesleki eğitim ve yaşam boyu eğitim faaliyetlerine önem vermeleri gereklidir.

Bu husus, özellikle kriz dönemini takip edecek yenden büyüme dönemine hazırlık yapılması açısından dikkat çekicidir.

Dolayısıyla, eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi devletçe de daha etkili biçimde teşvik edilmelidir. İşletmelere yönelik bu teşvikler vergi indirimi, sigorta primi indirimi ve eğitici ücretlerinin sübvansiyonu gibi yollarla sağlanabilir.

EĞİTİM - İSTİHDAM BAĞLANTISI İÇİN YAPISAL DÜZENLEMELER

Öte yandan, eğitim-istihdam bağlantısının kurulması için Ülkemizde eksikliği hissedilen bazı yapısal düzenlemeler ve müesseseler de hızla tamamlanmalıdır.

İşsizlikle mücadelenin çağdaş prensibi, Ulusal İstihdam Stratejisi ve Eylem Planları çerçevesinde her ilin, bölgenin, kendi koşullarını ve imkanlarını dikkate alarak tüm yerel aktörlerin işbirliği ile uygun çözümler bulup uygulamasıdır.

Bu kapsamda Konfederasyonumuz işsizlikle mücadele, istihdamın artırılması ve mesleki eğitimin geliştirilmesi amacıyla ulusal kapasitemizin büyütülmesi için çeşitli çalışmalar yapmıştır.

Konfederasyonumuz, yeni ve verimli istihdam alanları yaratılması için il düzeyinde sosyal diyalog ve işbirliğinin gerekliliği ile, yerel sorunlara yerel çözümler üretmek

amacıyla MEGEP Projesi kapsamında Nisan 2005-Nisan 2006 döneminde TÜRK-İŞ ile işbirliğiyle "Eğitim ve İstihdamda Etkinlik Artırma Projesi"ni yürütmüştür. 30 ilin İl İstihdam Kurulları ile İl Mesleki Eğitim Kurulları'nda görev yapan toplam 126 TİSK ve TÜRK-İŞ Temsilcilerini bir araya getirerek, daha etkin hizmet sağlamalarını teminen bilgilendirme faaliyetlerinde bulunmuştur.

Proje sonunda yayınlanan Ortak Sonuç Bildirisi'nde belirtilen "İl İstihdam Kurullarının ve İl Mesleki Eğitim Kurullarının birleştirilmesi gerektiği" önerisi Hükümetimizce de benimsenmiştir.

Çalışmalardan elde edilen deneyimler sonucunda, İl İstihdam Kurulu faaliyetlerine odaklanılmış, söz konusu Proje'nin türevi niteliğinde, ÇSGB Sosyal Diyalog Projesi kapsamında 29 Kasım 2006-29 Eylül 2007 tarihleri arasında yine TİSK ve TÜRK-İŞ ortaklığına dayalı "Yerel Düzeyde İşgücü Piyasasını İzleme ve Yönlendirme Mechanizmalarının Etkinleştirilmesi Projesi" uygulanmıştır.

Proje'de, pilot olarak seçilen Adana, Bursa, Gaziantep, İstanbul, İzmir ve Konya illeri İstihdam Kurullarında görev yapan TİSK ve TÜRK-İŞ Temsilcileri ile il düzeyinde "İşgücü Piyasası Göstergeleri" hazırlanmış, "İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Bilgi Sistemi" kurulması amacıyla 81 ilde örnek alınıp uygulanabilecek yeni ve özgün araçlar geliştirilmiştir.

Projenin etkisiyle Hükümet harekete geçerek İŞKUR'da söz konusu "Bilgi Sistemi"nin kuruluş çalışmaları başlamıştır.

Bir başka önemli husus, İl Bazında İşgücü Piyasası İhtiyaç Analizleri'nin İŞKUR tarafından kapsamlı ve güncel şekilde kullanıcıların hizmetine sunulmasıdır.

Eğitimin iş piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi yoluyla, işsizlikle mücadele ve istihdamın artırılması, hükümetin yanısıra, tüm toplum kesimlerinin katılımcı bir anlayışla ve konuyu sahiplenerek birlikte çalışmalarını gerekli kılmaktadır.

Salim USLU
HAK-İŞ Genel Başkanı

MESLEKİ EĞİTİM VE İSTİHDAM

Tüm dünyayı etkisine alan ve dünya ekonomisi ile entegre olan Türkiye'de de hissedilen küresel finansal krizin de etkisiyle işsizlik oranında 2008 yılı Haziran ayında başlayan yükselme eğilimi, Ocak 2009'da da devam etmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) üçer aylık ortalamalara göre hesaplayıp ortadaki ayın ismiyle açıkladığı Ocak 2009 işgücü istatistiklerine göre, ocakta işsizlik oranı yüzde 15.5 işsiz sayısı ise 3.6 milyon kişi ile tarihi bir düzeye ve kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. Açıklanan rakamlar, Türkiye'de önemli bir işsizlik sorunu yaşandığını göstermektedir. Ancak dikkat çekici bir diğer nokta ise genç nüfus arasındaki işsizlik oranıdır. Gençler nüfus arasındaki işsizlik geçen yılın aynı dönemine göre 6.7 puanlık artışla yüzde 28 düzeyine ulaşmıştır.

Türkiye genç ve dinamik insan kaynağı yönünden oldukça avantajlı bir konumda bulunmaktadır. Ancak bu avantaj tedbir alınmadığı takdirde büyük bir tehdide dönüşme riskiyle de karşı karşıyadır. Bu nedenle kapsamlı ve bütüncül bir gençlik politikası oluşturulmalıdır. Gençlik politikasının temel unsurlarını; hızlı teknolojik değişim, uluslararası bütünleşme, artan rekabet ve bilgi ekonomisinin gelecek ihtiyaçlarını dikkate alan bir eğitim sistemini organize edilmesi, mesleki eğitime olan talebin artırılması, mesleki bilgi, rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi, okul-işletme işbirliğinde staj imkânlarının geliştirilerek, gençlerin çalışma hayatı ile tanışmasının sağlanması, genç girişimciliğinin daha etkin politikalarla geliştirilmesi, tarımsal faaliyetlerdeki istihdam olanaklarının gençler açısından cazibesinin artırılması oluşturulmalıdır.

Türkiye'de kronik hale gelen işsizlik sorunun çözülememesinin ve özellikle de gençler arasındaki işsizliğin her geçen gün artmasının en önemli neden-

lerinden birisini kalifiye işgücü açığı oluşturmaktadır. Mesleki eğitim ile istihdam arasında doğrudan ve dolaylı bir bağ bulunmaktadır. Mesleki eğitim, doğrudan sanayinin, bilginin, teknolojinin, hizmetlerin ve tarımın bir çağrışımıdır. Bu sektörler, hem mesleki eğitime ihtiyaç duymakta ve hem de mesleki eğitim doğurmaktadır. Bu halyle, mesleki eğitim yolu ile istihdam imkanları artırılmış olur. Dünyadaki trend de bu şekildedir. Avrupa Birliği'nin son yıllarda bilgi ekonomisi ile istihdam yaratmayı hedeflemektedir. Bunun pratik bir ayağını mesleki eğitim oluşturmaktadır. AB yolunda bir ülke olarak en önemli fırsat pencereğimiz olan gençlerimizi yetiştirmek zorundayız.

Mesleki eğitim tanımını da iyi yapmak gerekmektedir. Mesleki eğitim, genelde Türkiye'de çıraklık boyutunda, örgün eğitimin alternatifi olarak algılanmaktadır. Oysa, bu çok yanlış bir algılamadır. Mesleki eğitimi, Dünya ve AB'deki trendleri dikkate alarak tanımlarsak ki tanımlamamız lazımdır. Bir mesleğe vakıf olmak, o meslekle ilgili gelişmeleri izleyip benimseyebilmek, o meslekle ilgili her aşamada üretken ve yaratıcı olmaktır. Bu noktadan baktığımızda siz işi değil, iş sizi bulacaktır. Kurumlar da bu anlayışa göre yeniden şekillenecektir.

Yaşam boyu öğrenme yaklaşımının hayata geçirilmesi ve istihdam politikalarımızın Avrupa İstihdam Stratejisine uyumlu hale getirilmesi suretiyle, eğitim ve istihdam alanında yaşanan sorunların çözümünde aşağıdaki hususların dikkate alınmasında yarar görülmektedir:

- Mesleki ve teknik eğitim sistemi arza dayalı yapıdan kurtararak, iş yaşamının ihtiyaç duyduğu sayı ve nitelikte işgücünün yetiştirilmesine imkan verecek biçimde, yaşam boyu öğrenme yaklaşımı ile yeniden yapılandırılmalıdır.
- Örgün ve yaygın mesleki eğitime ağırlık verilerek mesleki ve teknik eğitimin payı artırılmalıdır.
- Toplumda hayat boyu öğrenme anlayışının benimsenmesini esas alan her türlü yaygın eğitim imkanı geliştirilerek, kamu sektörünün yanında mahalli idarelerin, gönüllü kuruluşların ve özel sektörün bu konudaki faaliyetleri özendirilmelidir.
- Ortaöğretimde etkili bir mesleki rehberlik ve yönlendirme sistemi kurulmalıdır.
- Sosyal tarafların istihdam ve eğitim politikalarının belirlenmesine ve uygulamaya aktif ve fonksiyonel katılımı sağlanmalıdır.
- Ücretten yapılan kesintilerin yüksekliği kayıt dışı istihdamın en önemli sebeplerinden biri olmaya devam etmektedir. Kayıt dışı istihdamın azaltılması kapsamında

yapılacak çalışmalarda bu husus göz önünde bulundurulmalıdır.

- Kendi işini kuracaklara idari ve mali kolaylıklar getirilmeli, bireysel girişimcilik teşvik edilmelidir.
- KOBİ'lerin istihdam yaratma potansiyellerinden azami ölçüde yararlanılmalıdır.
- Kadınlar, genç işsizler, uzun süreli işsizler ve özürülüler için ek istihdam teşvikleri getirilmelidir.
- Tarım sektöründeki ücretsiz aile işçilerine, kentlerdeki ev kadınlarına ve gençlere yönelik istihdam sağlayıcı iş gücü mobilitesi ve kalitesinin yükseltilmesi, ek katma değer yaratıcı projeler geliştirilmelidir.
- Mesleki yeterliliklerin güvenilir biçimde değerlendirilmesi amacıyla oluşturulan Mesleki Yeterlilikler Kurumu'nun kapasitesi güçlendirilmelidir.
- Mesleki ve teknik öğretim programlarının meslek standartlarına dayalı olarak geliştirilmesi sağlanmalıdır.
- Yerel ve Bölgesel ihtiyaçların doğru biçimde tespiti ve giderilmesi için il mesleki eğitim ve istihdam kurumlarının çalışmalarına etkinlik kazandırılması amacıyla projeler oluşturulmalıdır.
- Örgün ve yaygın mesleki ve teknik öğretim kurumlarından mezun olanların iş yaşamındaki durumlarını sürekli ve sistematik biçimde ortaya koyacak izleme çalışmaları yapılarak sonuçları yayınlanmalıdır.

Bütün bunları, katılımcı bir anlayışla realize etmeli, siyasi irade, idare ve sosyal taraflar sabırlı ve verimli bir çalışma içinde mesleki eğitim koordine edilmelidir. Nitekim, mesleki eğitimin uzun yıllar uygulandığı, geliştirildiği ülkelere baktığımız zaman sosyal tarafların etkin katılımı ve uzun erimli çalışmaların gerektiğini görüyoruz. Ancak Avrupa Birliği sürecinde uluslararası rekabet, kaliteli üretim ve hayat boyu eğitim felsefesiyle mesleki ve teknik eğitimde büyük reform ihtiyacı içinde olduğumuz bu dönemde meslek liselerinin katsayı sorunuyla önünün tıkanması büyük çelişkidir.

Son dönemde iş piyasasının ihtiyacı olan nitelikte iş gücü yetiştirmek ve istihdamı arttırmak maksadıyla Avrupa Birliği tarafından desteklenen mesleki eğitimin güçlendirilmesi projeleri, önemli kazanımlar sağlarken ve çalışma hayatının tüm aktörleri bu reform projelerine destek verirken, katsayı konusunda, mesleki eğitimi düzenleyici ve özendirici düzenlemelerin yapılmaması, iş piyasasının kalitesini ve gelecekte küresel rekabetimizi olumsuz yönde etkilemektedir.

Üretim aşamasında sermayenin israf edilmesi kadar insan kaynaklarının ve işgücünün israf edilmesi de o derece büyük bir kayıptır. Bu sebeple Türkiye'nin böyle bir kayba tahammülü olamaz. Biz ülke olarak bir an önce önümüzdeki 10 yıl içerisinde, önümüzdeki 20 yıl içerisinde Türkiye'nin hangi mesleklerde, hangi nitelikte, ne kadar insana ihtiyacı olduğunun bir profilini çıkarmak zorundayız. Bu sadece bizim kendi iş gücü piyasamız açısından değil, Avrupa'da önümüzdeki 10 yıl 20 yıl içerisinde yükselen meslekler ve sektörler itibarıyla da böyle bir çalışmayı yapmak gerçeğiyle karşı karşıyayız.

Mesleki eğitim sistemi kendini sürekli güncel tutup yenilemekte, bunun için işyerlerinin beklenti ve taleplerini esas almalıdır.

Planlama, ulusal strateji, politika ve önceliklerin tespiti, yeterliliklerin, eğitim modüllerinin ve eğitim programlarının oluşturulması, okul yönetimi; eğitimin verilmesi ve denetim gibi sistemin her noktasında, iş dünyasının tarafları karar süreçlerinde söz sahibi olmalıdır.

Ülke olarak bu kriterlere göre mesleki eğitim reformu yapmamız gerekirken, meslek liselerinin önünü kapatmakla Avrupa Birliği ile entegre etmemiz mümkün değildir. Bu amaçla meslek liseleri konusuna ilgili tüm tarafların katılımıyla telaşsız bir ortamda tartışılarak bir çözüm getirilmelidir. Bu nedenle mesleki eğitim konusuna ideolojik vehim ve kaygılarla yaklaşmak, meseleyi sadece

imam hatiplere indirgemek, konuyu bilimsel gerçeklere ve rasyonaliteye karşı bir inat savaşı haline getirmek Türkiye için stratejik bir kayıptır.

Mesleki eğitim konusu, hayat boyu öğrenme yaklaşımı içinde yapılandırılarak, insan gücümüzün kalifikasyonu, sanayinin ihtiyacı, iş güvencesi, gelir güvencesi, toplumun beklentisi ve ekonomimizin rekabet gücü dikkate alınarak yeniden yapılandırılmalıdır.

HAK-İŞ olarak, mesleki eğitim ve Hayat Boyu Öğrenmeye büyük önem veriyoruz bu alanda önemli faaliyetleri hayat geçirmeye çalışıyoruz. HAK-İŞ, HBÖ konusunda TR-AB Karma İstişare Komitesine, "Lizbon Stratejisinin HBÖ Boyutu" adlı bir rapor hazırlamış ve bu doküman TR-AB KİK'in resmi raporu haline gelmiştir. HAK-İŞ bugüne kadar mesleki eğitim konusunda 14 AB ve ILO projesine imza atmış ve başarıyla sonuçlandırmıştır. Halihazırda ise 2 ayrı AB mesleki eğitim projesi yürütmekte ve İŞKUR ile 8 ayrı dalda mesleki eğitim programını hayat geçirmek üzeredir. Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu'nun (TESK) da mesleki eğitim konusundaki çalışmalarını biliyor ve yakından izliyoruz. Aslında bütün sivil toplum örgütleri ve meslek kuruluşlarının bu yeni denemede mesleki eğitim konusuna katkıda bulunmaları nitelikli işgücünün artırılması açısından son derece önemlidir. Çünkü mesleki eğitim ile istihdam arasında doğrudan bir bağ bulunmaktadır.

Bayram AKBAŞ
Mesleki Yeterlilik Kurumu
Yönetim Kurulu ve
Kurum Başkanı

MESLEKİ YETERLİLİK SİSTEMİ VE MYK

Türkiye'nin sahip olduğu genç nüfus eğitim olanaklarına ulaşabildiği ve kariyeri işgücü haline dönüştürülebildiği takdirde ülkemiz için büyük bir potansiyel güçtür. Bu potansiyeli fırsata dönüştürme sorumluluğu sosyal diyalog çerçevesinde tüm taraflara aittir. Aksi durumda genç nüfus fırsat olmaktan çıkacağı gibi, makro soruna dönüşecektir.

Bilindiği gibi ABD'den başlayarak dalga dalga yayılan küresel ekonomik kriz tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de işsizlin artmasına neden olmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) açıkladığı 2009 Ocak dönemi Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre işsizlik oranları genelde % 15.5, genç nüfusta % 27.9'dur. İşgücüne katılım oranı % 45.8, istihdam oranı ise sadece %38.7dir. İşsizlerin %61.5'i, istihdamdakilerin de %58.3'ü lise altı eğitimlidir. Diğer taraftan iş dünyasında nitelikli eleman temin etmek hiçte kolay olmamaktadır.

Bu tablo ciddi bir mesleki ve teknik eğitim açığımızın olduğunu ve de mevcut eğitim-öğretim sisteminin istihdam edilebilirliği sağlamadığını göstermektedir. Dolayısıyla mesleki ve teknik eğitimin nicel olduğu kadar, nitel olarak geliştirilmesi aciliyet arz etmektedir.

Kuşkusuz işsizliğin başta yapısal olmak üzere değişik nedenleri bulunmaktadır ve bunlardan biri de eğitim-istihdam ilişkisinin zayıflığıdır. Gerçekte örgün ve yaygın meslekî ve teknik eğitim kurumlarından mezun olanlara verilen diploma veya belgeler, kişilerin sahip oldukları bilgi ve becerileri güvenilir biçimde yansıtmamakta, çoğu zaman resmi bir kurumun verdiği belge iş dünyası tarafından kabul edilmemektedir. Ayrıca, herhangi bir eğitim almadan, çalışarak beceri edinen kişilerin büyük bir bölümü sahip oldukları becerilerini belgelendirme imkânı bulamamaktadır. Bu durum, en basit ifadeyle işsizlerin iş bulmasına, işverenlerin de aradığı işçiyi temin etmelerine engel olmaktadır.

Bu sorunları gidermek, en azından minimize etmek amacıyla tevdi edilecek görevleri yürütecek bir organizasyon için üçlü katılımı yıllarca süren hazırlık çalışmaları yapılmıştır. Ulusal yeterlilik sisteminin kurulması, mesleki eğitimin iş piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda şekillendirilmesi, edinilmiş bilgi ve becerilerin akredite kuruluşlar aracılığıyla ulusal ve uluslararası alanda kıyaslanabilirliğinin sağlanması ve hayat boyu öğrenmenin teşvik edilmesi görevlerini yerine getirmek üzere, 21 Eylül 2006 tarihli ve 5544 sayılı Kanun ile Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) kurulmuştur.

MYK, kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip, özel bütçeli, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili kuruluşudur. MYK'nın tüm organlarında Milli Eğitim Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, işçi, işveren ve meslek kuruluşlarının temsilcileri, eğitim ve istihdamla ilgili diğer bakanlıkların, kamu kurumlarının temsilcileri bulunmaktadır ve tüm kararlar üçlü katılımı alınmaktadır. MYK'nın yapısı kuruluş amacına ulaşmasını desteklemekte, tüm faaliyetlerin tarafların mutabakatıyla yapılmış olmasına imkan sağlamaktadır.

Kurucu mahiyetteki ilk MYK Genel Kurul, Yönetim Kurulu üyelerini seçme gündemiyle 08 Aralık 2006 tarihinde yapılmış, Yönetim Kurulunun 26 Aralık 2006 tarihinde ilk toplantısını yapmasıyla da MYK hukuken faaliyete geçmiştir. Bütçe, personel planlaması, çalışma programı belirlenip, personel istihdam edilmeye başlanılmasından bu yana geçen bir yılı aşkın sürede, ikincil mevzuatın oluşturulması, hizmet binası ve donanım temini gibi sıfırdan bir kurum oluşturma yolundaki zorlu çalışmalar tamamlanmış ve MYK fonksiyonel hale getirilmiştir.

MYK'nın ana görevi Avrupa Birliği ile uyumlu Ulusal Mesleki Yeterlilik sistemini kurmak ve işletmektir. Ulusal Mesleki Yeterlilik Sisteminden beklenen;

- Eğitim ile istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi,
- Ulusal meslek standartlarının ve yeterliliklerin belirlenmesi,
- Öğrenme çıktılarının kalite güvencesinin sağlanması,
- Yatay ve dikey geçişler için yeterliliklerin ilişkilendirmesi, ulusal ve uluslararası kıyaslanabilirlik altyapısının oluşturulması,
- Hayat boyu öğrenmeyi desteklenmesi, öğrenmeye ulaşmanın ve ilerlemenin kolaylaştırılması, öğren-

menin tanınması ve kıyaslanabilirliğinin sağlanmasıdır.

İşlem basamakları gereği öncelikle ulusal meslek standartlarının (UMS) belirlenmesi gerekmektedir. UMS; devlet, işçi, işveren ve meslek kuruluşlarının uzlaşmasıyla, araştırma, inceleme, analiz ve diğer teknik çalışmalarla oluşturulan, iş dünyasındaki mesleki koşulları tanımlayan metinlerdir.

UMS taslakları MYK'nın yetkilendirdiği kurum ve kuruluşlarca, uluslararası uygulamalara uygun formata göre hazırlanacaktır. Bu taslaklar sektör komitelerinin incelemesinden geçecek ve MYK Yönetim Kurulunca onaylandıktan sonra UMS olarak Resmi Gazetede yayımlanacaktır.

UMS hazırlamak üzere yetkilendirilen kurum ve kuruluşlar; sektörünü temsil etme yeteneği, sosyal tarafların sürece etkin katılımının sağlanması, süreci yönetebilecek beşeri kaynağa, mali ve fiziki altyapıya sahip olma ölçütlerine göre seçilmektedir. Bu ölçütler MYK ikincil mevzuatıyla kural haline getirilmiştir.

UMS Hazırlanması Hakkında Yönetmelik dâhilinde yapılan çağrı ve tanıtımlar sonucunda, 60'ın üzerinde gönüllü kurum/kuruluştan UMS hazırlama başvurusu alınmıştır. Bu başvuruların değerlendirilmesi sonucu MYK Yönetim Kurulu, inşaat, enerji, otomotiv, metal, ulaştırma, tekstil, hazır giyim, deri sektörlerinde yetkilendirme yapmış, işbirliği protokolleri imzalanarak çalışmalar başlatılmıştır. Kimya, çimento ve turizm sektörlerinde değerlendirme çalışmaları son aşamaya gelmiştir.

Bu çerçevede TESK ve bağlı birçok federasyon özellikle esnaf ve sanatkârlara yönelik mesleklerin standartlarını hazırlamak üzere MYK'ya başvurmuşlardır. Değerlendirmesi sonuçlanan 14 meslekte UMS hazırlamak üzere TESK ve ilgili federasyonlar yetkilendirilmiş, bu işbirliğine ilişkin protokol 9 Mart 2009 tarihinde TESK Genel Başkanı Bendeve PALANDÖKEN ile MYK Başkanı tarafından imzalanmıştır. İmza törenine TESK Genel Başkan Vekili Burhan AKSAK, Genel Sekreter Naci SULKALAR; Türkiye Lokantacılar, Kebapçılar, Pastacılar ve Tatlıcılar Federasyonu Başkanı İsmail SEZER, Türkiye Umum Ayakkabıcılar Federasyonu Başkanı Fatih ÖZCAN, Türkiye Terziler, Konfeksiyoncular ve Giyim Sanatkârları Federasyonu Genel Başkanı Sinan TURHAN ile Türkiye Madeni Eşya Sanatkârları Federasyonu Başkanı Özcan SARAÇOĞLU ile teknik personel katılmışlardır. Bu vesileyle gösterdikleri sorumlu davranış ve

İlgiden dolayı TESK yöneticilerine ve mensuplarına şükranlarımı sunuyorum.

UMS hazırlamak üzere yetkilendirilen kuruluşlardan INTES inşaat, MESS otomotiv sektörlerinde, GAZBİR-UGETAM doğalgaz alt sektöründe ilk taslakları hazırlamışlar ve taslaklar ilgili kurum ve kuruluşların görüşüne sunulmuştur.

MYK'nın asli faaliyetlerinden biri de sınav ve belgelendirme işlemleridir. Bu faaliyetler 30 Aralık 2008 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği"nde belirlenen usul ve esaslara göre yürütülecektir.

Ulusal mesleki yeterlilik sistemi dâhilinde ulusal yeterlilik; yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarınca yapılan değerlendirmelerle tespit edilen ve MYK tarafından onaylanarak ulusal yeterlilik çerçevesine yerleştirilen, bireyin sahip olması gereken bilgi, beceri ve yetkinlik olarak tanımlanmıştır. Mesleğe ilişkin yeterlilik düzeyleri Avrupa Yeterlilik Çerçevesine (AYÇ) uygun olacaktır. MYK tarafından kabul edilen ulusal yeterliliklere göre sınav ve belgelendirme faaliyetleri yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşları tarafından gerçekleştirilecektir.

UYÇ'deki yeterliliklere göre yeterliliğini belgelendirerek MYK belgelerini edinmek isteyen kişiler, Kurum tarafından yetkilendirilmiş bir belgelendirme kuruluşuna başvuracaklardır. Yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşları ilgili yeterlilikte yer alan başvuru şartlarına göre belgelendirme başvurularını değerlendirecektir. Bireylerin belgelendirilmeleri ile ilgili süreç yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarınca yürütülecek olup, sürece ilişkin ayrıntılar yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarınca hazırlanarak bireylerin erişimine sunulacaktır.

Sonuç olarak; Ulusal Mesleki Yeterlilik sistemi dâhilinde mesleki ve teknik eğitimin iş piyasası ihtiyaçlarına göre verilmesi, eğitim çıktılarının bilgi, beceri ve yetkinliklerinin (sargın öğrenme dâhil) sınavlarla belirlenip belgelendirilmesi, bu belgelerin ulusal ve uluslararası kıyaslanabilir, itibar edilen değerler olması sağlanacaktır. Bu noktada yeterlilik sorunundan kaynaklanan emek arz talep uyumsuzluğu önlenerek istihdam artışı sağlanacak, ayrıca toplam verimlilik ve rekabet gücü artırılabilecektir.

Namık ATA
Türkiye İş Kurumu
Genel Müdürü

İŞKUR MESLEKİ EĞİTİMDE YARATTIĞI HAREKETLİLİĞİ ARTIRARAK DEVAM ETTİRECEKTİR

Son yıllarda sağlanan makro ekonomik istikrar ve buna bağlı olarak sağlanan olağanüstü büyüme oranları ve istihdamın teşvik edilmesine yönelik bir dizi tedbir hem geçmiş krizlerin işgücü piyasasında yarattığı tahribatlarla, hem de işgücü piyasamızdaki yapısal sorunlarla ve işsizlikle mücadelede önemli katkılar sağladı. Her yıl ortalama 1 milyona yaklaşan çalışma çağındaki nüfus artışına ve yine kırdan kente gerçekleşen göç olgusuna rağmen işsizlik oranını belli bir seviyede tutmayı ve tarımdışı istihdamı önemli miktarda artırmayı başaran ülkemiz, ne yazık ki son küresel ekonomik krizle yeniden ciddi sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. İşgücü piyasamızdaki yapısal sorunların mevcut küresel ekonomik krizle birleşmesi sonucu da işsizlik problemimiz daha da ağırlaşmıştır. Nitekim, işsizlik oranındaki ve işsiz sayısındaki artış, istihdam kayıpları, sanayi üretiminde ve kapasite kullanımında düşüş büyüme ve işsizlik oranı hedeflerinin revize edilmesine neden olmuş, daha önce 2009 yılı için öngörülen % 10.4'lük işsizlik hedefi % 13.5'e çıkarılmıştır.

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülke olarak bizim de önceliğimiz mevcut küresel krizi en az hasarla atlattırmak ve mümkün olduğunca krizin istihdam üzerindeki etkisini asgariye indirmektir. Krizin bir süre daha devam edeceği anlaşılmaktadır. Ancak kriz sonrasında ülke olarak yine işgücü piyasamıza ilişkin yine esas problemlerle karşı karşıya kalacağız. Esas problemlerimizin başında ise, işgücümüzün kalifikasyonu, mesleki becerisi ve daha da ötesinde insan kaynaklarımızın optimal değerlendirilmesinin yer aldığını hepimiz yakından biliyoruz. Hızla gelişen hizmetler, sanayi ve inşaat sektörlerinde nitelikli ve eğitilmiş işgücü talebi artmakta, binlerce gencimiz işsiz konumdayken işverenlerimiz hala önemli oranda nitelikli ara eleman sıkıntısı çekmektedir.

Son yıllarda işgücü piyasasında yaşanan gelişmeler, işgücümüzün mevcut durumu ve geleceğe ilişkin projeksiyonlar mesleki eğitim olgusuna eğilmemizi zorunlu kılmaktadır. Ülkemizde iş arayan her üç kişiden biri mesleki yeterliliğe sahip değildir. 15-24 yaş arasındaki genç nüfusumuz Türkiye nüfusunun yaklaşık % 17'sini oluşturmaktadır. Bu yaş grubunun % 30'u eğitim görmekte, % 30'u çalışmaktadır. Gençlerimizin önemli bir kısmı ise ne yazık ki ne okula gitmekte ne de çalışmaktadır.

Hepimiz biliyoruz ki, ülkemizdeki eğitim ve istihdam arasındaki ilişki güçlü ve sağlıklı değildir. Mesleki eğitim işgücü piyasasının gereklerine cevap verememektedir. Dolayısıyla, işgücünün mesleki eğitimi büyük önem taşımaktadır. Bilgi ve teknolojinin esas unsur olduğu yeni ekonominin gereksinimlerini karşılayacak nitelikli işgücünün yaratılması en önemli görevlerden biri olarak karşımızda durmaktadır. Mesleki eğitim sistemi değişen bilgi toplumunun ihtiyaçlarına cevap verecek düzeye getirilmeli ve güçlendirilmelidir. Bu da, merkezinde mesleki eğitimin yer aldığı bir ulusal istihdam politikasıyla olanaklıdır. Bu bağlamda İŞKUR, bir

yandan Avrupa İstihdam Stratejisi kapsamında ulusal istihdam politikasının oluşturulmasına katkıda bulunurken, öte yandan işgücünün mesleki eğitimini ve istihdamını temel alan aktif işgücü programlarını temel misyonlarından biri olarak belirlemiştir.

İŞKUR olarak, gerek kendi bütçemizden, gerekse Avrupa Birliği, Dünya Bankası, ILO ve diğer uluslararası kaynaklardan sağladığımız fonlarla son yıllarda binlerce insanımızın yararlandığı birçok aktif işgücü projesini başarıyla uyguladık. İşsizlik Sigortası Fonundan aktarılan kaynakla bu alandaki faaliyetlerimiz çeşitlenerek artıyor. Bilindiği üzere, İŞKUR son dönemde bu konuda önemli bir mali kaynağa da kavuşmuştur. Kamuoyunda "İstihdam Paketi" olarak bilinen ve 26 Mayıs 2008 tarihinde yürürlüğe giren 5763 sayılı kanun ile, sigortalı işsizler ile İŞKUR'a kayıtlı diğer işsizlere; iş bulma, danışmanlık hizmetleri, mesleki eğitim, işgücü uyum ve toplum yararına çalışma hizmetleri ve işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları kapsamında yapılacak giderlerin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması öngörülmüştür. Bu kapsamda, 2008 yılında 240 milyon TL kaynak aktarılmıştır. 2009 yılı için ise GAP bölgesinde yürütülen projelerle birlikte yaklaşık 300 milyon TL ödenek ayrılmıştır. Bu temelde, 2008 yılında ülke çapında gerçekleştirdiğimiz işgücü yetiştirme ve mesleki eğitim seferberliğimiz sonucu 32 binden fazla işsizimiz meslek sahibi oldu. 2009 yılında bu seferberliğimizle 100 bin kişiye eğitim vermeyi ve daha sonraki yıllarda bu rakamı daha da artırmayı hedefliyoruz.

Bunun yanında, özürlü ve eski hükümlü çalıştırmayanlardan son üç yılda özürölüler için yaklaşık 35 milyon TL, eski hükümlüler için yaklaşık 12 milyon TL ceza kesilmiştir. Yetkili komisyonca özürölüler için kesilen paranın yaklaşık 15 milyon TL'si özürölülerimize yönelik kurslara harcanmıştır. Bu projelerden 15 binin üzerinde özürölümüz yararlanmıştır.

Öte yandan, İŞKUR olarak kendi kaynaklarımız dışında, Avrupa Birliği, Dünya Bankası, ILO ve diğer uluslararası kaynaklardan sağladığımız fonlarla son yıllarda binlerce insanımızın yararlandığı birçok aktif işgücü projesini başarıyla uyguladık. Yaklaşık 48 bin kişinin yararlandığı ve Ekim/2003-Mart/2006 tarihleri arasında uygulanan Avrupa Komisyonunca destekli 50 milyon Euro'luk Aktif İşgücü Programları Projesi'nin ikincisi 29 Ocak 2009 tarihinde uygulama aşaması için start aldı. 20 milyon Euro'luk proje kapsamında 25 ilimizde uygulanacak

101 alt-projeyle 2009 yılında 12 bin işsizimizi mesleki eğitim vermek suretiyle işgücü piyasasına kazandıracğız.

2002-2005 yılları arasında uygulanan Özelleştirme Sosyal Destek Projesi (ÖSDP)-1'in devamı niteliğindeki ÖSDP-2 uygulaması sürmektedir.

Yine Avrupa Birliğine katılım öncesi (IPA) kapsamında 17 milyon Euro'luk "Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu", 23 milyon Euro'luk "Gençlerin İstihdamının Arttırılması Operasyonu" ve 17 milyon Euro'luk "Kamu İstihdam Hizmetlerinin Etkinliğinin Arttırılması Operasyonu" da bu dönemde uygulayacağımız önemli projelerdir.

Özürölüler İçin Gelişmiş İstihdam Stratejisi ve Mesleki Rehabilitasyon Projesi ve Uzun Dönemli İşsizlerin İstihdam Edilebilirlikleri Yararına İşgücü Piyasası Aracılık Faaliyetlerinin Arttırılması Projesi ise Hollanda ile ortak yürüttüğümüz projelerdir. Bunların yanında Ankara, Gaziantep ve Konya'da uygulanacak olan ILO destekli "Türkiye'de Kadın İstihdamını Arttırmaya Yönelik Aktif Politikalar Pilot Projesi" gibi irili-ufaklı birçok projeyi hayata geçireceğiz. Bu faaliyetlerimiz artarak devam edecektir.

Mesleki eğitim programlarımız işgücü piyasamızın gerçek ihtiyaçları doğrultusunda sürecektir. İşgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, iş piyasasında geçmiş dönemde meydana gelen değişme ve gelişmelerin etkisini ortaya çıkartmak ve gelecek dönem için uygun eylem planı projeleri geliştirmek için piyasa analizleri büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla hangi mesleklerde neye ihtiyaç duyulduğunun tespiti büyük önem taşımaktadır. Mesleki eğitim projelerinin etkinliği ve başarısı da buna bağlıdır. Bu kapsamda daha önceki yıllarda Ankara başta olmak üzere çeşitli illerde yaptığımız işgücü piyasası araştırmalarını ülke geneline yaymış bulunmaktayız. Kurumumuzca, 15 Ekim-30 Kasım 2007 tarihleri arasında 81 ilde 50 ve daha fazla kişi istihdam eden 12 bin 712 işyerine uygulan 2007 Yılı İşgücü Piyasası Raporu ülkemizde bir ilk niteliği taşımaktadır. Bu araştırmayı tüm ülke düzeyinde yılda en az iki kez uygulamayı hedefliyoruz.

İşgücümüzün dünyanın gelişmiş ülkelerinin işgücüyle rekabet edebilmesi için altyapısı sağlam ve sürdürülebilir bir mesleki eğitim sisteminin oluşturulmasında İŞKUR olarak önemli katkılar sunmaya devam edeceğiz.

Gülay ASLANTEPE
ILO Türkiye Temsilcisi

ILO AÇISINDAN MESLEKİ EĞİTİM VE İSTİHDAM

Bu yıl kuruluşunun 90. yılını kutlamakta olan Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Örgütü, kurulduğu 1919 yılından bugüne kadar, çalışma yaşamında sosyal adaletin sağlanması, istihdam yaratılması, insana yakışır saygın iş ortamının yaratılması, sosyal güvenlik, yoksullarla mücadele ve adil küreselleşme alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir.

ILO bu hedeflere ulaşmada, her yıl Haziran ayında toplanan Genel Kurulda kabul edilen sözleşmeler, tavsiye kararları, konferans kararları ve bildirgelerin yanı sıra teknik işbirliği programlarıyla üye ülkelere yol göstermekte ve yardımcı olmaktadır. Ülkeler açısından sürdürülebilir ekonomik gelişme, istihdam yaratma ve sosyal gelişmeyi sağlamak, ekonomik, mali, toplumsal ve işgücü piyasasına ilişkin politika ve programların bütüncül bir yaklaşımla uygulanmasıyla gerçekleşebilmektedir. Bu bağlamda eğitim, öğretim ve yaşam boyu öğrenmenin kişilerin, işletmelerin, ekonominin ve bir bütün olarak toplumun kalkınmasında önemli katkılar yaptığı ve bu katkının tam istihdamın sağlanması, yoksulluğun ortadan kaldırılması, sosyal içerme ve istikrarlı bir ekonomik ve sosyal ortam yarattığı malumdur.

Insan Hakları Bildirgesi'nde yer alan 'herkesin çalışma, işini serbestçe seçme, adil ve elverişli koşullarda çalışma ve işsizliğe karşı korunma hakkı olduğu' ve eğitimin ve yaşam boyu öğrenmenin kişisel gelişime, kültüre erişimde ve aktif yurttaşlığa katkıda bulunan unsurlar olduğu gerçeğinden hareketle, ILO çalışanlara insana yakışır saygın iş sağlanması hedefi doğrultusunda üye ülkelere bir dizi yol gösterici enstrüman oluşturmuştur:

- 1964 tarihli 122 sayılı İstihdam Politikası Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı.

- 1975 tarihli 142 sayılı İnsan Kaynaklarının Değerlendirilmesinde Mesleki Eğitim ve Yönlendirmenin Yeri Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı.
- 1984 tarihli Ücretli Eğitim İzni Sözleşmesi ve Tavsiye Kararı.
- 1998 tarihli Çalışma Yaşamında Temel Haklar ve İlkeler Bildirgesi.
- 1977 tarihli Çokuluslu Şirketler ve Sosyal Politika ile ilgili Üç Taraflı İlkeler Bildirgesi.
- 2000 tarihli, ILO'nun 88. Genel Kurulu'nda kabul edilen "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Eğitimi" Konferans Kararı.
- 2004 tarihli 195 sayılı İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesine İlişkin Tavsiye Kararı.

Türkiye bu enstrümanlardan bağlayıcı olan 122 sayılı İstihdam Politikası Sözleşmesini ve 142 sayılı İnsan Kaynaklarının Değerlendirilmesinde Mesleki Eğitim ve Yönlendirme Sözleşmesini onaylamıştır.

Bu enstrümanlar, üye ülkelere sosyal diyalogu esas alarak insana yakışır saygın işler yaratmayı, küreselleşen ekonomi ve bilgi-beceri temelli toplum bağlamında yeniliklere uyum sağlayabilen işgücünün istihdam edilebilirliğini geliştiren ve verimliliğin artmasını sağlayan politika ve stratejiler önermektedirler.

Bu politika ve stratejilerin uygulanmasında üye ülkeler, işgücü piyasasının ihtiyaçlarını karşılayacak, kişilerin kendi çıkarlarına ve beklentilerine uygun yeteneklerini geliştirip kullanmalarını ve böylece istihdam edilebilirliklerini arttıracak yöntemler kullanmalıdırlar.

Eşitlik esasına dayalı olarak ve herhangi bir ayırım gözetmeksizin ulusal eğitim sistemi içinde genel, teknik ve mesleki eğitime, eğitim ve mesleki rehberliğe ve mesleki eğitime ilişkin açık, esnek, modüler tamamlayıcı sistemlerin ihtiyaçlar doğrultusunda oluşturulması ve geliş-

tirilmesi ve sosyal diyalog çerçevesinde işveren ve işçi kuruluşlarıyla formüle edilmesi halinde, iş piyasasının taleplerinin hızlı bir şekilde karşılanması gerçekleştirilebilir.

Eğitime yatırım ve katılımı canlandıracak önlemlere ağırlık verilmeli, örgün ve yaygın öğrenme ve iş deneyimi dahil olmak üzere işyerinde öğrenmenin önemi yaygın kabul görmelidir. Bu amaçla becerileri geliştiren yüksek performanslı iş uygulamaları, kamusal ve özel kesimden eğitimcilerle iş üstünde ve dışında eğitim ihtiyaçlarının karşılanacağı şekilde örgütlenmesi, enformasyon ve iletişim teknolojilerinden daha fazla yararlanılması sağlanmalıdır. Eğitime katılımı arttırmaya yönelik uygun sosyal politikalar ve önlemlerle yeni öğrenme biçimlerinin birlikte kullanılması, özel ve kamu kesiminden işverenlerin insan kaynaklarını geliştirme alanında en gelişmiş uygulamalara yönelmeleri teşvik edilmelidir.

İşgücünün etkin istihdamının sağlanabilmesi için istihdama ve mesleki eğitime ilişkin mevcut bilgi ve rehberlik hizmetlerinin, meslek seçimi, mesleki eğitim ve buna ilişkin öğrenim fırsatları, istihdam durumu ve istihdam beklentileri, meslekte yükselme olanakları, çalışma şartları, hak ve sorumluluklar, işte güvenlik ve sağlık gibi çalışma yaşamına ilişkin tüm alanları kapsayacak şekilde sunulması ve bireylerin bu bilgilere kolayca ulaşabilmesi de çok önemlidir.

Mesleki eğitim sistemlerinin eşitsizlikleri azaltmayı hedefleyen stratejilerle, ekonominin tüm sektörlerinde ve tüm ekonomik faaliyet kollarında engelli ve sakatları da dikkate alacak şekilde kadınlar, gençler ve yetişkinlerin yaşam boyu mesleki eğitim ihtiyaçlarını, sektörler arası mobilite olasılıklarını da gözönünde tutarak uygulanması, hem bireylerin istihdam edilebilirliğini arttıracak, hem de tam istihdam hedefine ulaşmada önemli bir gelişme sağlayacaktır.

Mehmet CAN
MEB Çıraklık ve Yaygın
Eğitim Genel Müdürü

ÇIRAKLIK EĞİTİMİ VE İSTİHDAM

Türkiye’de verilen çıraklık eğitimi yeterli düzeyde mi? Avrupa ve diğer ülkeler ile kıyaslıya bilirmisiniz.

Türkiye’deki çıraklık eğitiminin yeterliliğini çeşitli açılardan ele almak gerek, eğitim ve öğretimin olmazsa olmazları vardır. Bunlar bina, öğretmen, donatım, program, çırak, öğretim materyali ve kitapları. Bunlardan birinin azlığı veya yetersizliği eğitim ve öğretimi doğrudan etkilemektedir. Ülkemizde, mecburi ilköğretimin 8 yıla çıkmasından sonra çırak sayımızda düşüş olmuştur. Bazı sektörlerde kayıt dışı istihdamdan dolayı çırak kalfa ve ustalarımızın eğitimi için iş verenler çok istekli görünmemektedir. Daima zorlama, teşvik ve motivasyon gerekmektedir.

Mesleki ve teknik eğitim, çeşitli ülkelerin eğitim sistemlerinde farklı biçimlerde yer almaktadır. Özellikle sanayileşmiş ülkelerde meslekî eğitim modelleri ve verilen eğitimin türü ve eğitimin verildiği kuruma göre iki grupta toplanabilir:

- Tam zamanlı Meslekî Teknik Eğitim Modeli
- Çıraklık Eğitim Modeli

Tam zamanlı eğitim modeli 8-10 yıllık zorunlu eğitime dayalı olarak okul içinde gerçekleştirilmektedir. Model, zorunlu eğitimden sonra gençleri kısa yoldan hayata ve iş alanlarına ya da belirli bir başarı düzeyini tutturana yüksek öğretime yöneltmektedir. Pahalı olan ve okul donanımının sürekli olarak yenilenmesini gerektiren bu model, eğitime önemli ölçüde kaynak ayıran İsveç, Fransa, Belçika ve İtalya gibi ülkelerde uygulanmaktadır.

Çıraklık eğitimi konusunda yasal mevzuat ve uygulamalar açısından eksiklikler var mı? Bu alanda yapılan çalışmalardan bahseder misiniz?

Genel olarak mevzuat yeterlidir, ancak 2004 yılında çıkan başka yasalarla örneğin 5174 sayılı TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ İLE ODALAR VE BORSALAR KANUNU’nun 102. Maddesi ile 3308 sayılı yasanın 30. Maddesi uygulamada güçlükler yaratmaktadır. Bu konuda ilgili birimlerle temaslarımız sürdürülmektedir. Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği Bakanlığımızca güncellenmiştir. Bu yönetmelikteki değişiklikler:

A) 20 Eylül 2008 tarih ve 27003 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelikte çıraklık eğitimi ile ilgili, çırak ve öğretmenler açısından eğitim ve öğretimin daha verimli olması için yararlı güncel değişiklikler yapılmıştır.

B) 20 Mart 2009 tarih ve 27175 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan değişiklikle de İstihdam ve Mesleki Eğitim kurulları ile ilgili maddeler güncellenmiştir.

Çıraklık eğitimi alanlar iş sahibi olabiliyor mu? Düzenlenen programlar değişen şartlara göre güncelleniyor mu?

Gerekli şartları taşıyanlar elbette iş sahibi olabilmektedir.

Öğretim programlarımız, Ülkemizin Avrupa Birliği’ne giriş sürecinde Bakanlığımızca başlatılan Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) kapsamında, Avrupa ülkelerinin kabul ettiği meslek standartları ve sınıflarına göre (ISCO 88 ve ISCED 97) örgün, yaygın ve çıraklık eğitim programları güncellenmiştir. Örgün eğitimde 42 meslek alanı ve 197 dalda, çıraklık eğitiminde ise 35 meslek alanı ve 131 meslek dalında modüler çerçeve öğretim programları hazırlanmıştır. Bu programlar Mesleki Eğitim Kurulunda ve Talim ve Terbiye kurulunda kabul edilerek 2005-2006 eğitim ve öğretim yılından itibaren kademeli olarak uygulamaya konulmuştur.

Avrupa Birliği uyum sürecinde çıraklık ve mesleki eğitim alanında hangi çalışmalar yürütülüyor. Projeler hakkında bilgi verir misiniz?

Bakanlığımızca 1985 yılından beri çeşitli projeler yürütülmüştür. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP), Mesleki Eğitimin Modernizasyonu Projesi (METEP), İnsan Kaynaklarının Mesleki Eğitim Yoluyla Geliştirilmesi Projesi, (İKMEP - HRD-VET) Bu ve diğer yürütülen projelere Baka

Kemal MADENOĞLU
DPT Sosyal Sektörler ve
Koordinasyon
Genel Müdürü

MESLEKİ EĞİTİM ve İSTİHDAM

Ekonomik ve sosyal kalkınmanın sağlanmasında insan kaynaklarının geliştirilmesi önemli bir rol oynamaktadır. İnsan gücünün işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda yetiştirilmesi, eğitim sistemi ile işgücü piyasası arasındaki niceliksel arz ve talep dengesi de önem arz etmektedir. İstihdam ve eğitim arasındaki bağın yeterince kurulamaması ve mesleki eğitimin işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda verilememesi, insan gücü niteliği ile işgücü piyasasının talebi arasında dengesizliklere yol açmaktadır. Bu durum, eş zamanlı olarak hem işsizliğe, hem de boş iş pozisyonlarına neden olmaktadır. Bu sorunlar, eğitim sisteminin işgücü piyasasının taleplerini de dikkate alarak biçimlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Dünya Ekonomik Forumunun hazırladığı Küresel Rekabet Endeksi (Global Competitiveness Index) verilerine göre 2008 yılı itibarıyla Türkiye, rekabette 63. sıradadır. Söz konusu raporda en problemli alanlar arasında "yeterince iyi eğitilmiş işgücünün eksikliği" göstergesi yer almaktadır. Bu endekste yer alan göstergelerden eğitim ile ilgili olanların tamamında Türkiye rekabet açısından dezavantajlı konumdadır.

Türkiye'nin önünde, demografik yapısı itibarıyla sürekli olarak artan çalışma çağı nüfusuna istihdam yaratabilmesi ve bilgi toplumuna dönüşebilmesi için ciddi fırsatlar bulunmaktadır. Kısa ve orta vadede, değişen ekonominin gereklerine uygun işgücü ihtiyacını karşılayacak gençlerin, mesleki becerilerinin artırılması önem taşımaktadır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı'nın Eğitimin İşgücüne Duyarlılığının Artırılması başlığı altında "İş dünyasının talep ettiği nitelikteki işgücünün yetiştirilmesi, amacıyla eğitim ile istihdam arasındaki işbirliğini güçlendirecek mekanizmalar oluşturulacaktır" önceliği yer almaktadır. Bu öncelik kapsamında mesleki ve teknik eğitimin geliştirilmesine yönelik çalışmalar ön plana çıkmaktadır.

Mesleki eğitim bağlamında özellikle Mesleki ve Teknik Eğitimin Geliştirilmesi Projesi (MEGEP) ile son dönemde önemli mesafe alınmış, ancak yapılan çalışmalar daha çok ortaöğretim düzeyinde kalmıştır. MEGEP'in bir çıktısı olan "Türkiye'de Mesleki Eğitim ve Öğretim: Strateji Belgesi" altı temel başlık altında mesleki eğitim alanında yapılan çalışmaların çerçevesini çizmektedir. Bu alanlar şunlardır:

- İstihdama Uygunluğun Güçlendirilmesi (MYK'nın kuruluşunun desteklenmesi, Eğitim standartları ile meslek standartları arasında bağlantı sağlanması)
- Eğitim Kalitesinin Artırılması
- Mesleki Eğitim ve Öğretimin Toplumdaki İtibarının Artırılması
- Çıraklık Eğitiminin ve Sosyal Katılımın Desteklenmesi
- Mesleki Eğitim ve Öğretimin Finansmanı İçin Kaynakların Seferber Edilmesi
- Etkinliğin Arttırılmasına Yönelik Olarak Yerinden Yönetime Geçilmesi

Mevcut mesleki ve teknik eğitim sisteminde problemler oldukça geniş bir yelpazededir. Söz konusu Strateji Belgesinin de atıfta bulunduğu ancak fiilen çalışmaların sınırlı olduğu öne çıkan alanlarda ilave çalışmalar yapılması, aynı zamanda mevcut çalışmaların hızlandırılması gerekmektedir.

Türkiye’de mesleki eğitim, örgün olarak meslek liseleri ve Meslek Yüksek Okulları (MYO) tarafından verilmektedir. MEGEP kapsamında meslek liseleri açısından önemli gelişmeler yaşanmıştır. Ancak sayısı 625 civarında olan dağınık bir yapı arz etmekte olan MYO’lar, sanayinin ihtiyaç duyduğu yeterliliklerin çoğunlukla gerisinde eğitim vermektedirler. MYO’ların güncel teknoloji ve bilgilerle yenilenmesi için yerli ve/veya yabancı kaynaklarla değişik zamanlarla geniş kapsamlı projeler uygulanmıştır. Merkezi düzeyde yapılan müfredat, makine teçhizat ve program yenileme faaliyetleri uygulandığı dönemde etkili olmakla birlikte yerel ihtiyaçların ve teknolojinin hızlı değişimi sonucu sonraki dönemlerde etkilerini kaybetmişlerdir. Bu nedenle sürekli olarak gelişen ve kendini piyasanın ihtiyaçları doğrultusunda yenileyebilen bir yapıya ihtiyaç duyulmaktadır.

MYO’ların yerel ihtiyaçlar doğrultusunda ve Türkiye’nin rekabet gücüne katkıda bulunacak şekilde yeniden yapılandırılması zorunluluk arz etmektedir. Bu kapsamda, DPT başta olmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşları; MYO’ların mevcut durumu, halihazırdaki sistemin etkinliği, üniversite bünyesinden ayrılması ve özerkleştirilmesi, atıl olan MYO’ların kapatılması, uygun olanların bir kampüs yaklaşımı ile birleştirilmesi ve MYO yönetimlerinin yerel aktörlere devredilmesi gibi yapısal düzenleme gerektiren politika alternatifleri üzerinde çalışmaktadır.

Genel olarak eğitimde özel olarak mesleki eğitimde yaşanan sorunlar, diğer faktörlerin de etkisiyle istihdam göstergelerinde olumsuz bir tablo karşımıza çıkarmaktadır. İşsizlik oranı, ülkemizde etkisini gösteren küresel krizin de etkileri ile son dönemde önemli ölçüde artmıştır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan Hanehalkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına göre işsizlik oranı, 2009 yılının Ocak döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 3,9 puan artarak yüzde 15,5 olmuştur. Bu oran, ülkemizde son birkaç yılda görülen en yüksek işsizlik oranıdır. Ayrıca, 2009 yılının Ocak döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre tarım-dışı işsizlik oranı yüzde 13,7’den yüzde 19,0’a, genç nüfusta işsizlik oranı ise yüzde 21,2’den yüzde 27,9’a yükselmiştir.

Buna karşın, kadınların işgücüne katılma oranında ise önemli gelişmeler gözlenmektedir. 2009 yılı Ocak döneminde kadınların işgücüne katılma oranı 1,9 puanlık

artış gösterirken, işgücüne dahil olmayanlar içinde yer alan ev işleriyle meşgul kişilerin sayısında aynı dönemde yüzde 3,0 oranında azalış görülmektedir. Bu durum, kriz dönemlerinde yaşanan ilave çalışan etkisinin, yani ailenin gelirindeki azalış sonucu kadınların işgücüne katılmasının son üç dönemde kendini gösterdiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca, 2009 yılının Ocak döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre istihdam 75 bin kişi artarak yüzde 0,4 oranında yükselmiştir. Buna göre, ülkemizde yaşanmakta olan kriz sürecinde istihdamın artıyor olması iyi bir gelişmedir. Bu olumlu gelişmenin ardında yatan en önemli neden işgücü piyasasına yönelik yapılan çalışmalardır. Bu çalışmaların başında 2008 Mayıs ayında yürürlüğe giren ve kamuoyunda istihdam paketi olarak adlandırılan 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun yer almaktadır. İstihdam paketinde işgücü maliyetlerini azaltıcı, gençlerin, kadınların ve özürllülerin istihdamını artırıcı, aktif işgücü programlarını geliştirici, işsizlik ödeneklerini artırıcı, eğitim ile istihdam arasındaki ilişkiyi güçlendirici, kayıtdışılığı azaltıcı, özel istihdam bürolarının açılmasını kolaylaştırıcı, alt işverenlik ilişkisini düzenleyici ve işyeri açma formalitelerini azaltıcı tedbirler öngörülmektedir. Ayrıca, bu çalışmalar kapsamında 28 Şubat 2009 tarihinde yürürlüğe giren 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile kısa çalışma ödeneğinin süresi ve miktarı artırılmıştır.

Bunun yanında, GAP bölgesindeki sosyal kalkınmaya hizmet etmek amacıyla GAP Eylem Planının Sosyal Gelişiminin Sağlanması bileşeni altında hazırlanmış olan ve DPT tarafından yürütülen Sosyal Destek Programının (SODES) 2008 yılındaki ilk uygulaması gerçekleştirilmiştir. Yaşam kalitesinin yükseltilerek toplumsal dayanışma ve bütünleşmenin sağlanmasını amaçlayan SODES ile bölgede istihdam edilebilirliğin artırılması, meslek edindirme, gelir getirici faaliyetlerin geliştirilmesi, sosyal içermenin sağlanması ve kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerin desteklenmesi hedeflenmektedir.

SODES kapsamında, 2008 yılında bölgedeki valiliklerden DPT Müsteşarlığına yaklaşık 328 milyon TL tutarında 1582 proje teklif edilmiştir. 2008 yılı için toplam bütçesi 42 milyon TL tutarında olan 398 adet projenin finansmanı uygun görülmüş ve söz konusu kaynak uygun görülen projelerde kullanılmak üzere ilgili İl Özel İdarelerine aktarılmıştır. 31 Ocak 2009 tarihi itibarıyla, yani yaklaşık projelere kaynak transferlerinin yapılmasını müteakip bir ay içerisinde, toplam 398 projeden 256’sının uygulamasına başlanmış ve program bütçesinin yaklaşık yüzde 30’unun harcaması yapılmıştır.

Doç. Dr. İlkay SAVCI
 AU Siyasal Bilgiler Fakültesi
 Çalışma Ekonomisi ve
 Endüstri İlişkileri Bölümü

EKONOMİK KRİZLER ve TOPLUMSAL MALİYETİ: İŞSİZLİK

Giriş:

Kapitalist sistemin örgütlenme ve işleyiş zafiyetlerinin sürekli tekrarlanan "kriz" sorunu ile kısa bir aradan sonra tekrar karşı karşıyayız. Üstelik uzun zamandır "geliyorum" diyen bu krizi maalesef teğet geçemedik. Ekonomik göstergeler işin boyutlarının başa çıkılabilecek ölçüde olmadığını gösteriyor. 2009'da düze çıkma fırsatını da seçim heyecanı içinde gözden kaçırdığımız krizin istihdam ve iş dünyası açısından maliyeti ödenmeye başladı. Sanayide kapasite kullanımı düşerken, fabrikalar şalter indirip, esnaf kepenk kapatırken karşılaştığımız en önemli toplumsal sorun işsizlik olarak yaşanmaktadır.

Kondratieff'in "krizler silsilesi"nin bir örneği olarak 2008 yılında gündeme gelen, 2009 ve 2010'da derin biçimde yaşanacak olan bu krizin bedelini en çok yoksul ülkelerin daha yoksullaşarak, gelişmekte olan ülkelerin de (daha fazla borçlanarak) bağımlılıklarını artırma yoluyla ödeyecekleri belirtilmektedir (Bilgin, 2009:105). Hatta gelişmiş ülkeler bile ekonomik krizin etkilerini bertaraf etmekte zorlanıyorlar. Durum böyle olunca Türkiye'nin bu ülkeler arasındaki konumuna bağlı olarak krizi nasıl yaşayacağını tahmin etmek kolaylaşıyor. Türkiye sanayi üretiminde % 21,3'lük bir düşüş yaşayarak Japonya'dan sonra sanayisi küçülen ikinci ülke olmuştur. Kapasite kullanım oranı Şubat 2009 itibarıyla % 80'lerden % 63,8'e düşerken, kurulan şirket sayısı geçen yılın aynı dönemine göre, % 25,5 azalış göstermiştir. Kapanan şirket (şirket-kooperatif ve ticaret ünvanı olan) sayısında ise 2009 Şubat ayı içinde geçen yıl aynı döneme göre %2,2'lik artış belirlenmiştir (TÜİK, 2009b). Bu krizin en

önemli maliyeti işsizlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu göstergeler, önemli bir işsizlik sorunu ile yüz yüze olduğumuzu göstermektedir.

1. Rakamlarla İşsizlik:

İşsizlik genel olarak Türkiye'nin temel sorunlarından birisidir. Ancak yaşanan krizler bu sorunu genişleterek büyötmektedir. Son krizin maliyetine baktığımızda, 2009 Ocak ayı TÜİK verilerine göre, "Türkiye genelinde işsiz sayısının geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 59 bin kişi artarak 3 milyon 650 bin kişiye yükseldiğini, işsizlik oranının ise 3,9 puanlık artış ile % 15,5 seviyesinde gerçekleştiğini görüyoruz". Bu rakam ülke tarihindeki en yüksek işsizlik oranlarından biri olarak kaydediliyor. Uzun zamandır dikkat çekilen ve çözüm aranan genç işsizliği (15-24 yaş) de % 27,9'luk bir orana ulaşmıştır. Bunun anlamı ülkedeki her üç gençten birinin işsiz olmasıdır. İŞKUR Şubat 2009 verilerine göre de kayıtlı işsiz sayısı % 53,7 oranında artmıştır.

Kuşkusuz Türkiye'de çalışma çağındaki nüfus oranının yüksek olması, bu nüfusun istihdamı konusundaki hassasiyeti artırmaktadır. Nitekim 2009 yılı Ocak döneminde (TÜİK, 2009a), bir yıl öncesinde aynı dönemle kıyaslandığında kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus 888 bin kişi artarak 51 milyon 323 bin kişiye ulaşmıştır. Çalışma çağındaki sürekli artan bu nüfusu istihdam ve girişim alanlarına çekecek potansiyelin yaratılamamış olması, sorunu giderek ağırlaştıran önemli nedenlerden biridir. Radikal çözüm bekleyen bu sorunun nedeni nüfus artışının insan gücü planlaması ile ilişkilendirilememesidir ve nüfus artışının denetlenememesidir. Yine Ocak 2009 döneminde kentsel yerleşimlerde bir yıl öncesine göre 4,2 puanlık artışla % 17,2 olan kentsel işsizlik oranı, özellikle yoksulluğun daha şiddetli hissedildiği bu bölgelerde işsizlerin işsizlikle başa çıkma çabalarını boşa çıkarmaktadır. Kentsel yerleşim alanlarında yoksulluk daha şiddetli hissedilmekte, yoksunluk algısı daha yüksek olmaktadır (Savcı, 2007).

İşsizlerin % 90'ı (3 milyon 284 bin kişi) daha önce bir işte çalışmıştır. Bunların % 42,6'sı "hizmetler", % 26,5'i "sanayi", % 19,9'u "inşaat", % 8,8'i "tarım" sektöründe çalışmıştır. İşsizlerin % 23'ünü işten çıkarılanlar, % 8,5'ini işyerini kapatan/ıflas edenler oluşturmaktadır (TÜİK, 2009a). Örneğin kriz nedeniyle işyerini kapatan ya da iflas edenler arasında "borçlarını ödeyememe, yardımsız kaldığını düşünme, utanma vb duygular" nedeniyle hayatına son verenler de olmaktadır.

Kriz dönemlerinde işten çıkarılanların sayılarındaki ani yükselmeler dikkat çekicidir. Örneğin 2001 krizinde 227.000 işten çıkarılan olduğu, izleyen yıllarda bu sayının düştüğü görölmektedir (Bağdadi, 2009). Bugünkü krizde ise mevcut işsizlerin % 14,4'ünü (527 bin kişi) bu dönemde (TÜİK, 2009a) işten ayrılanlar oluşturmaktadır. Görüldüğü gibi çok kısa bir dönem için bu işsiz sayısı oldukça yüksektir. Hükümetin önlem alamama durumunda bu sayının daha da yükseleceği kolaylıkla tahmin edilebilir. Bu şekilde bakıldığında, sadece oranlar ve rakamlardan ibaret gibi görünen bu tablonun ardında güçlölkle idame ettirilmeye çalışılan yaşamlar vardır. İşçisi, memuru, emeklisi, iş arayanı, esnafı, çiftçisi, çeşitli düzeylerde krizden etkileniyorlar ve etkilenecekler.

Krizin gerçek boyutlarını değerlendirirken 2009 yılının ilk iki ayı içinde hükümetin seçim ekonomisi nedeniyle krizin hissedilmemesi için almaya çalıştığı önlemlerin etkisini dikkate almak gerekir. Bu tür önlemlerin krizin negatif enerjisini dengeleyebilecek gücü olmadığı ileri sürölmektedir (Kumlu, 2009; Çelebi, 2009; Palandöken, 2009a) Diğer yandan 2009 yılının daha sonraki aylarında ekonomik krizin derinleşeceği yolunda yapılan açıklamalar (İŞVEREN, 2009; TES-İŞ, 2009) kapanan işyeri sayısında arzu edilmeyen düzeyde artış olabileceğini de düşöndürmektedir.

Krize bağlı işten çıkarmalarda kararın ne oranda kriz nedeniyle alındığı sorusu çok önemlidir. Kriz bazı işverenler için işgücü planlaması için araç olarak da kullanılabilir. Burada dikkat edilecek nokta işverenin işçi çıkarmama konusunda ne ölçüde kararlı olduğu ve mücadele ettiğidir. Birçok işverenin kredi kullanma, kârdan fedakârlık etme, ücretin bir bölümünü erteleme gibi çözüm yolları üzerinde düşünmesi, mümkün olduğunca işçilerinin iş güvencesinden vazgeçmemesi gerekir. Küçük esnaf niteliğinde olanların zaten ekonomik anlamda ayakta durabilme becerisi zayıf olduğu için kriz ortamı mevcut durumunu çok daha kötü etkilemektedir. Özellikle bu tür küçük girişimcilerin ciddi kaygılar içinde oldukları gözlenmektedir (TESK, 2009).

2. İşsizliği Yaşamak:

İşsizlik toplumsal bir sorun olmakla birlikte, işsizliğin yaşanışı bireysel ve ailesel olarak farklı boyutlarda olmaktadır. İşsiz kalmak birey için ne kadar olumsuz bir deneyim ise, işsiz kalma korkusu da o denli olumsuz bir deneyimdir. Hatta burada işten çıkarılma korkusu ile kurulmuş işi batırmak korkusu arasında dahi algı farklılıkları olabilir. Bu farklılıklar durumsal etmenlere ve kişilik

özelliklerine göre değişse de her iki durum da işsiz için travmadır. Örneğin dev marketlerle mücadelede çoğu yenik düşmüş ve çok az sayıda kalmış mahalle bakkallarını düşünelim: Böyle bir kriz bu tür küçük işletmeleri kapanma tehlikesi ile yüz yüze getirebilir. Çünkü bakkaldan alışveriş eden çalışan sınıf mensuplarının çoğu dar gelirli hanelerden gelmektedir ve potansiyel olarak bir krizde işini "ilk kaybedecek olanlar" içinde yer almaktadır. Bu durum bakkallar için müşterisizlik anlamına gelir. Bu nedenle "bakkal veresiye defterleri" bugünlerde fazlasıyla işler hale gelmiştir. Temel gereksinimlerini karşılamak zorunda olan işsizler ile iş yapmak zorunda olan bakkallar veresiye defterleri buluşturmaktadır. Nitekim veresiye satışların son iki ayda arttığı kaydedilmektedir (Palandöken, 2009b).

Tüketim toplumunda kredi kartları, banka kredileri, taksitler ve senetlerle henüz kazanılmamış ücretler ya da gelirler üzerinden ödeme planlarının yaygın biçimde tüketici kitlelerine dayatılması krizden etkilenişi daha da şiddetlendirecektir. Toplumda yaygın tüketici davranışı, "borçlu yaşam" tarzı diyebileceğimiz bir ortam içinde oluşmaktadır. İşsiz kalma korkusunu artıran bu uygulama, birey ve ailesi için başa çıkılması güç bir sorun olarak korku yaratacaktır. Kredi kartları borçlarının ödene-memesi durumunda hacizler ve daha büyük cezalar geleceğini düşünen işsizlerin, istenmeyen davranışlar içine girmesi olasıdır. Nitekim büyük kentlerde gasp, hırsızlık gibi ekonomik amaçlı suçların kriz nedeniyle daha da artması beklenebilir.

Aile desteğinin de uzun erimli bir önlem olmadığını biliyoruz. Her ne kadar ilk sığınılan kucak aile de olsa, bu desteğin sonuçları zaman içinde işsizler için işsizlikten daha rahatsız edici olabilmektedir (Savcı, 2007; 2009). İşsizlik yaşam biçimine dönüşünce, tekrar istihdama katılım şansı azalmakta, işsiz olmak sanki bireyin kendi seçmiş gibi yaftalanmanın bedeli oldukça yüksek olmaktadır. Her şeyden önce gelirden yoksun olmak anlamına gelen işsizlik, işsiz ve ailesinin temel gereksinimlerini karşılayamaması demektir. Bunun yanında borçlar da varsa, geri ödemeler konusunda kaynak bulmanın zorluğu bunalımı daha derinleştirmekte, aile içi şiddetin artması ya da evden/aileden uzaklaşma, kahvehane ortamında işsizlerle buluşma hatta yanlış yollara sapma söz konusu olabilmektedir. Daha da kötüsü, alkol, uyuşturucu ve sigara gibi madde bağımlılığında artış gözlemlenmektedir.

İşsizlikle bireysel başa çıkma arayışlarının geçici çö-

zümeler olduğu bilinmektedir. Örneğin TV haber bültenlerinde yer alan bir habere bakalım: Genel olarak üniversite mezunlarının kısa dönem askerliği tercih etmelerine rağmen, son krizde işsizlikten kaçış için yedek subay olarak askere başvuruların arttığı, bunun temel nedeninin 1700TL olan yedek subay maaşı olduğu bildirilmektedir. Diğer yandan, işsiz bireyler iş edinmek için beklenti düzeylerini düşürerek daha düşük vasıflı ve ücretli işlere yönelebilir ya da kendileri için "uygunsuz olan işlere" girmek zorunda kalabilirler. Bu tür seçimlerin daha sonra istihdama katılımı önleyici olumsuz etkileri olabilir. Yurt dışında iş arayışı da her zaman başarıyla sonuçlanmayabilir. Dolayısıyla işsizlikle bireysel olarak başa çık-mak mümkün değildir (Savcı, 2009). O halde işsizlik gibi büyük çaplı toplumsal ve ekonomik sorunu çözebilmek için daha acil ama uzun erimli devlet politikalarına ve uygulamalarına ihtiyaç vardır.

3. Alınması Gereken Önlemler:

Krizin yarattığı sorunlarla başarılı biçimde mücadele edebilmek, hükümetlerin kriz karşısında ne kadar hızlı ve isabetli hareket ettiğine bağlıdır. Bazı önlemlerin çok daha önceden alınmaya başlanması ve sosyal devlet anlayışına dayalı sağlam bir temelin bulunması gerekir. Oysa ülkemizde gelinen noktada, sosyal devlet kazanımlarının kolayca feda edildiği, istihdam yaratmaya odaklı yatırımların yapılmamış olduğu, özelleştirme ve ihracata dayalı bir ekonomi ile karşı karşıyayız. Bu nedenle hükümetin hızlı davranmadığı ve krizin boyutlarını doğru değerlendiremediği ifade edilmektedir (İşveren, 2009) Hükümetin ve iş dünyasının umutları IMF'den gelecek mali kaynağa bağlanmış durumdadır. Hükümetin ekonomiyi rahatlatmak adına hazırlamış olduğu beş önlem paketinin bazı rahatlamalar (kısa çalışma ödeneği, ÖTV ve KDV indirimleri, Cansuyu destek kredileri vb) sağlasa da bunların uzun soluklu olmadığı, oysa daha radikal önlemler alması gerektiği düşünülebilir.

İş dünyasının aktörleri işçi-işveren kesimleri, memur ve esnaf birlikleri temsilcileri dizi dizi önlemler sıralamakta ve krizden-işsizlikten çıkış için yollar aramaktadırlar. Örneğin Kumlu (2009:21-22) "piyasa odaklı olmayan ve insanı merkeze koyan" politikaların, kısaca "ulusal istihdam stratejisi"nin hayata geçirilmesi konusunda ısrar etmektedir. Acil önlemler olarak işçilerin sosyal güvenlik primlerinin belirli bir süre hazine tarafından üstlenilmesi, kamu kurum ve kuruluşlarının personel alımına gitmesi, çalışma saatlerinin kısaltılması talep edilmektedir. Çelebi (2009: 25), "toplumun tümünü kapsayan, istihdamın

genişletilmesi, üretimin korunması içerikli uzun erimli bir sosyal programı" önermektedir. Palandöken ise önlemler paketinde esnaf ve sanatkârların unutulduğunu, üst gelir gruplarından çok alt gelir gruplarına mali destek verilmesi gerektiğini ifade etmekte, örneğin "harcama çeki" uygulamasını gündeme getirmektedir (Hürriyet, 2009:5). Alınması gereken önlemler arasında tüketimi teşvik edecek uygulamalar, banka borçları ve kredilerin (faizsiz) ertelenmesi, gerekirse devletin mali destek sunması, işsiz kalanların hiç olmazsa ikramiye ve ücretlerinin tam olarak ödenmesinin sağlanması, vergi borçlarının şimdilik askıya alınması, aynı yardım anlayışı yerine iş-ücret esasına dayalı yapılanmaya gidilmesi gerekmektedir. Kuşkusuz esas önlem, istihdam yaratacak yatırımları teşvik eden, kendisi bu yatırımları yaptığı gibi yatırım yapanları teşvik için alt yapı desteği sunan hükümet politikalarının benimsenmesi olacaktır.

Sonuç:

Ekonomik krizler kapitalist dünyanın alışkın olması gereken sonuçlar olarak, önceden hesaplanmış çözüm paketlerini de birlikte getirmelidir. Kapitalist bir ekonomi-

de yaşayıp ta "beklenmeyen kriz"ler olmayacağı bilinmelidir. Böylesi bir sistemde krizlerle yaşamayı öğrenmek zorunludur ve tabir yerindeyse bir "kriz mali fon"unun (!) "risk"li günler için ayrılması gerekmektedir. Her krizin maliyetini yoksul halka ödeterek krizleri atlarmaya çalışmanın hiç beklenmeyen maliyetleri olabileceğini de hesaba katmak gerekir. Örneğin 2001 krizinde işçilerin beklenen tepkisi yanında küçük esnafın beklenmeyen tepkisine de dikkat edilmiş olması gerekir.

Bugün geline nokta daha da derinleşeceği tahmin edilen krizden çıkış için bir yol haritası çizmenin zamanı neredeyse geçmek üzeredir. IMF desteğine bel bağlayan bir ekonominin ise ne kadar süre ayakta kalacağı belli değildir. Yapılması gerekenler, mevcut önlemleri geliştirmek ve daha uzun erimli hale getirmek yanında, mevcut neo-liberal politikaları bir yana koymak ve sosyal devleti güçlendirmektir. Görünen o ki herkes başı sıkıştığında "küçülsün" dediği devletten medet ummaktadır.

Kaynakça:

- BAĞDADI, E. (2009), "Kriz ve İşten Çıkarmalar", Türk-İş Dergisi, sayı: 383, 108-111.
 BİLGİN, V. (2009), "Krizler ve Kapitalizm", Türk-İş Dergisi, sayı:383, 104-106.
 ÇELEBİ, S. (2009), "Önlem Alınmasında Gecikildikçe, Kriz Daha Yıkıcı Sonuçlar Doğurmaktadır", İŞVEREN, 47/6, 23-25
 HÜRRİYET, (19.4.2009), "Küçük Esnafın Sahibi Yok mu?", Ankara Hürriyet, 5.
 İŞKUR, (2009), "İstatistik Bülteni, Şubat 2009",
<http://statik.iskur.gov.tr/tr/Portal/Ortak/bultenler/Subat.htm> (20.04.2009)
 İŞVEREN (2009), İşveren: Ekonomik Krize Karşı Ne Yapıldı? Ne Yapılmalı?, TİSK Yayını, 47/6.
 KUMLU, M. (2009), "İşsizlik Ekonomik ve Sosyal Krizdir", İşveren, 47/6, 21-22.
 PALANDÖKEN, B. (2009a), "Krizin Boyutları Tahminlerin Çok Ötesinde", İşveren, 46/7, 28-30.
 PALANDÖKEN, B. (2009b), www.tesk.org.tr/tr/yayin/ebulten/genel/MART_2009.pdf (16.04.2009).
 SAVCI, İ. (2007), "Genç İşsizliği: Eğitim ve İstihdamda Sorunlar, Çözüm Arayışları", TİSK AKADEMİ, Özel Sayı, 2/1, 87-108.
 SAVCI, İ. (2009), "İşsizliği Yaşamak ve Başa Çıkmak", Sosyal Politikanın Güncel Konuları, Ankara: A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi, Sosyal Politika Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayını (basımda).
 TESK (2009), "Aylık Elektronik Haber Bülteni",
www.tesk.org.tr/tr/yayin/ebulten/genel/MART_2009.pdf (16.04.2009).
 TÜİK (2009a), "Haber Bülteni:Hane Halkı İşgücü Araştırması 2009 Ocak Dönemi Sonuçları" sayı: 64, www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=4035 (13.15.2009).
 TÜİK (2009b), "Haber Bülteni: Kurulan ve Kapanan Şirketler Mart 2009", sayı:66 www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.d?id=4037 (20.04.2009)

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU İLE TESK ARASINDA "MESLEK STANDARDI HAZIRLAMA İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ" İMZALANDI

Bilindiği üzere, Konfederasyonumuzun da Genel Kurul ve Yönetim Kurulunda temsil edildiği Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) 2006 yılı sonunda kurulmuş ve faaliyetlerine başlamıştır. Kurumun temel faaliyetlerinden biri ülkemizdeki mesleklerin standartlarının hazırlanmasıdır. Kuruluş yasası gereğince MYK, meslek standartları kendi hazırlamamakta, gönüllü olarak standart hazırlamak isteyen kurumları yetkilendirmekte ya da hizmet satın alma yoluyla standart ürettirmektedir.

Bu çerçevede, MYK, öncelikle gönüllü olarak meslek standardı hazırlamak isteyen kuruluşları belirlemek için resmi çağrıda bulunmuş, başvuruları almış ve sektörel bazda görevlendirmelere başlamıştır.

Konfederasyonumuz da 50'ye yakın esnaf-sanatkar meslek dalında standart hazırlama talebini MYK'ya iletmış, MYK Yönetim Kurulu, yaptığı değerlendirmeler sonucunda, öncelikle 14 meslek dalında (metal, tekstil, hazır giyim, deri, turizm, konaklama, yiyecek ve içecek hizmetleri sektörlerinde) Konfederasyonumuzu yetkilendirmeye karar vermiştir. Resmi süreci başlatmak amacıyla 9 Mart 2009 tarihinde Konfederasyonumuzla Mesleki Yeterlilik Kurumu arasında "Meslek Standardı Hazırlama İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Mesleki Yeterlilik Kurumunda yapılan imza töreninde, protokolü Konfederasyonumuz adına Genel Başkan Bendeve PALANDÖKEN ve Genel Sekreter Naci SULKALAR, Mesleki Yeterlilik Kurumu adına MYK Başkanı Bayram AKBAŞ imzalamıştır.

Protokol imza törenine TESK Genel Başkan Vekili Burhan AKSAK ile standardı hazırlanacak meslek dallarında faaliyet gösteren ve standart hazırlama sürecinde Konfederasyonumuza destek verecek olan Türkiye Madeni Eşya Sanatkarları Federasyonu Başkanı Özcan

SARAÇOĞLU, Türkiye Terziler Konfeksiyoncular ve Giyim Sanatkarları Federasyonu Başkanı Sinan TURHAN, Türkiye Umum Ayakkabıcılar Federasyonu Başkanı Fatih ÖZCAN, Türkiye Lokantacılar ve Kebapçılar Pastacılar ve Tatlıcılar Federasyonu Başkanı İsmail SEZER de katılmıştır.

İmzalanan protokolle yukarıda anılan sektörlerde meslek standardı hazırlamak üzere Konfederasyonumuz yetkili kılınmış ve meslek standardı hazırlama süreci resmen başlatılmıştır. Konfederasyonumuz yetkili bulunduğu mesleklerin stan-

dartlarını MYK ile işbirliği halinde hazırlayacak ve taslak standartlar ilgili MYK Sektör Komitesine sunulacaktır. Sektör komitesinde incelenen ve doğrulanan standartlar MYK Yönetim Kurulu'nun onayını müteakip Resmi Gazete'de yayımlanarak Ulusal Meslek Standardı olarak yürürlüğe girecektir.

Ülkemizde yaşanan eğitim ile istihdam arasındaki kopukluğu giderecek, iş piyasasını bir düzene sokacak olan meslek standartlar; mesleki yeterliliklerin belirlenmesinde, eğitim programlarının oluşturulmasında ve mesleki yeterliliklerin değerlendirilmesi ve belgelendirilmesinde temel taşı görevi görecektir.

TESK ESNAF VE SANATKARLAR MESLEK KURULUŞLARI ORTAK AKIL PLATFORMLARI BAŞARIYLA GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının gözetiminde tutulan e-esnaf veri tabanından alınan bilgilere göre, halihazırda ülkemizde 491 meslek dalında faaliyet gösteren 2 milyon civarında esnaf-sanatkar bulunmaktadır. Bu sayının yaklaşık yarısının yanında en az 1-2 kişinin istihdam edildiği düşünülürse, esnaf-sanatkar denilince 4-5 milyonu bulan bir kesimden bahsetmek yanlış olmaz. Aileleri ile birlikte bu kesimin, ülke nüfusunun neredeyse yarısını bulduğu da yadsınamaz bir gerçek olacaktır.

Esnaf-sanatkarlar, nüfus çoğunluğu yanında, toplumun orta direği olma özellikleri ile, başka pek çok konuda da birinci ölçüde rol oynamaktadır. TÜİK verilerine göre ülkemizdeki istihdamın %62'ye yakın bir bölümünü mikro işletmeler yaratmaktadır. Mikro işletmelerin büyük bir bölümü ise esnaf-sanatkar işletmelerinden oluşmaktadır. Kendileri ile birlikte büyük bir kitleye istihdam imkanı yaratan, bu anlamda Devletin iş yaratma yükünü azaltan esnaf-sanatkarlar, aynı zamanda geleneksel usta-çırak ilişkisi ile iş piyasasına nitelikli eleman da yetiştirmektedir. Üretim ve ihracat potansiyelleri ve yarattıkları katma değer ile ekonominin vazgeçilmez unsurlarıdır. Yurdun en ücra köşelerine kadar hizmeti toplumun ayağına götürerek, aynı zamanda sosyal bir görev de üstlenmektedirler.

Tüm bu olumlu özelliklerine rağmen, ülkemizde en fazla mağdur olan kesim de esnaf-sanatkarlardır. Yıllardır büyük işletmeleri koruyan ve destekleyen politikaların ön planda tutulması,

küçüklerin sürekli göz ardı edilmesi yaşanan ekonomik krizlerin de temel nedenlerinden biridir. %98'i mikro işletmelerden oluşan bir ekonomide, sürekli büyüklere yatırım yapılmasının sonuçlarını bugün ne yazık ki acı bir şekilde yaşıyoruz.

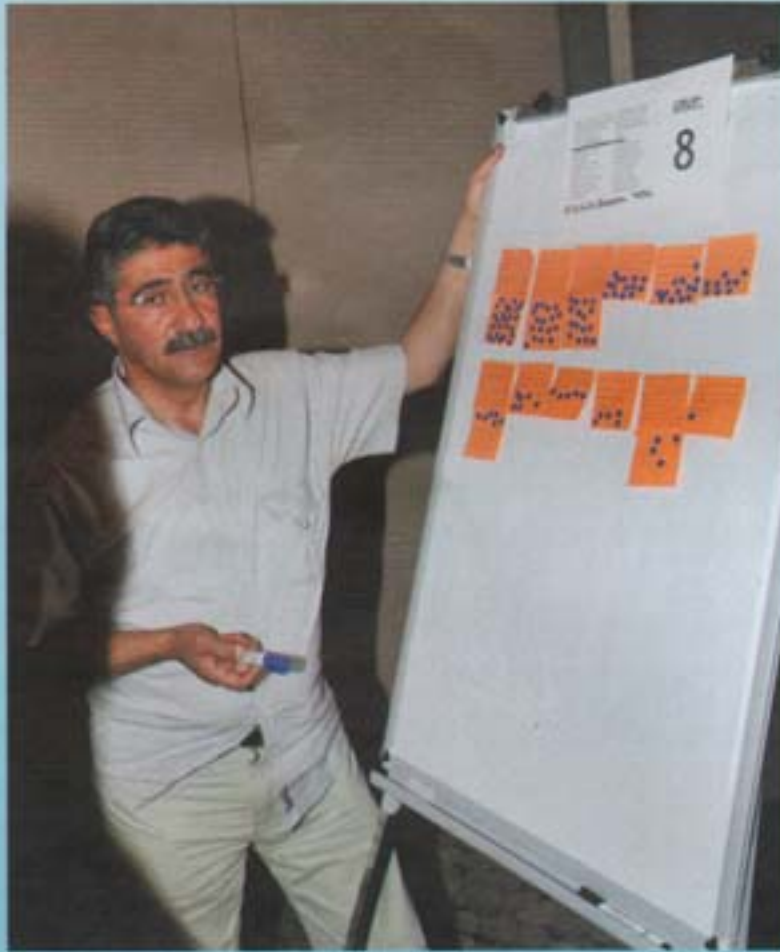
Avrupa Birliği başta olmak üzere bir çok gelişmiş ülkede küçük işletmeleri korumayı öngören politikalara geri döndü, dönülüyor. Artık küçük işletmelere kırmızı kart gösterilmiyor, yollarına kırmızı halılar döşeniyor. Son yıllarda Hükümetimiz de bu yönde politika değişikliklerine gitmekte. Konfederasyonumuzun esnaf-sanatkarın korunmasına yönelik önerileri yavaş yavaş değerlendirilmeye başlandı. Örneğin, geçen yıl içinde ilk kez imalatçı esnaf-sanatkarlara sıfır faizli kredi kullandırıldı.

Ancak, esnaf-sanatkarların uzun yıllardan bu yana çözülmemeyen sorunları var. Halihazırda yaşanan kriz ile sorunlar daha da artmış durumda. Ekonomik kriz nedeniyle kişilerin satın alma gücü düştü, talep azaldı ve bunun sonucunda piyasalarda bir durgunluk meydana geldi. Bu talep daralması esnaf-sanatkarları da çok olumsuz etkiliyor.

Konfederasyonumuz temsil ettiği kesimin sorunlarının tespiti, çözüm önerileri geliştirilmesi ve Hükümet nezdinde gereken girişimlerin yapılması için yoğun, hatta hummalı çalışmalar yürütmektedir. 2008 yılında esnaf-sanatkarların sorunlarının tespiti, çözüm önerilerinin belirlenmesi, geleceğe yönelik strateji ve projelerin geliştirilmesi amacıyla peş peşe iki ortak akıl platformu gerçekleştirildi. İlkinin Şubat 2008'de TÜSSİDE'nin Gebze Tesislerinde, ikincisini ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızın koordinesinde Sapanca'da yaptık. Esnaf-sanatkar kesimi ile doğrudan ya da dolaylı ilişkisi olan tüm tarafları çağırdık. Hep birlikte tartışarak, görüşlerimizi açıklayarak, birbirimizi ikna ederek güzel sonuçlar çıkardık. Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız, buradan elde edilen bilgiler ışığında, Cumhuriyet tarihinde ilk kez, bir Esnaf-Sanatkar Strateji ve Eylem Planını hazırladı. Planın yakın zamanda yürürlüğe sokulacağını ve güzel sonuçlar doğuracağını tahmin ediyoruz.

Konfederasyonumuz, geçen yıl yapılan çalışmaların olumlu sonuçlarını değerlendirerek bunların devamı niteliğinde iki ortak akıl platformu daha yapma kararı aldı. Bu toplantılardan ilki 20-22 Mart 2009 tarihlerinde Antalya'da gerçekleştirildi. Esnaf ve Sanatkarlar Ortak Akıl Platformuna Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Zafer Çağlayan, Bakanlığın üst düzey bürokratları, ülkemizin dört bir yanından esnaf ve sanatkar odaları birlikleri başkanları, mesleki federasyonların başkanları, TÜBİTAK-TÜSSİDE ve Konfederasyon uzmanları katıldılar.

Esnaf ve sanatkarlar odaları birlikleri ile mesleki federasyonların başkanlarının katıldığı bu ilk ortak akıl platformunda, esnaf ve sanatkarların sorunlarından daha çok, esnaf-sanatkara hizmet

götüren esnaf-sanatkar meslek kuruluşlarının hizmet kapasitelerinin artırılabilmesi için neler yapılması gerektiği üzerinde durulmuştur. Kendileri de bizzat esnaf olan esnaf ve sanatkar teşkilatı yöneticileri tarafından dile getirilen çok farklı görüş ve öneriler grup çalışmalarında ele alınmış, tartışılmış ve sorunların çözümü için ortak öneriler oluşturulmuştur.

Çalışma sonucunda esnaf-sanatkar meslek kuruluşlarının;

- Tabi oldukları mevzuatın karmaşık ve yetersiz olduğu,
- Çok parçalı ve dağınık yapısının hizmet sunmada sorunlara neden olduğu,
- Mali açıdan gelir kaynaklarının çok sınırlı olduğu,
- Var olan gelirlerin bile tam olarak toplanamadığı,
- Kurumsallaşma konusunda sorunlar yaşandığı,
- İnsan kaynaklarının nitelik ve nicelik açısından yetersiz olduğu,
- Hizmet binası, teknik alt yapı gibi konularda halen eksikliklerinin bulunduğu,
- Değişik konularda düzenli ve sistematik hizmet içi eğitimlere ihtiyaçlarının olduğu,

tespit edilmiştir. Bu sorunların çözümü için;

- Tabi oldukları mevzuatın basitleştirilmesi, karmaşıklığı ve çelişkilerin giderilmesi,
- 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun AB kriterlerine uygun hale getirilmesi, teşkilatın yeniden yapılandırılması,
- Esnaf-sanatkar tanımının çağa uygun şekilde yeniden yapılması,
- Esnaf-sanatkar meslek kuruluşlarının gelirlerinin çeşitlendirilmesi, var olan gelirlerinin toplanabilmesi için gereken tedbirlerin alınması,
- Esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşlarının bir plan ve proje kapsamında yapacakları sistematik eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin Devlet tarafından desteklenmesi,
- Esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşlarının meslek standartlarının belirlenmesi, eğitim-sınav ve belgelendirme çalışmalarında daha aktif hale gelmelerini sağlayacak alt yapının oluşturulması,
- Esnaf ve sanatkarlar meslek kuruluşlarının AB fonlarından yararlanmalarını sağlayacak alt yapının oluşturulması,
- Beşeri ve teknik alt yapılarının geliştirilmesi konusunda destek olunması,

• Sistematik hizmet içi eğitim faaliyetleri ile bilgilerin sürekli güncellenmesi ve geliştirilmesi,

gibi öneriler geliştirilmiştir. Konfederasyonumuzca bu öneriler üzerinde çalışılması ve somut eylem planları ve projeler hazırlanması planlanmaktadır.

İkinci ortak akıl platformunu ise 3-5 Nisan 2009 tarihlerinde yine Antalya'da (The Marmara Antalya Oteli) bağlı mesleki federasyonlarımızın (T.Bakkallar ve Bayiler Federasyonu, T.Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu, T.Ağaç İşleri Federasyonu, T.Madeni Eşya Sanatkarları Federasyonu, T.Lokantacılar Federasyonu, T. Berberler ve Kuaförler Federasyonu, T. Ayakkabıcılar Federasyonu, T.Terziler Federasyonu, T.Fırıncılar Federasyonu, T.Sebzeciler ve Meyveciler Federasyonu, T. Kasaplar Federasyonu, T.Kahveciler Federasyonu, T. Elektrikçiler Federasyonu) yönetim kurulu üyelerine yönelik düzenlenmiştir. Bu defa, esnaf-sanatkarların sektörel sorunları irdelenmiş, sektörel sorunların giderilmesi ve sürecin esnaf-sanatkarın lehine çevrilmesi için ne tür tedbirlerin alınması ve bu tedbirlerin hayata geçirilmesi ile ilgili görüş alışverişinde bulunulmuş, yaşanan son ekonomik krizin etkileri tartışılmıştır.

İlkinde olduğu gibi bu ortak akıl platformuna da, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızın üst düzey bürokratları

da katılmış, bizlerle kendi bilgi ve deneyimlerini paylaşmışlardır. Yine Sanayi ve Ticaret Bakanımız Sayın Zafer ÇAĞLAYAN da ikinci toplantımıza katılarak bizleri onurlandırmıştır.

Ortak akıl platformunda; perakende, hizmet, imalat, gıda ve ulaştırma sektörlerinde çalışma yapmak üzere 10 grup oluşturulmuş, bu gruplara ilgili federasyonlar karma şekilde yerleştirilmiş ve yoğun bir çalışma sonucunda sektörlerdeki temel sorunlar belirlenmiş ve çözüm önerileri geliştirilmiştir. Gruplar esnaf-sanatkarlara ilişkin genel sorunlar (haksız rekabet, kredi ve finansman, ağır vergi ve sosyal güvenlik primleri, Devlet destek ve teşvikleri, nitelikli eleman açığı ve mesleki eğitim, yetersiz eğitim ve danışmanlık hizmetleri) yanında sektörlerle ilişkin özel sorunları da (sektörlerle ilgili mevzuatta yer alan çelişkiler ve uygulanamayan hükümler, AB ile uyum sürecinin getirdiği sıkıntılar, teknolojik alt yapı eksikliği, ar-ge ve tasarım gibi konularda yaşanan sorunlar, ithalat-ihracat rejiminden kaynaklanan sorunlar, hammadde ve enerjinin pahalı olması, lojistik yetersizlikler gibi) genel olarak tespit etmiş ve bunlara ilişkin öneriler ve projeler geliştirmiştir.

Toplantılar sonucunda elde edilen tespitler ile taleplerimiz ve çözüm önerileri rapor haline getirilecek ve Hükümetimizin ilgili bakanlıklarına gereği için teslim edilecektir.

23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI TÜM YURTTA COŞKUyla KUTLANDI

23 Nisan 1920'de Ankara'da toplanan Büyük Millet Meclisi, işgal altındaki ülkemizi işgalcilerden kurtaran ve Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran büyük iradenin karargahı olmuştu. Bu önemli gün, hiç unutulmasın diye daha sonra Büyük Atatürk tarafından bayram olarak ilan edildi.

Yalnız Ulusal Egemenlik değil, aynı zamanda bir çocuk bayramı da olan 23 Nisan, dünyada benzeri olmayan bir bayram olarak kutlanıyor.

Her yıl olduğu gibi bu yıl da, tüm yurttaki dünyanın dört bir tarafından gelen misafir çocuklarla beraber kutlanan bayram, coşku dolu bir gün yaşattı.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ'NDE MİLLETVEKİLİ SEÇİMLERİ YAPILDI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde, 19 Nisan 2009 tarihinde milletvekili seçimleri yapıldı.

Derviş Eroğlu'nun genel başkanlığını yaptığı UBP (Ulusal Birlik Partisi) geçerli oyların %44'ünü aldı ve 26 sandalye kazanarak tek başına iktidar olma olanağına sahip oldu.

ABD BAŞKANI OBAMA TÜRKİYE'Yİ ZİYARET ETTİ

Amerika Birleşik Devletleri'nin ilk siyahi başkanı Barack Hussein Obama, seçildikten sonra gerçekleştirdiği ilk yurtdışı seyahat programı dahilinde, Türkiye'yi de ziyaret etti.

Cumhurbaşkanı, başbakan, mecliste gurubu bulunan siyasi partilerin genel başkanlarıyla ayrı ayrı görüşen

Obama, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde de önemli mesajlar içeren bir konuşma yaptı.

İki gün süren ziyaret boyunca özellikle Ermenistan sınır kapısının açılması, sözde Ermeni soykırım iddiaları, Türkiye'nin toprak bütünlüğü ve rejimi gibi pek çok konu kamuoyu gündeminde tartışıldı.

ÖTV - KDV İNDİRİMİ OTOMOBİL SATIŞLARINI BİR AYDA % 180 ARTIRDI

KDV indirimi Mart ayında bir önceki aya göre otomobil satışlarını yüzde 180 artırdı. Hafif ticari araç satışlarında yüzde 100 artış olurken, KDV indiriminin etkisiyle Mart ayında otomotiv pazarındaki genel daralma yüzde 0.5'te kaldı.

İlk çeyrek sonuçları ise krizin etkisini ortaya koydu. Pazar yüzde 22.3 daralırken, üretim yüzde 59.4, ihracat yüzde 56 azaldı.

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD), Otomotiv Sanayii 2009 Yılı Ocak-Mart Dönemi Özet Sonuçlarını açıkladı. Buna göre Ocak-Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre toplam otomotiv pazarı yüzde 22.3, otomobil pazarı ise yüzde 7.6 daraldı. Aynı dönemde toplam üretim yüzde 59.4, otomobil üretimi yüzde 51.3 düştü. İhracat toplamda yüzde 56, otomobilde yüzde 47.4 düşüş gösterdi.

Bu değişimlerle Ocak-Mart döneminde üretim toplamda 142 bin 567, otomobilde 91 bin 155; ihracatta toplamda 121 bin 478, otomobilde 79 bin 874 oldu. Pazar büyüklüğü toplamda 100 bin 14, otomobilde 68 bin 287 olarak gerçekleşti.

MART AYINDA PAZARI KDV İNDİRİMİ KURTARDI

Mart ayında üretim ve ihracatta büyük düşüşler sürerken, KDV indiriminin yarattığı etki pazarı kurtardı. Mart ayında geçen yılın aynı ayına göre üretim toplamda yüzde 52.7, otomobilde yüzde 42.9; ihracat toplamda yüzde 47.4, otomobilde yüzde 33.5 düşüş gösterdi. Pazar toplamda yüzde 0.5 daralırken, otomobilde yüzde 19 büyümeye görüldü. Bu değişimlerle Mart ayında üretim toplamda 58 bin 892, otomobilde 37 bin 125; ihracat toplamda 50 bin 10, otomobilde 33 bin 864 adet olarak gerçekleşti. Pazar büyüklüğü toplamda 56 bin 541, otomobilde 40 bin 622 oldu.

16 Mart 2009 tarihinde motorlu taşıt araçlarına uygulanan ÖTV indirimi, müşteri teslim fiyatında araç cinsine göre farklı oranda ucuzluk yarattı. 3 ay süreli bu indirim < 1.600 cc otomobilde yüzde 14 e yaklaşırken, bazı

kamyonetlerde yüzde 8 ve diğer ticari araçlar ile > 1.600 cc den otomobillerde yüzde 1 ile 6 arasında değişen fiyat indirimi sağladı.

Bunun sonucu Mart ayında otomobil satışları Şubat ayına göre yüzde 180 artarak 40 bin 622 adet oldu. Hafif ticari araç satışları ise yüzde 100 artış ile 14 bin 489 adede yükseldi.

DOMUZ GRİBİ (A/H1N1) SALGINI DÜNYAYI TEHDİT EDİYOR !

Domuz gribi (A/H1N1) domuzlar arasında yaygın olan bir grip biçimidir. Domuz gribi A tipi bir grip virüsünün yol açtığı salgın, bulaşıcı bir hastalıktır. Domuz gribi Meksika'dan başlayarak tüm dünyaya yayılmaya başlayan bir hastalıktır.

Normalde domuzlarda gözükken bu grip çeşidi, domuzdan insana ve insandan insana bulaşabiliyor, bulaşma yolu ise solunum olarak belirtiliyor. Domuz gribi için domuzlarda kullanılan bir aşı mevcut fakat, insanlar için henüz bir aşı bulunmuyor ve insan bağışıklığının bu hastalığa karşı zayıf olduğu belirtiliyor.

Grip solunum yolu ile bulaşıyor, domuz gribi olmuş bir domuzun etini yerseniz bile gribin bulaşması söz konusu değil. Domuzlarda yaygın olan bu hastalık, değişiklik gösterebildiğinden dolayı tam olarak çözilemiyor ve bu hastalığın kuş gribi, insan gribi gibi grip çeşitlerinin karışıklığından oluşabileceği söyleniyor. Dikkat : Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Bu virüsün çok tehlikeli olabileceğini ve her an çok hızlı bir şekilde yayılabileceğini duyurdu, insanları tedbirli olması için uyardı ! Ellerin temiz tutulması ve sık sık yıkanması hastalığın bulaşma hızını azaltan bir tedbir olarak öneriliyor.

"TAKSİLERİMİZİN RAPORU VAR"

Pek çok LPG'li taksinin "sızdırmazlık raporu" olmadığı için tehlike yarattığı iddia edilmesi üzerine bir açıklama yapan Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu Genel Başkanı Fevzi Apaydın, iddialara açıklık getirdi.

Konuyla ilgili yazılı açıklama yapan Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) Başkanı Fevzi Apaydın, "Son zamanlarda taksici esnafımızla ilgili çıkan olumsuz haberler meslektaşlarımızı derinden üzmüştür. Ticari taksilerimiz yasa gereği her yıl Araç Muayenesi yaptırmak zorunda olduğundan çıkan haberler asılsızdır. Haberin kaynağı olarak gösterilen Makine Mühendisleri Odası Ankara Şubesi Sekreteri Şenol Karaca'nın bu özelliği bilmemesi mümkün değildir. Araç muayenesi yapma yetkisinin TÜV-TÜRK kuruluşuna devredilmesinden sonra bu muayenelerin nasıl titizlikle yapıldığı, şikayet konusu olacak kadar sıklıdır. Daha muayene yapılmadan evvel hazırlanması gereken zorunlu belgeler arasında Gaz Sızdırmazlık Raporu ve Tadilat (dönüşüm) geçirenlerden istenecek olan yetkili mühendisin çizdiği onaylı Tadilat Projesi ve Hesaplarını istemektedir" diye konuştu.

"DENETİM ÇOK SIKI"

Başkent Ankara'da trafik denetimlerinin oldukça sıkı olduğunu da kaydeden Apaydın, "Trafik denetlemesi sıkı olan Ankara'da, siz zannediyor musunuz araç muayenesi olmadan ticari taksilerin dolaşabileceğini? 2007 yılında 60 bin 929 adet kesilen cezadan ortalama bir taksi ortalama 7 kez trafik polislerimizin denetiminden geçmiş ve ceza yemiştir. Hatta denetim görevlerini layıkıyla yapan trafik polislerimiz, eksiği olan araçları otoparka çekip, eksikler giderildikten sonra yeniden trafiğe çıkışlarına izin verirler. Ankara'da taksi sayısı 7 bin 700'dür. Makine Mühendisleri Odası Ankara Şubesi Sekreteri Şenol Karaca'nın 11 Nisan 2008 tarihinde yapmış olduğu açıklamada Ankara'daki taksilerin sızdırmazlık raporu alma oranı yüzde 69,4 olarak açıklamışlar. Kendi ifadeleriyle, her yıl artan oranda sızdırmazlık raporu alan taksicilerimizin sayısı 5 bin 345'tir. Ankara genelinde 2007-2008 yıllarında sızdırmazlık raporu alma oranı yüzde 85,4'e çıkmışken, her gün denetimden geçen taksici esnafını bunun dışında tutmak haksızlıktır" şeklinde konuştu.

"KİMSE TAKSİCİ ESNAFINI KARALAMAYA ÇALIŞILMASIN"

Makine Mühendisleri Odasının raporuna göre Ankara'da 324 bin 839 LPG'li araçtan 123 bin 581'nin TMO'sından sızdırmazlık raporu aldığı bununda yüzde 38'lik bir orana denk geldiğinin altını çizen Fevzi Apaydın, "Bu açıklamadan rapor almayan araç sayısı 201 bin 258 olarak çıkmakta. Yani rapor alma oranı yaklaşık yüzde 38'e düşüyor. Ama bomba olarak tabir edilen, rapor almayan LPG'li araç sayısı 91 bin 53 olarak açıklanıyor. Yani uyarının hedefi olan araç sayısı bu. Hangi rakamın doğru olduğunu anlamakta ayrı bir uzmanlık konusu. Bu sayının içine haberde hedef gösterilen tüm ticari taksileri koysak oran yüzde 5,5 olur. Türkiye'nin her yerinde gece-gündüz demeden vatandaşımıza en iyi hizmeti vermeye çalışan taksici esnafının böyle mesnetsiz bir tartışmanın içine çekilmesini kınıyoruz" dedi.

KIRIKKALE
Esnaf ve
Sanatkarları
Odaları
Birliği

İTALYA'DA GENÇLİK VE DEMOKRASİ ETKİNLİĞİ

Türkiye, Fransa, Letonya, Bulgaristan ve İtalya'dan grupların Democracy In Multicultural Society Projesi için bir araya geldikleri çalışmalar İtalya'da gerçekleşti.

Türkiye'den Kırıkkale Sanayi ve Ticaret İl Müdürü A.Vural ÖRSDEMİR başkanlığındaki Kırıkkale Üniversitesi öğrenci grubunun katıldığı çalışmalarda, Demokrasi, Çok Kültürlülük, Gençlik ve Katılımcılık, Göçmen Hakları konularında ülkemizin iyi uygulamaları en etkin şekilde tanıtıldı.

Proje çalışmalarının bir kısmı Palermo Şehir Meclisinde gerçekleşti, Meclis toplantısında gençlik ve şehir meclisi çalışmaları hakkında bilgi edinildi.

Türkiye Fransa, Letonya, Bulgaristan ve İtalya'nın yerel idare temsilcilerinin katıldığı bir Gençlik, Kadın, Katılımcılık ve Demokrasi konulu tartışma programı yapıldı. Her ülke temsilcilerinin kendi deneyimini anlattığı programda, Türkiye'den Programa katılan Kırıkkale Sanayi ve Ticaret İl Müdürü A.Vural ÖRSDEMİR İtalya'daki çalışmalarını şöyle anlattı; "yerel düzeyde gençlerin nasıl teşvik edildiği, hangi araçlarla desteklendiği, gençlerin demokratik karar süreçlerine ve Kent Konseyi çalışmalarına nasıl katıldığı ve Kent Konseyinin gençleri nasıl desteklediği görüldü".

Democracy In Multicultural Society Projesini sanatla ifade eden slogan ve logo yarışması yapılarak seçim sonucu kazanan amblem ve logoların tişört olarak basılıp, katılımcılara gönderilmesi kararlaştırıldı.

Proje gurubu üyeler, projenin gruplar arası dostluk ve kültürler arası diyalog kurduğunu, önemli deneyimler kazandığını, gençlerde var olan özgüven ve girişimciliğin arttığını belirttiler.

İTALYADA TÜRK USULU KİNA GECESİ
Bütün ülkelerin kendi kültürel özelliklerini tanıttığı prog-

ramlarda; Türkiye'nin etkin bir şekilde tanıtımı için Kırıkkale Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği desteği ile hazırlanan, diğer ülke gençlerinin de katıldığı Kına Gecesi düzeni.

Türk kültüründe göze en çok çarpan renklerden kırmızı ve yeşil renklerin kullanıldığını kına gecesinde, pullu oyalarla süslenmiş kırmızı örtüler ve mendiller hazırlanarak, İtalya temsilcisi Ana Afonso'ya temsilen kına yakıldı. Geleneksel oyunlar oynandı ayrıca diğer ülke izleyicilerine; badem, fındık, leblebi, cevizli sucuk ve çifte kavrulmuş lokum ikramı yapıldı.

Birlik Başkanı KÖSTEKLİ; Türkiye, Fransa, Letonya, Bulgaristan ve İtalya'dan gelen 5 ayrı renk ile renklenmiş kültürel etkinlik gecesinin farklı folklor gösterileri ve sohbetlerle devam ettiğini belirtti. "Bu sayede kültürlerin kaynaşmasına tanık olduk. Farklı ülkeleri tanımak ve Türk kültürünü 5 Avrupa birliği ülkesine daha iyi tanıtmak için fırsatlarımız oldu, bunu en iyi şekilde değerlendirdik" dedi. Köstekli, program süresince diğer ülke katılımcıları tarafından, Türkiye kültür gecesi hakkında övgüler alındığını ifade etti.

Sürdürülebilirliği sağlamak proje sonuçlarını paylaşmak, projeye ilişkin negatif ve pozitif yanları tespit etmek ve başarıyı tüm taraflarla paylaşmak için SWOT analiz çalışması yapılarak gelecekle ilgili görüşler alındı.

Kimse söyleyecek negatif bir şey bulamadı, herkesin pozitif birçok düşüncesi vardı. Katılımcılar özellikle projenin gruplar arası dostluk ve kültürler arası diyalog kurduğunu, önemli deneyimler kazanıldığını, var olan özgüven ve girişimciliğin arttığını belirttiler.

Democracy In Multicultural Society proje çalışmaları hakkında görüşlerini belirten, Türkiye adına Kırıkkale Sanayi ve Ticaret İl Müdürü A.Vural ÖRSDEMİR başkanlığında, Kırıkkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencilerinden, Fatih Sandık, Abide Koç ve Sevgi Köksal bu proje; gençleri başka kültürlerle ve başka gerçekliklerle tanıştırmak, onlara belirli konularda tartışma olanağı sunmuş, böylelikle gençlerin birbirlerinden çok şey öğrenmeleri ve kültürler arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları keşfedebilme imkânı sağlanmıştır. Bu proje gençlerin bilgi, beceri ve yeterlilik kazanmalarında yardımcı olmuş, girişimcilik ruhları teşvik edilmiş, deneyimlerini, düşüncelerini Avrupa'da ve daha geniş anlamda dünyada serbestçe ifade etme olanağı sağlamıştır.

Kırıkkale Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği ve S&G Gençlik Grubunun desteklediği proje çalışmaları; gençlerin dayanışma duygusu, girişimcilik, yenilikçilik ve inisiyatif alabilme becerilerinin teşvik edilerek geliştiği proje çalışmaları sertifika töreni ile tamamlanmıştır.

MUŞ ESNAF VE SANATKARLARI ODALARI BİRLİĞİ

TESK GENEL BAŞKANI VEKİLİ BURHAN AKSAK MUŞ'U ZİYARET ETTİ...

Muş Esnaf Sanatkarları Odaları Birliği Başkanı ve Tesc Genel Başkan Vekili M.Burhan AKSAK Muşta göreve geldiği günden beri Halkla iç içe ve Esnafın sorunları ile yakından ilgilenen Taksit duraklarını dolaşarak sıkıntılarını dinleyen Muş İl Emniyet Müdürü Şükrü Rafet MERT'i makamında ziyaret etti. M.Burhan AKSAK, Muş Esnaf Odası Başkanı Orhan DEMİRTÜRKÖĞLU, Muş Şöförler Odası Başkan Yardımcısı M.Salih KILIÇ ve ESOB Genel Sekreteri Naim ASAN'ın da refakat ettiği ziyarette Muş Esnafının sorunları nı bir kez daha dile getirdiler.

Muş'ta yaptığı başarılı ve etkili çalışmalarla sevilen ve büyük takdir toplayan Muş İl Emniyet Müdürü MERT'de yaptığı konuşmada Esnaf dostu olarak her zaman Esnafın yanında ve içinde olacağını bir kez daha dile getirdi. Özellikle Nakliyeciler ve Şöför Esnafına imkanlar dahilinde göreve geldiği günden beri yardımcı olmaya çalıştıklarını ve çalışmalarının bu anlamda aynı şartlarda devam edeceğini belirtti.

Dünya'da ve Ülkemizde etkisini her geçen gün daha fazla hissettiren Küresel Krizde en çok etkilenen Küçük Esnaf ve Sanatkarlar, Nakliyeciler ve Şöför Esnafı olduğuna bir kez daha değinen TESK GENEL BAŞKAN VEKİLİ M.Burhan AKSAK Esnaf ve Sanatkarın her zaman alın teri ile helal kazancı kazandığını ve Devlete vergisini ödeyerek Devlete hiçbir zaman yük olmadığını dile getirdi. M.Burhan AKSAK Esnaf ve Sanatkar'a yapmış olduğu çalışmalarla destek veren Muş İl Emniyet Müdürü Şükrü Rafet MERT'e bir kez daha teşekkürlerini ileterek beraberindeki heyetle Emniyet Müdürlüğünden ayrıldı.

HATAY ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

HESOB BİLGİ İŞLEM EĞİTİM
MERKEZİ AÇILDI

Hatay Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği (HESOB) Bilgi İşlem Eğitim Merkezi 13.04.2009 Pazartesi günü Hatay Valisi Nusret MİRİOĞLU, Hatay Emniyet Müdürü Sezai KALYONCU Antakya Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hikmet ÇİNÇİN Antakya Ticaret Borsası Başkanı M.Ali KUSEYRİ, Mustafa Kemal Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Şerafettin CANDA, Kurum ve Kuruluş Müdürleri Sivil Toplum Kuruluşları Başkanlarının katıldığı bir törenle açıldı.

Hatay Valisi Nusret MİRİOĞLU, HESOB'ta hizmete giren Eğitim Merkezi açılışında, "teknolojinin her alanda hayatımıza girdiğini, baş döndürücü bir hızla ilerlediğini; ilerleyen teknolojiye ve çağa ayak uydurmak gerektiğini" dile getirerek "kağıt, kalem dönemi bitti, bilgisayar hayatımızın değişmez bir parçası haline geldi. Alınan bu eğitimler, ileride iş bulma adına çok önemlidir" dedi.

HESOB Başkanı A.Kadir TEKSÖZ' de yaptığı açıklamada "merkezimizde esnaflarımıza, eş ve çocuklarına ve yanlarında çalışan kalfalara; ayrıca konuya ilgi duyan vatandaşlarımıza ücretsiz eğitim vereceğiz." Dedi.

Eğitim merkezinde 25 adet bilgisayar bulunmaktadır. 160 saat, 2 ay süren eğitim sonunda Milli Eğitim İl Müdürlüğü ve Halk Eğitim Merkezi onaylı Bilgisayar Kursu Sertifikası verilecektir.

Ayrıca, eğitim salonunda HESOB ve Halk Eğitim Merkezi işbirliğiyle esnafların eş ve çocukları ile yanlarında çalışan kalfalara Sertifikalı Temel ve Pratik İngilizce Kursu verilecek.

OSMANİYE ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

TESK GENEL BAŞKANI
PALANDÖKEN OSMANİYE'DEPALANDÖKEN:
"TÜRK ESNAFI İNANÇLI VE SABIRLIDIR"

Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, yurt gezileri kapsamında 48.il olan Osmaniye'yi de ziyaret ederek esnafların sorunlarını dinledi, krizin aşılması yolunda hükümet yetkilileri ile yaptıkları görüşmelerde elde edilen olumlu gelişmeleri müjdeledi.

Osmaniye ziyaretinde Adana Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (Adana ESOB) Başkanı Kazım Barışık, Osmaniye ESOB Başkanı Mehmet Çapar ile bağlı esnaf odası başkanları ile bir araya gelen Genel Başkan Palandöken, şehir merkezindeki dükkanları da dolaşarak, esnaflarla yüz yüze görüşmeler yaptı.

Genel Başkan Palandöken, "Hükümetimiz ile krizdeki esnafımıza destek konusunda sıkı diyalog içerisindeyiz. Özellikle Cansuyu kredisinin kapsamının genişletilmesi konusunda önemli gelişmeler sağladık. Sıkıntıdaki esnafımızın rahatlatılması için Başbakanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ile de görüşmeler yaptık. Sıcak ve samimi ortamda gerçekleşen görüşmelerden ümitliyim. Türk esnafı inançlı olduğu için sabırlıdır. İnşallah çok yakın zamanda bu krizi de aşacak, esnafımızın mutlu olabileceği günleri hep birlikte göreceğiz" dedi.

Palandöken, Osmaniye Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği'nde düzenlenen toplantıda, Birlik Başkanları Barışık ve Çapar ile bağlı esnaf odası başkanlarıyla da bir toplantı yaparak sorunlarını dinledi, Hükümete iletilmek üzere notlar aldı.

Palandöken, MEKSA Osmaniye Şubesi'nin açılışını da gerçekleştirerek hayırlı olması dileğinde bulundu.

**BALIKESİR ESNAF VE SANATKARLAR
ODALARI BİRLİĞİ**

**BALIKESİR AŞÇI KÖFTECİ VE
BENZERLERİ ESNAF ODASINDAN
EDİRNE ZİYARETİ**

Balıkesir Aşçı Köfteci ve Benzerleri Esnaf Odası yönetim kurulu ve üyelerinden oluşan kabile Edirne'mizi ziyaret etti. Edirne Tatlıcı Büfeci Kebap ve Lokantacılar Esnaf Odası ve Edirne ESOB Başkanı Emin İnağ'ın karşıladığı kabile Edirne'yi gezdi.

Edirne ESOB Başkanı ve aynı zamanda Türkiye Lokantacılar Kebapçılar Köfteciler Pastacılar ve Tatlıcılar Federasyonu yönetim kurulu üyesi olan Emin İnağ "Ankara'da katıldığım her toplantıda arkadaşlarımızı Edirne'ye davet ediyorum. Balıkesir Aşçı Köfteci ve Benzerleri Esnaf Odası Başkanı Engin Gençdemir yönetim kurulu üyelerini ve odasına üye esnaf arkadaşlarımızı aileleri ile birlikte Edirne'ye ziyarete getirmiş. Kendilerine elimizden geldiğince Edirne'mizin tarihi ve turistik yerlerini gezdirdik." Dedi. Selimiye Camii, Eski Camii, Üçşerefeli Camii, Makedonya Kulesi, Balkan Şehitliği, Beyazıt Külliyesi, Sarayı, Şükrüpaşa Anıtını gezen ziyaretçilerimiz hayranlık ve şaşkınlık içinde kaldılar.

Balıkesir Aşçı Köfteci ve Benzerleri Esnaf Odası Başkanı Engin Gençdemir "Emin Başkanım çok teşekkür ediyorum. Bizlerle bir turist rehberi gibi ilgilendi. Edirne'yi bu kadar iyi tanıyan ve tanıtan bir başkan olduğu için Edirne Esnafı çok şanslı. Turizm biz esnaflar için çok önemli bir gelir kaynağı. Edirne turizm açısından mükemmel bir şehir. Çoğumuz Edirne'nin sahip olduğu güzelliklerden bihaberdik. Emin Başkanım tekrar teşekkür ediyorum." dedi.

Edirne Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği

**İNAĞ " HASKOVA'DA YAPILAN
EĞİTİMLERİ İNCELEDİK"**

Avrupa Birliği Bulgaristan-Türkiye Sınır Ötesi İşbirliği Programı 2006 Ortak Küçük Projeler Fonu kapsamında Avrupa Birliği tarafından hibe almaya hak kazanan Edirne Tatlıcı Büfeci Kebap ve Lokantacılar Esnaf Odası olarak yürütülen "Türkiye-Bulgaristan Ortak Yemek Kültürü (Turkish-Bulgarian Common Food Culture)" adlı proje kapsamında 29-30-31 Mart 2009 tarihlerinde Bulgaristan'ın Haskova iline giden Edirne Tatlıcı Büfeci Kebap ve Lokantacılar Esnaf Odası proje ekibi çalışmalarını tamamladı.

Edirne ESOB Birlik Başkanı Emin İnağ Bulgaristan Haskova Esnaf Odaları ile yaptıkları Avrupa Birliği Projesi kapsamında Haskova'da yapılan eğitimler hakkında bilgi verdi.

İnağ " Projemiz kapsamında yerel yemeklerin öğretildiği eğitimlerin Edirne ayağını başarı ile tamamladık. Sayın Valimiz Mustafa BÜYÜK'ün de bizzat incelediği eğitimlerde 10 Turizm Meslek Okulu öğrencisi, 25 aşçı esnafı olmak üzere toplam 35 katılımcıya yerel yemeklerimiz hakkında eğitim verdik. Projemiz kapsamında hedeflediğimiz 20 katılımcı sayısının 35'e çıkması bizleri çok mutlu etti. Bu başvuru sayısı esnafımızın yeniliklere olan ilgisinin bir göstergesidir. Projemiz kapsamında Edirne'de yaptığımız eğitimlerin aynısını Haskova'da da düzenledik. Haskova Turizm Okulu bünyesinde gerçekleştirilen eğitimlere toplam 20 kişi katıldı. Haskova'ya yaptığımız ziyarette eğitimleri izledik. Proje ortağımız Haskova Bölgesi Esnaflar Birliği Başkanı ve projemizin Bulgaristan ayağı koordinatörü Sayın Lazko Latev'in organize ettiği eğitimlerinde çok başarılı olduğunu gördük. Bizleri çok mutlu eden bir diğer olayda projemizin hedeflerinden olan ortak yemeklerin tespiti konusunda pek zorlanmayacak oluşumuz oldu. Çünkü Bulgaristan Haskova Bölgesinde yapılan yemeklerin isimleri dahi Türkiye'de ki yemekler ile aynı. Bu yemekleri yine projemiz kapsamında hazırlayacağımız yemek kitabında kamuoyu ile paylaşacağız. Bu çalışmada yaptığımız en önemli tespit ortak bir gastronomi kültürümüz olduğudur. " dedi.

İSTEĞE BAĞLI SİGORTALILIK

Harun COŞKUNSEL

Başmüfettiş – SGK

zeliharun@yahoo.com

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında isteğe bağlı sigortalılık işlemleri bu yazımızın konusunu oluşturmaktadır.

5510 Sayılı Kanun gereği; isteğe bağlı sigortalı olabilmek için uluslararası sosyal güvenlik sözleşmelerinden doğan haklar saklı kalmak kaydıyla, Türkiye’de yasal olarak ikamet edenler ile Türkiye’de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde bulunan Türk vatandaşlarından;

a) 18 yaşını doldurmuş olmak,

b) Kanuna tabi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmamak veya eski adıyla SSK (yeni adıyla 4/a) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmakla birlikte, ay içinde 30 günden az çalışmak ya da tam gün çalışmamak,

c) Kendi sigortalılığı nedeniyle aylık bağlanmamış olmak,

d) İsteğe bağlı sigorta giriş bildirgesiyle Kuruma başvuruda bulunmak, şartları aranır.

İsteğe bağlı sigortalılık, isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesi veya talep dilekçesinin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihi takip eden günden itibaren başlar. Adi posta veya kargo ile gönderilen veya Kuruma doğrudan verilen bildirgenin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarih, taahhütlü, iadeli taahhütlü veya acele posta servisi olarak gönderilen talepler de ise talebin postaya verildiği tarih, başvuru tarihi olarak kabul edilir. Talep dilekçesi hususu tekrar isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunanlar için geçerlidir. İlk defa isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenlerin ise isteğe bağlı sigorta giriş bildirgesi doldurmaları zorunludur. Başvurular ikametgah adreslerinin bulunduğu yerdeki Sosyal Güvenlik Kurumu İl veya Merkez Müdürlüklerine başvurmaları gerekmektedir. İsteğe bağlı sigortalılık giriş bildirgesi örneğine internet den ulaşmak mümkündür.

a) İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirmeye talebinde bulunanların, buna ait dilekçelerinin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihten önceki primi ödenmiş son günü takip eden günden,

b) Aylık talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış olmaları şartıyla talep tarihinden,

c) Sigortalının ölümü halinde prim borcu bulunmuyorsa ölüm tarihinden, prim borcunun hak sahiplerince 12 ay içinde ödenmemesi veya hak sahiplerinin talebi halinde en son primi ödenmiş ayın sonundan,

d) Ölen sigortalıların ölüm tarihinden itibaren,

e) 5510 sayılı Kanunun dördüncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında (eski adıyla SSK kapsamındaki çalışmalar) çalışmaya ve (c) bendi kapsamında çalışmaya(eski adıyla Emekli Sandığı kapsamındaki çalışmalar)başlanıldığı tarihten bir gün önce, (b) bendi kapsamına tabi çalışmaya(eski adıyla Bağ-Kur kapsamında çalışmalar) başladığı tarihten,

itibaren sona erer.

18 Mart 2009

Pazar günü açık hipermarket Avrupa'da yok

Türkiye'de 1998 yılında yaklaşık 2 bin olan hipermarket ve süpermarket sayısı geçtiğimiz yılın sonunda 6 bine ulaştı. Perakende pazarındaki payları ise geçtiğimiz yılın son ayma göre 13 yıllık bir dönemde yüzde 10'dan yüzde 60'a çıktı. Öncülüğünü bakkalların yaptığı küçük esnaf ise büyük marketlerin faaliyetlerinin Türkiye'de gelişmiş ülkelerin aksine düzenlenmemesinin haksız rekabete neden olduğunu Beş yıldır çıkması beklenen Büyük Marketler Yasası da özellikle Avrupa'daki örnekleri dikkate alarak küçük esnafı faaliyet göstermekte zorlayan bu durumu kontrol altına almayı hedefliyordu.

YILDA 8 GÜN

Meclis'ten geçmesi halinde yasa, il ve ilçe merkezlerinde 5 bin metrekareden büyük mağaza açılmasını engelleyecek.

Avrupa'da büyük marketler haftada bir gün kapalı tutuluyor. Şehir merkezlerinde yenilerinin inşasına yasalar çıkarılarak engel olunuyor.

400 metrekareden büyük olanların kuruluşunu da izne bağlayacak. Çalışma saatleri de düzene sokulacak. Haftada bir gün kapalılık şartı getirilecek. Haftada bir gün kapalı hipermarket, Avrupa'da da üzerinde önemli durulan bir konu. İtalya, Norveç, Almanya, Avusturya, Hollanda, Belçika, Danimarka, Yunanistan ve Fransa'da hipermarketlerin pazaları çalışması yasak. İspanya'da ise yılda sekiz gün kapalı olmaları gerekiyor. Avrupa'da 80'li yıllardan itibaren faaliyetleri kontrol altına alınan hipermarketlerin ülke örnekleri şöyle:

ALMANYA

Cumartesi öğlen kapatıyor Küçükler eşit hak verildi

- Şehir merkezlerinde yeni hipermarket açılması yasak.
- Merkezlerde mevcut olanlar ayda bir cumartesi hariç, cumartesileri kapalı olmalılar
- Hipermarketler şehir merkezinde pazarları tamamen kapalı.
- Yeniler şse şehir merkezinden uzakta açılmak zorunda.

ABD

Küçükler eşit hak verildi

- Üreticinin fiyat farkı uygulaması yasak. Küçük alıcı ile büyük alıcı arasında fiyatta indirim yapmak yasak. Böylelikle küçük esnafın da tüketiciye büyük marketlerle aynı fiyat seviyesinden ürün sunması sağlanıyor.
- Tüketicie malın önceden ne kadar satılacağını uzun vadeli belirlenmesi de yasak.

İTALYA

Kepenler akşam 9'da indiriliyor

- Belediyeler, bir bölgedeki satış ağlarını hem küçük hem de büyük perakendeciye göre planlamak zorunda. Böylelikle iki kesim arasında denge gözetiliyor.
- Büyük şirket depoları hariç büyüklüğü 1500 metrekarenin üstündeki toptan ve perakende mal satacak işletmelerin açılacağı yerler önceden belirleniyor.
- 400 metrekareden büyük alışveriş merkezleri ve hipermarketler sabah 9 ve akşam 20 arasında açık kalabiliyor. Bazı şehirlerde akşam 21'e kadar izin verilirken, pazarları ise çalışmaları yasak.

FRANSA

Özel komisyon izin veriyor

- Bir bölgede hipermarket açılmak istendiğinde özel komisyon kuruyor, işletmenin küçük perakendeciye, trafiğe ve talebe etkisine göre izin veriyor.
- Komisyon uygulamasına 1995 yılında geçildi. O tarihten bu yana ülkede yeni bir büyük hipermarket açılmadı.
- 1997 yılında ürünlerin imalatçının fatura ettiğinin altında bir fiyatla zararına satışı yasaklandı.
- 300 metrekareden küçüklerin de açılışı yine komisyon iznine bağlı.

KOSGEB'in
orta sınıf açılımı

Taylan Erten

18 Mart 2009

Meclis'te bir yasa tasarı var. Genel Kurul'a kadar geldi. Geneli üzerinde görüşmeler başladı. Araya yerel seçim tatili girdi. Milletvekilleri "yurt sathına" dağıldı. Tasarı, orada kaldı. Bir aksilik çıkmazsa nisan ayında yasalaştırılması bekleniyor.

Tasarının ismi şu: Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun."

Değişikliğin iki sebebi var. Biri çok önemli.

Şimdiye kadar destek hizmetleri imalat sanayiindeki KOBİ'lerle sınırlı KOSGEB'in kapsama alanına esnaf ve sanatkâr kesiminden başlayarak diğer sektörlerde faaliyet gösteren tüm KOBİ'ler dahil ediliyor.

İkincisi, Avrupa Birliği müktesebatına uyum. KOSGEB'in destek alanı "Avrupa Küçük İşletmeler Şartı ve İşletme ve Girişimcilik İçin Çok Yıllı Program" doğrultusunda genişletiliyor.

KÜSGEM'den...

1973 yılında zamanın hükümeti "oku" doğru hedefe nişanladı. Gaziantep'i pilot bölge seçti ve Küçük Sanayi Geliştirme Merkezi'ni (KÜSGEM) kurdu.

Bu yapı, 1983 yılında Küçük Sanayi Geliştirme Teşkilatı'na (KÜSGET) dönüştürüldü. 1990 yılında da bugünkü KOSGEB doğdu. İdarenin 36 yıllık tarihi, imalat sanayiinde etkin ve yaygın KOBİ'leşmenin tarihi sayılabilir.

Türkiye ekonomisinde bir "KOBİ gövdesi" oluşmuştur. KOSGEB bu oluşumda belirleyici rollerden biri oynamıştır. Rolünü halen sürdürüyor.

Önümde bir tablo var. Bu kuruluşun sanayici KOBİ'lere sağladığı destek gerçekleştirmelerini gösteriyor.

Tabloda, KOBİ'lerin ihtiyacına cevap verebilecek çok sayıda destek türü var. Öyle ki, isteyen istediğini seçebilir. 2003-2008 yılları arasında rakamlara bakıyorum, desteklerin parasal hacmi yabana atılır görünmüyor. Ciddi rakamlar var.

Açılım olumlu

KOSGEB'in destek alanının -tasarıdaki ifadeyle hedef kitesinin- tüm sektörlerde küçük veya orta boy tüm işletmelere genişletilmesi olumlu bir adım. Bunu, "orta sınıf açılımı" diye isimlendirmek mümkün.

Şu nedenle: Bugün Türkiye imalat sanayiindeki KOBİ sayısı 3 milyonun üzerinde. Ama, imalat dışı sektörlerde faaliyet gösteren 1 milyon 900 bin civarında küçük veya orta boy işletme mevcut.

Bu kesim, "esnaf kredi kefalet" sistemi hariç şimdiye kadar organize, geliştirici, yenileştirmeci destek sisteminin dışındaydı. KOSGEB, yasa gereği bu kesime ulaşmıyordu. Şimdi, bu yol açılıyor. Ekonomide tüm sektörleri kapsayacak bir "orta sınıf bütünleşmesi" mümkün hale geliyor.

Ancak, tasarıda eksik bırakılan önemli bir taraf var: KOSGEB'in mevcut kurumsal yapısı, finans kaynakları ve işleyişiyle yeni görevleri yerine getirmesi hiç kolay değil. Kuruluşun, bu açılım doğrultusunda güçlendirilmesi, hattâ yeniden yapılandırılması gerekiyor. Bu eksik bırakılırsa, değişiklikler birer yasa hükmünden öteye geçmez. Faturası da KOSGEB'e çıkarılır.

23 Mart 2009

Pilavüstü aşkıyla 60 öğrenciye burs

Boğaziçi'li Uyar, çok sevdiği pilavüstü tavuğu hijyenik ortamda satmak için dayısıyla lokanta açtı. Sonra esnafı ikna edip 60 öğrenciye ücretsiz yemek verilmesini sağladı

Her şey Boğaziçi Üniversitesi öğrencisi Hisar Uyar'ın seyyar satılan pilavüstü nohut ve tavuğa düşkünlüğüyle başladı. Uyar, Boğaziçi Üniversitesi'nin kampüsünün yakınında dayısıyla ortak pilavüstü nohut ve tavuk satan bir lokanta açtı. Hem öğrenci hem esnaf olunca, üniversitenin halinden üniversiteli anlar deyip bir kampanya başlattı. Kampus çevresindeki esnafı öğrencilere ücretsiz yeme-içme, kuru temizleme hizmeti vermeye ikna etti. Şimdi kendi dükkanları da dahil 10 mekân, krizde bütçeleri sarsılan 60 öğrenciye her gün ücretsiz yemek veriyor.

Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü 2. sınıf öğrencisi Hisar Uyar özel ders vererek biriktirdiği paraları değerlendirmek isteyince çok seyerek yediği ama pek hijyenik bulmadığı pilavüstü nohut ve tavuğu kendi dükkanında yapıp satmaya karar verdi. Dayısıyla ortak oldu ve Rumeli Pilavüstü'nü açtı. İş sahibi olsa da öğrencilik devam ediyordu ve bir kampanya düzenlemeye karar verdi.

Bilgisayarlı çekiliş

www.bogaziciogrenci.com isimli bir internet sitesi kurdu. Son iki aydır öğrenciler bu internet sitesine girip ücretsiz yemek veren mekânları seçiyor ve başvuruda bulunuyor. Her gün başvuran öğrenciler arasından bilgisayar bir çekiliş yapıyor ve 60 kişi kazanıyor. Bir kişi birden fazla yerden hizmet kazanabiliyor. Üniversite çevresindeki esnafın yanı sıra kampus içindeki 'Teras Kantin' de kampanyaya dahil. Burada 10 kişi 5 YTL'ye kadar ücretsiz yemek yiyebiliyor. Uyar, kendi dükkanında her gün 10 kişiye ücretsiz pilav menüsü veriyor. Sunulan hizmet sadece yemeğe sınırlı değil. Öğrencilerin hayatına ve mütevazı öğrenci evlerine yönelik hizmetler de var. Çanta dolusu kirliyi tatillerde memlekete götürmenin alternatifini olarak kampus yakınındaki bir kuru temizlemecide 10 YTL'ye kadar ücretsiz kuru temizleme ve çamaşır hakkı veriliyor. Her gün sekiz kişinin öğrenci evine ücretsiz damacana su veren de var. Zaruri ihtiyaçların yanı sıra keyfi ihtiyaçlar da düşünülmüş. Her gün 10 kişi ücretsiz nargile içebiliyor.

Üye sayısı 1400'ü buldu

Siteye üye olan öğrenci sayısı 1400'ü buldu. Kampanyanın fikir babası Hisar Uyar, ilk başta esnafı ikna etmenin zor olduğunu belirtirken,

"Sitenin hiç üyesi yokken kimse ücretsiz hizmet vermek istemedi. Mekânların yaptığı aslında bir nevi burs. Örneğin 'Teras Kantin' 10 kişiye 5 TL'lik ücretsiz hizmet veriyor. Bu günde 50 TL eder, ayda 1.5 milyarlık yardım eder" diyor. Uyar'ın amacı daha fazla esnafın katılımıyla yararlanan öğrenci sayısını artırabilmek. Uygulamayı tüm üniversitelere yaymayı da hayal ediyor.

'Krizde inat paralar cepte' sloganıyla yola çıkan kampanyadan yararlanan öğrenciler de halinden memnun. Makina Mühendisliği 2. sınıf öğrencisi Sezgin Demir, biraz önce bir cafede kazandığı ücretsiz yemeği yediğini belirterek, "Bütçemizi rahatlatan bir uygulama. Esnaf daha çok destek verirse daha iyi olur" diye konuşuyor. İnşaat Mühendisliği öğrencisi Bahacan Aktaş ise "Öğrenci olunca her masraftan kısıyorsunuz. Kitaptan, dersten kısımayacağınıza göre, eğlence zaten yok. Boğazdan kesiyorsunuz. Okulda yemekhanede de 3 TL'li buluyor yemek. Çok güzel bir kampanya" şeklinde konuşuyor.

'Kriz teğet geçmiyor'

İnşaat mühendisliğinde okuyan bir diğer öğrenci İrem Erkenez de 'Kriz teğet geçiyor' sözünün bir yalan olduğunu anlatırken şöyle konuşuyor:

"Boğaziçi maddi durumu iyi öğrencilerin okuduğu bir üniversite gibi gözüküyor ama öyle değil. Anadolu'dan gelen pek çok kişi var. Aileniz para yollayamadığında ne yapacaksınız? Düzgün bir kahvaltı yapmaya kalksanız 5-6 TL'yi buluyor. Öğle yemeği 5 TL'den aşağı olmuyor. Et yemek isterseniz 7-8 TL'yi buluyor. Arkadaşım böyle bir kampanya başlattığı için minnettarlık duyuyorum."

Kampanyaya katılan işletme sahipleri de katkı sunmaktan mutluluk duyduklarını söylüyor. Her gün yedi kişiye 5 TL'lik ücretsiz yemek veren Okalıptus Kafe'nin işletmecisi Ahmet Akcan "Üniversite öğrencileri burada ailelerinden uzakta geçim derdinde. Onlara katkı olsun. Böyle bir şeye vesile olmaktan hoşnutuz. Tüm semt olarak bu işe daha duyarlı olmalıyız" diyor.

8 nisan 2009

3 yıllık program, 10 milyar TL'lik KOBİ borcunu erteleyecek

Ekonomi yönetimi, 3 yıllık yeni ekonomik program için kolları sıvadı. 2009 yılı hedeflerini de revize edecek programla ekonomiyi canlandıracak yeni tedbirler de uygulamaya konulacak.

Bu uygulamalar arasında, kredi garanti fonu ile de Kobi'lerin (küçük ve orta boy işletmeler) işletmelerin en az 10 milyar liralık sorunlu kredisi yeniden yapılandırılması da yer alıyor. Ayrıca şirket birleşmelerine vergi teşviği gelecek.

Anlaşmanın dayanağı

Edinilen bilgiye göre, Hazine, Maliye ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) bürokratlarının teknik çalışmaları sürdürdükleri yeni ekonomik program, AB ile Katılım Öncesi Programın temelini oluşturacak. Program, IMF ile yapılacak olası bir anlaşmanın dayanağı da olacak.

Revizyon yapılacak

Bu çerçevede 2009 yılının temel büyüklükleri revize edilirken, 2012'ye kadar olan süreçle ilgili makro ekonomik hedefler de tek tek belirlenecek. Yerel seçimlerin ardından hızlandırılan program çalışmaları bu ay içinde tamamlanarak, hükümetin önüne konulacak.

Sorunlu krediye çözüm

Yapılan hazırlıklar sonucunda, Kredi Garanti Fonu da, kısa süre içinde uygulamaya konulacak. Hazine'nin 1 milyar lira garanti desteği sağlayacağı Fon ile küçük ve orta boy ölçekli işletmelerin kredileri yeniden yapılandırılacak. Yeniden yapılandırılma, "İşletmenin işini sürdürebilir nitelikte olması" koşulu aranacak.

Ödemesiz dönem

Bir ekonomi bürokratının verdiği bilgiye göre, Hazine'nin 1 milyar liralık garanti desteği ile en az 10 milyar liralık sorunlu kredinin yeniden yapılanmasının sağlanacak. Yeniden yapılanmada, işletmelere belli süre ödemesiz dönem tanınacak.

Teşvik karamamesi

Yeni teşvik sistemi de yürürlüğe konulacak. Bölgesel, sektörel ve proje bazlı teşviki içeren yeni Teşvik Kararnamesi'nin de, bir ay içinde açıklanması öngörülüyor.

Birleşmeye muafiyet

Bu arada krizin olumsuz etkilerinin azaltılmasına dönük önlemler çerçevesinde zor durumdaki şirketlerin birleşmelerine dönük teşvik mekanizmaları devreye sokulacak. Tanınan sürede birleşen şirketlerin gelirleri, 1 ya da 2 yıl süreyle vergiden muaf olacak.

Harcama çeki hayal oldu

Ekonomiyi canlandırmak için ücretlilere bir defaya mahsus getirileceği belirtilen harcama çeki ise düşünce aşamasında kaldı. Bir maliye yetkilisi "Ücretlilere 200-300 lira harcama çeki verilmesinin, ekonomiye çok kısıtlı bir etkisi olabilecek. Bu sosyal adalet açısından sorun yaratır. Vergi veya harçları belirli bir süre için düşürmek, çok daha büyük bir talep artışı ve ekonomik canlanma yaratıyor" dedi.

Krizde vatandaşın ilacı bakkal amcalar oldu

Kriz döneminde kredi kartı limitleri dolan ve zor durumda kalan vatandaşın imdadına bakkal amcaların veresiye defterleri yetişti

Hiper ve süper marketlerin hayatımızda daha çok yer edinmesiyle, geleneksel semt ve mahalle bakkalları zor durumda kalıyor. Marketlerin fiyat politikalarıyla yarışamayan bakkallar son dönemde gözden düşse de çok önemli bir misyonu yerine getiriyor.

'KREDİ DESTEĞİ ŞART'

Kriz döneminde kredi kartı limitleri dolan ve maaşlarıyla ay sonunu getiremeyen vatandaşlar, bakkalların 'veresiye defterleri' sayesinde ihtiyaçlarını kolayca giderebiliyor. Yok olmak istemeyen bakkallar, hükümetten destek beklerken, marketler kadar belediyelerin tanzim satış yerlerinin de kendilerine zarar vermesinden yakınıyor. Bakkalların sıkıntılarını TAKVİM'e anlatan Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu Başkanı Bendeve Palandöken, "Kendi imkanlarıyla ayakta kalmaya çalışan mahalle bakkalı, dar gelirinin kötü gün dostu olduğunu gösterip, kart limitleri dolan vatandaşa veresiye defterini açtı"

dedi. Bakkalların sermayeleri küçük olduğu için haksız rekabete dayanmadığını kaydeden Palandöken, yapılması gerekenleri şöyle sıraladı: "Acilen kredi desteğinin verilmesi gerekiyor. Vergilerin, stopajın ve SSK primlerinin oranlarında da indirim yapılmalı, ödemeleri de makul sürelerle yayılmalı. Piyasadaki rekabet ortamını kurallara bağlayacak Perakende Yasası çıkarılmalı."

'Bize pahalıya veriliyor'

Bendeve Palandöken, bakkalların korunmadığını şu örnekle anlattı: "Yaptığımız çalışmalarda görüyoruz ki, üreticiler, bazı markalar ve ithalatçılar büyük marketlere ucuza, bakkala pahalıya veriyor. Bakkallar olmasa rekabet olmaz. Çünkü o zaman tek fiyat uygulamasına geçilir. Vatandaşın mağdur olmaması için bakkalların ayakta kalması şart."

Şükrü Kızılot

09 Nisan 2009

Kayıtdışı ekonomiye bir dokun bin ah dinle

YILLARDIR tartışılan ve bir türlü önlenemeyen kayıtdışı ekonomi, ülkemiz ekonomisinin; cari açık ve işsizlikle birlikte üç önemli sorunundan biri...

Maliye Bakanlığı'nın, kayıtdışı ekonominin etkileri ve zararları konusunda, 2008 yılında yaptığı araştırmalar ve tespitler, olayın olumsuz etkilerini ve zararlarını çarpıcı bir şekilde ortaya koyuyor. Bunlar, aşağıda kısaca özetlenmiştir.

ETKİLERİ

1- İstatistiki sonuçları:

Kayıtdışı ekonomi, resmi kayıtlara girmediği için, ekonomik göstergeler (enflasyon, işsizlik, büyüme oranı ve milli gelir) gerçekte olduğundan farklı çıkıyor.

Çok sayıda gösterge, istatistiklere girmediğinden, ekonominin durumu hakkında yanlış bilgi vermekte, en önemlisi bu verilere göre uygulanacak iktisadi ve mali politikalarda, hedeflenen sonuçlar gerçekleşmemektedir. GSMH, istihdam ve fiyatlar gibi temel olarak belirlenemeyişi, etkin ve doğru politikalar uygulanmasına ve gerekli önlemlerin alınmasına engel oluyor.

2- Haksız rekabet:

Kayıtdışı çalışanlar ve işçi çalıştıranların maliyetleri, kayıtlı çalışana göre daha düşük olmakta bu da kayıtlı çalışanın ve işçi çalıştıranların, mali anlamda aleyhine olmaktadır.

3- Kaynak kullanımı ve bütçe açığı:

Kayıtdışı ekonomi nedeniyle tahsil edilemeyen tutarlar, kaynak dağılımında etkinliği bozmakta ve kaynakların verimsiz alanlara yönltilmesine neden olmaktadır. Kayıtdışılık, vergi ve sigorta primi kaybı nedeniyle, bütçe açığının da sebebi oluyor.

4- Vergi gelirlerinin azalması:

Herkesçe bilindiği gibi, kayıtdışı ekonominin en önemli etkisi, devletin ağırlıklı gelir kaynağı olan vergi gelirlerini azaltmasıdır. Kayıtdışı işlemler,

en basit anlatımıyla fişsiz ve faturasız satışlar, KDV'nin satıcının cebine gitmesine neden olmakta, devlet KDV ve gelir/kurumlar vergisi tahsil edememektedir. Böyle olunca da Devletin vergi gelirleri azalıyor.

5- Sosyal güvenlik sistemi:

Kayıtdışı istihdamda, bir yandan sosyal güvenlik kurumları gerekli primi toplayamadığından, finansman zorlukları yaşamakta diğer yandan da çalışanların sosyal güvenliği sağlanamamakta, iş kazası ya da meslek hastalığı nedeniyle, sağlık yardımları ve sosyal yardımlar gereği gibi alınamamaktadır.

6- Diğer etkiler:

Tüketiciler, belgesiz olarak aldıkları standartlara uymayan mallar nedeniyle, garanti kapsamı dışında kalıyor ve tüketicileri korumaya dönük yasalardan yararlanamıyorlar. Kayıtdışı çalışan işletmelerin, mali tabloları tutarlı ve gerçek verilerle düzenlenmediği için, güvenilir bir işletme olmaktan uzaklaşıyorlar ve kurumsallaşmaları mümkün olmuyor. Kayıtdışı faaliyetlerin artması, toplumdaki ahlaki değerlerin bozulmasına ve yasa dışı faaliyetlerin yaygınlaşmasına da neden oluyor.

ZARARLARI

Kayıtdışı ekonominin zararları ile ilgili olarak, Maliye Bakanlığı'nca yapılan araştırma sonucunu yansıtan tablo, Bakanlığın "Eylem Planı 2008-2010" planında yayınlandı.

Tablonun incelenmesinde de fark edileceği gibi, kayıtdışı ekonomiden hem toplumun geniş bir kesimi hem de Devlet zarar görmektedir.

Kayıtdışılıkla mücadele konusunda, bunu başaran ülkelerin ne yaptığını bakılmalı ve ona göre bir eylem planı belirlenmeli. Bunlar yapılırken, Çin'de olduğu gibi, fişlere kazı-kazan uygulaması getirilmeli, banka kartı ile belli mal ve hizmetler için yapılan harcamalara yüzde 2 ya da 3 nakit puan verilmeli ve ABD'de olduğu gibi harcamaların belli bir kısmının masraf yazılmasına olanak sağlanmalı...

AVRUPA BİRLİĞİ İNSAN KAYNAKLARININ GELİŞTİRİLMESİ ALANINDA YENİ PROJELERE DESTEK VERECEK

Türkiye-Avrupa Birliği Mali İşbirliği'nin 2007-2013 dönemini düzenleyen IPA'nın

(Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı) 4. bileşeni olan ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülen İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı kapsamında kadınların işgücüne katılımı, kayıtlı istihdam ve hayat boyu öğrenme alanlarında üç Hibe Programı Çağrısı yayınlandı. Hibeler ile ilgili ayrıntılı bilgiye, Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin <http://www.cfcu.gov.tr> adresinden veya Konfederasyonumuz <http://www.tesk.org.tr> web sayfasından ulaşılabilir.

Programlar, kâr amacı gütmeyen kuruluşların, kadınların işgücüne katılımı, kayıtlı istihdam ve hayat boyu öğrenme alanlarındaki faaliyetlerini desteklemeyi hedeflemektedir. Sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler, mesleki örgütler, sendikalar, işveren örgütleri ve üniversitelerin de aralarında bulunduğu kuruluşlar hibeden yararlanmak üzere başvuruda bulunabileceklerdir.

İŞKUR'un faydalanıcısı olduğu "Kadın İstihdamının Teşvik Edilmesi Hibe Programı" teklif çağrısı ile NUTS II bölgelerindeki büyüme merkezleri ve artalanlarında kadınların istihdam edilebilirliklerini artırmak amacıyla etkili bir şekilde aktif işgücü piyasası tedbirleri geliştirme ve bu tedbirlerin uygulanma kapasitesini artırmayı amaçlanmaktadır. Bu program kapsamında verilecek hibelerin alt sınırı 50.000 Avro, üst sınırı ise 400.000 Avro'dur. Proje teklifleri son başvuru teslim tarihi 29 Mayıs 2009 saat 16:00'dır.

SGK' nın faydalanıcısı olduğu "Kayıtlı İstihdamın Teşvik Edilmesi Hibe Programı" teklif çağrısı ile NUTS II bölgelerindeki büyüme merkezleri ve artalanlarında kayıtlı istihdamı artırmak için etkili yollar ve yöntemler bulmak ve uygulamak amacıyla bölgesel/yerel aktörlerin yenilikçi faaliyetlerine imkan tanımak yoluyla kayıtlı istihdamı artırarak, kayıt dışı istihdamı asgariye

indirerek kayıtlılık sürecini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Bu program kapsamında verilecek hibelerin alt sınırı 100.000 Avro, üst sınırı ise 400.000 Avro'dur. Proje teklifleri son başvuru teslim tarihi 25 Mayıs 2009 saat 16:00'dır.

MEB'nin faydalanıcısı olduğu "Hayat Boyu Öğrenme Hibe Programı" teklif çağrısı ise NUTS II bölgelerinde öğrenimi değerli kılmak üzere tasarlanmış bir sistem dahilinde istihdam fırsatlarını artırmak için bireylerin eğitime erişimlerini desteklemek amacıyla AB deneyimleri ile uyumlu Hayat Boyu Öğrenme perspektifleri kapsamında kurumsal bir çerçeve ve kapasite oluşturarak Hayat Boyu Öğrenme için tutarlı ve kapsamlı stratejilerin geliştirilmesini ve uygulanmasını teşvik etmeyi amaçlanmaktadır. Bu program kapsamında verilecek hibelerin alt sınırı 50.000 Avro, üst sınırı ise 150.000 Avro'dur. Proje teklifleri son başvuru teslim tarihi 01 Haziran 2009 saat 16:00'dır.

Bölgeler arası farklılıkların giderilmesini amaçlayan hibelerden, Türkiye genelinde NUTS II kapsamına giren 43 il (Kars, Ağrı, Iğdır, Ardahan, Van, Muş, Bitlis, Hakkâri, Batman, Mardin, Şırnak, Siirt, Erzurum, Erzincan, Bayburt, Diyarbakır, Şanlıurfa, Gaziantep, Adıyaman, Kilis, Kayseri, Sivas, Yozgat, Trabzon, Ordu, Rize, Giresun, Artvin, Gümüşhane, Elazığ, Malatya, Bingöl, Tunceli, Kastamonu, Çankırı, Sinop, Samsun, Tokat, Çorum, Amasya, Kahramanmaraş, Hatay ve Osmaniye) yararlanacaktır.

Mesleki eğitim ve istihdamla yakından ilgili bulunan teşkilat birimlerimizin (odalar, birlikler ve federasyonlar) yapacakları faaliyetler için (hayat boyu öğrenmenin teşvik edilmesi, kadın istihdamının desteklenmesi, istihdam yaratacak yenilikçi fikirler, kayıtlı istihdamın teşvik edilmesi vb. faaliyetler olabilir) söz konusu Hibe Planından yararlanmaları mümkün bulunmaktadır.

TESK GENEL BAŞKANI BENDEVİ PALANDÖKEN'İN BASIN AÇIKLAMALARI**ESNAF SANATKARIN DESTEK PAKETLERİNE DAHİL EDİLMESİNİN
TAM ZAMANI****15 NİSAN 2009**

Dünyada yaşanan krizin etkileriyle bozulan ekonomik hedeflerin revize edilerek gerçekçi rakamlarla güncellenmesini, bundan sonra alınacak önlemlerin inandırıcılığı açısından önemli gördüklerini belirten Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel başkanı Bendeve Palandöken, "Ekonomideki gerçek gündem, daralan piyasalarda ayakta kalma mücadelesi veren küçük esnaf ve sanatkarın ayakta kalma savaşıdır. Şu ana kadar beklentilerimiz karşılanmadı. Esnafa yönelik destek paketi bekliyoruz." dedi.

"ESNAF VE SANATKARA DESTEK VERİLMESİNİN TAM ZAMANI"

Krizin etkilerini azaltmak amacıyla açıklanan tedbir paketlerine karşı olmadıklarını, ancak, şu ana kadar beklentilerinin istedikleri düzeyde karşılanmadığını, esnaf ve sanatkarın ülke ekonomisi ve toplumsal hayat için taşıdığı öneme dikkat çeken Bendeve Palandöken, "Türkiye'de 1 milyon 900 bini aşkın kayıtlı esnaf ve sanatkar bulunuyor. Bu kesim üretiyor, yatırım yapıyor, istihdam yaratıyor. Esnaf ve sanatkarın yanında çalışanlar yaklaşık 6 milyondur. Kendilerini de kattığımızda bu ülkedeki işgücünün yaklaşık üçte birinin esnafıdır. Sağlandığı görülmektedir. Ülke genelindeki 426 küçük sanayi sitesinde, esnaf ve sanatkarımızın sahibi olduğu 100 bine yakın işyerinde 400 bini aşkın meslektaşımız üretim yapmaktadır. Ama KOSGEB destek kredilerinden yararlanabilen esnaf sayısı henüz 8 bine dahi ulaşmamıştır" diye konuştu.

Küresel krizin, zaten var olan talep daralmasını daha da artırdığını, bu yıl için öngörülen yüzde 4 büyüme hedefinin revizyondan sonra yerini yüzde 3,6 küçülmeye bıraktığını söyleyen Palandöken; esnaf ve sanatkarın özellikle bu dönemde acil kredi desteğine ihtiyaç duyduğunu,

geçen yıl 24 bin KOBİ'ye 1,6 milyar liralık kaynak aktarıldığını, bu kaynağın 3 milyar liraya çıkarılarak, KOSGEB Kanununun değiştirilmesinden sonra hizmet sektörü alanındaki esnaf ve sanatkara faizsiz kredi desteği sağlanması gerektiğini belirtti.

"VERGİLER DÜŞÜRÜLMELİ"

Ülke ekonomisinin canlandırılması için hazırlanan destek paketlerinin bazı sektörlerce istismar edilmesini eleştiren Palandöken, "Esnaf ve sanatkara verilecek destek direk halka yansıyacaktır. Veresiye defterini açan esnaf bu destekle dayanma gücü bulacaktır. Bu krediyi alacak esnaf öncelikle devlete olan borçlarını kapatmaya yönelecektir. Devletin vergiye ihtiyacı vardır. Vergi barışı yürürlüğe konulmuş olmasına rağmen tekrar ele alınıp, vergi borç faizlerinin silinerek kalan kısmının uzun vade ile yapılandırması faydalı olacaktır. 2009 yılında enflasyon yüzde 7,5 bekleniyor. Yüzde 30'a ulaşan vergilerin gecikme zammı oranının da düşürülmesini, vergi stopajları ve SSK primlerinin ödemesini bekliyoruz" şeklinde konuştu.

"KEPENKLER KAPANMASIN"

Alınacak tedbirlerle esnaf ve sanatkarın kepenk kapatmasının önüne geçilmesinin önemine işaret eden Palandöken, "Yüzde 13,5 olacağı beklenen işsizlik rakamına birde kepenk kapatan esnafın eklenmesinin önüne geçilmesi gerekiyor. İstihdam yaratan esnaf, iş arar hale getirilmemelidir" dedi.

KRİZ EN ÇOK ESNAFI VURUYOR**16 NİSAN 2009**

İşsizliğin yüzde 15,5 ile Cumhuriyet tarihinin rekorunu kırdığını ifade eden TSK Genel Başkanı Bendeve Palandöken, ülke genelinde en fazla istihdamın hizmet sektöründe sağlandığını, ancak bugüne kadar açılan 5 paketten tek yararlanamayan kesimin de yine hizmetler sektörü olduğunu söyledi. Palandöken, "Ülkemizdeki 19 milyon 873 kişilik istihdamın yüzde 60'ına yakını (11 milyon 500 bin kişi) küçük işletmeler, yani esnaf ve sanatkarımız sağlamaktadır. Asıl küçük işyerleri için ekonomik paket açılmalıdır. Türkiye genelinde işsiz sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 59 bin artarak 3 milyon 650 bin kişiye ulaştı" dedi.

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendeve Palandöken yazılı açıklamasında şunları dile getirdi; "Kriz ortamı en çok küçük esnaf ve sanatkarı vuruyor. Rakamlara baktığımızda bu böyle gözüküyor. Daha önce bir işte çalışıp da şu an işsiz olanların yüzde 42,6'sı hizmetler sektöründen, yüzde 26,5'i sanayi sektöründe çalışmış olan işsizlerden oluşuyor. Buna rağmen sanayi kesimine yönelik destek paketleri açıklanırken, yaklaşık iki katı işsizlik oranına ulaşan küçük esnaf ve işletmelere yönelik bir önlem paketinden hemen hiç söz edilmiyor. Bu sektörler, insan emeğinden ziyade makine kullanan sektörler olduğu için işsizliğin çözümüne doğrudan bir katkıda bulunamayacaktır. En önemlisi KDV ve ÖTV'si indirilen mallar genelde ortanın üstü ve üst gelir grubunun satın alacağı mallardır. Krizin olumsuz etkilerinin giderilebilmesi yalnızca üst gelir gruplarına verilecek desteklerle çözümlenebilir boyutları çoktan aşmıştır. Bunun içindir ki alt gelir grubundaki insanlara bu dönemde verilecek parasal destek, krizin ekonomik ve sosyal yapımızda neden olduğu olumsuzlukların giderilebilmesi için son

derece önemlidir. Bu vesileyle, daha önce gündeme getirilen ancak uygulanmasından vazgeçilen 'Harcama Çeki' konusun hükümetçe bir kez daha değerlendirilmesini talep ediyoruz."

"GENÇLER İŞSİZ"

Gençler arasındaki işsizlik artışına dikkat edilmesi gerektiğinin de altını çizen Bendeve Palandöken, "Yüzde 27,9 işsizlik oranı ile 15-24 yaş grubunda her 3 gencimizden biri iş bulamıyor. Bilhassa iş hayatına yeni katılmak isteyen gençlerimizin uzun süre iş bulamamaları son derece üzüntü vericidir. Gençlerimizin işe alınmasını teşvik etmek amacıyla işverene bazı kolaylıklar getirilmelidir. İşten çıkarılan işçilerin geri alınması ve yeniden üretime başlanması amacıyla bazı sektörlerde getirilen kolaylıkların da istismar edilerek, işten çıkarılanların geri alınmadığı gibi birde ürünlere zam yapılarak piyasalardaki güven ortamına zarar verildiği gözlenmektedir" diye konuştu.

"KADIN GİRİŞİMCİLER DESTEKLENMELİ"

Çalışabilecek nüfus içindeki kadınlarımızın işgücü piyasasına katılması için de TSK olarak "Kadın girişimciliğini destekleme projelerini" başarıyla yürüttüklerini de anlatan Palandöken, "Bugüne kadar 10 bin 684 kursiyer sertifika almaya hak kazandı. Bunlardan 255'inin bu kriz ortamına rağmen kendi işletmelerini açmalarına katkımız oldu. Devletin de sertifika almış kadınlarımıza sıfır faizli kredi desteği vermesini istiyoruz. Bu istek ve taleplerimize itibar edilmez ise 2009'un ilk üç ayındaki işsizlik rakamlarının daha da artacağı görüşündeyim" şeklinde konuştu.

ESNAF LİDERLERİNE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ SEMİNERİ**17 NİSAN 2009**

2007 yılında Türkiye'de faaliyet gösteren 1.milyon 116 bin 638 bin işyerinde 8 milyon 505 bin 390 kişinin istihdam edildiğini belirten TSK Genel Başkanı Bendeve Palandöken, bu işyerlerinde 80 bin 602 iş kazası ve 1.208 meslek hastalığı vakası meydana geldiğini, bunların 1.044'ünün ölümle sonuçlandığını söyledi. Palandöken, "2007 yılında iş kazaları ve

meslek hastalıkları sonucu kaybedilen iş günü sayısı ise 1 milyon 942 bin 573 dır.17-18 Nisan 2009 tarihleri arasında Antalya 'da gerçekleştirilecek olan seminerde, 'Esnaf-Sanatkar İşletmelerine İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinci Kazandırılması' Projesi Avrupa Birliği tarafından desteklenmeye değer bulunmuş ve uygulanmaya başlanmıştır" dedi.

Konuyla ilgili yazılı açıklama yapan TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, Projenin genel hedefinin; Türkiye'deki esnaf ve sanatkar işletmelerinin; iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yasal mevzuat, sorumluluklar, yenilikçi yaklaşımlar ve Avrupa Birliğinde bu meslek grubuna yönelik iyi uygulamalar konusunda bilgilendirilmesi ve esnaf ve sanatkar işletmelerinde bu alanda bilinç oluşturulması olduğunu kaydetti. Palandöken, "Projenin özel amaçları ise; iş sağlığı ve güvenliği alanında en fazla sorun yaşayan ve aynı zamanda sayısal olarak çok ve dağınık olmaları nedeniyle ulaşılması en güç kesim olan esnaf ve sanatkar işletmelerinin, bu alanda gerekli tüm bilgilere kolay ulaşımın sağlanmasını ve bu alandaki bilgi ve bilinç düzeylerinin artırılmasını amaçlayan bir model geliştirilmesidir. SGK istatistiklerine göre 2007 yılında Türkiye'de 1 milyon 116 bin 638 işyeri faaliyet göstermiş ve 8 milyon 505 bin 390 işçi istihdam edilmiştir. Bu işyerlerinde 80 bin 602 iş kazası, 1.208 meslek hastalığı vakası meydana gelmiş, bunların 1.044'ü ölümlü sonuçlanmıştır. 2007 yılında iş kazaları ve meslek hastalıkları sonucu kaybedilen iş günü sayısı ise 1.942.573 dür" şeklinde konuştu.

Türkiye'de sigortalı işçi çalıştıran 1 milyon 116 bin 638 işletmenin yüzde 85.5'u 1-9, yüzde 12.6'sı 10-49 ve yüzde 1.6'sı ise 50-249 sigortalı çalıştıran işyerlerinden oluştuğunu anlatan Palandöken, "Çalışanların yüzde 28.5'u 1-9, yüzde 32'si 10-49, yüzde 22'si ise 50-249 işçi istihdam eden işyerlerinde bulunmaktadır. Yani Türkiye'deki işyerlerinin yüzde 99.7'si işçi istihdam eden küçük ve orta büyüklükteki işletmelerden (KOBİ)

oluşmakta olup, çalışanların yüzde 83'ü bu işyerlerinde istihdam edilmektedir. 2007 yılında meydana gelen iş kazalarının yüzde 32.4'ü 1-9 işçi çalıştıran işyerlerinde, yüzde 29'u 10-49 işçi çalıştıran işyerlerinde, yüzde 21.3'ü 50-250 işçi çalıştıran işyerlerinde meydana gelmiştir. İş kazalarının sektörel dağılımı incelendiğinde; metal ürünlerinin imalatı yüzde 14, inşaat yüzde 9.4, kömür madenciliği yüzde 7.8 ile ilk üç sıradaki sektörler karşımıza çıkmaktadır. ILO verilerine göre gelişmekte olan ülkelerin iş kazası ve meslek hastalıkları sonucu meydana gelen ekonomik kayıplarının Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH)'lerinin yaklaşık yüzde 4'ü kadar olduğu tahmin edilmektedir. Ülkemizde 2007 yılı GSYİH rakamlarına göre iş kazası ve meslek hastalıklarının toplam maliyeti yılda yaklaşık 35 Milyar TL'dir" dedi.

İş sağlığı ve güvenliği alanındaki bu tabloyu, esnaf ve sanatkarlar açısından iyileştirmek ve esnaf ve sanatkarlarda çalışma hayatından kaynaklanan riskler ve bu risklerin kişilere etkisi konusunda bilinç oluşturmak amacıyla "Esnaf-Sanatkar İşletmelerine İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinci Kazandırılması" Projesi hazırlandığını kaydeden Palandöken, "Sivil Toplum Diyalogu Projesi AB'nin ülkemizde uygulandığı büyük programlardan birisidir. Bu proje kapsamında yürütülen sivil toplumu güçlendirme faaliyetleriyle; AB ve Türkiye sivil toplumu arasında tecrübenin ortak paylaşımı ve ilişkilerin güçlendirilmesini AB'de Türkiye'nin daha iyi anlaşılmasını ve bilgi paylaşımını sağlamayı ve Türkiye'de AB'nin daha iyi anlaşılmasını sağlanması hedeflenmektedir" diye konuştu.

İŞ KAZALARININ YÜZDE 40'I 1-3 KİŞİNİN ÇALIŞTIĞI İŞLETMELERDE GERÇEKLEŞİYOR

20 NİSAN 2009

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu tarafından esnaf ve sanatkarların iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla düzenlenen uluslararası konferansın sonuç bildirgesinde, küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik olarak uygulanabilir iş sağlığı ve güvenliği modellerinin geliştirilmesi gerektiği belirtildi.

TESK'in, "Esnaf-Sanatkar İşletmelerine İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinci Kazandırılması Projesi" kapsamında 17-18 Nisan 2009 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen uluslararası konferansın sonuç bildirgesi yayınlandı.

TESK'ten yapılan açıklamaya göre, esnaf ve sanatkarların iş sağlığı ve güvenliğinin tartışıldığı konferansa TESK ve TESK'e bağlı birlik ve federasyon başkanlarının yanı sıra ilgili bakanlıklar, AB Genel Sekreterliği, Sosyal Güvenlik Kurumu, TOBB, TİSK, TÜRK-İŞ, Türk Tabipler Birliği, Fışek Enstitüsü ve Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinden temsilciler katıldı.

TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, 16 bildirinin sunulduğu konferansta, esnaf ve sanatkarların çalışma hayatında karşı karşıya kaldıkları zorluklara değindi.

Palandöken, projenin amacının, esnaf ve sanatkarlar ile ilgili kurum ve kuruluşlarda iş sağlığı ve güvenliği konusunda duyarlılık oluşturmak ve bilgilendirici faaliyetler gerçekleştirmek olarak açıkladı.

Konferansın ardından yayınlanan sonuç bildirgesinde, Esnaf ve Sanatkar Siciline kayıtlı 1 milyon 900 bini aşkın kişinin bulunduğu, yollarında çalışanlar da düşünüldüğünde, esnaf ve sanatkarların ülkenin iş gücü payının 1/3'üne sahip olduğu belirtildi.

Türkiye'deki iş kazalarının yaklaşık yüzde 40'ının 1-3 kişinin çalıştığı işletmelerde meydana geldiğinin belirtildiği bildirmede, dünya genelinde de bu tablonun hemen hemen aynı olduğu, bu durumun, küçük işletmelerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda öncelikli grup olarak ele alınması gerekliliğini ortaya koyduğu ifade edildi.

-KÜÇÜK ÖLÇEKLİ İŞLETMELERDEKİ İŞ KAZALARININ NEDENLERİ-

Bildirmede, iş kazalarının küçük ölçekli işletmelerde meydana gelmesinin temel nedenleri de sıralandı. Buna göre, KOBİ'ler iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda yeterince bilgili ve bilinçli değil. Bu işletmelerin

zayıf mali yapıları ve finansman güçlükleri, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine kaynak ayırmalarını güçleştirmektedir.

İş kazalarının küçük ölçekli işletmelerde meydana gelmesinin nedenleri arasında, iş yerlerinin fiziki şartlarının yeterli olmaması, yeterli oranda nitelikli iş gücünün bulunmaması da gösterildi.

İş sağlığı ve güvenliği alanında yaşanan sorunların çözümü için İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısında yeni bir yaklaşım benimsenmesinin gerekli olduğu kaydedildi.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak işveren ve çalışanların bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesinin önemine işaret edilen bildirmede, böylelikle iş sağlığı ve güvenliği kavramının çalışma hayatı ile ilgili kişilerde bir ihtiyaç olarak benimsenmesinin sağlanacağı belirtildi.

Bildirmede, iş yerlerinde öncelikle kazaları önlemeye dayalı politikaların geliştirilmesi, risk değerlendirme yaklaşımı ile potansiyel tehlikelerin önceden belirlenmesi ve tedbir alınarak önleme yoluna gidilmesi, tüm bunların sağlanabilmesi için de bu alana ilişkin eğitim çalışmalarına önem ve öncelik verilmesi gerektiği ifade edildi.

-ÇÖZÜM ÖNERİLERİ-

Esnaf ve sanatkarların mevcut mali ve fiziki yapıları ve sahip oldukları insan kaynağı ile bu yaklaşımın gerekliliklerini yerine getirebilecek kaynaklara sahip olmadığı belirtilen bildirmede çözüm önerileri şöyle sıralandı:

"Küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik olarak uygulanabilir iş sağlığı ve güvenliği modelleri geliştirilmelidir. Pilot uygulamalar yapılarak bu modeller denenmeli ve sürdürülebilir modeller kurumsal hale getirilmelidir. Öncelik eğitim ve bilgilendirme olmalıdır. Bilgilendirme, iş yerlerinin yoğun olarak bulunduğu sanayi sitelerinden başlatılmalıdır. İşletmelerin bağlı olduğu meslek odaları bu alanda daha fazla görev ve sorumluluk üstlenmelidir.

İşletmelerin ortak yararlanacağı Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri kurulması gündeme getirilmeli ve tartışılmalıdır. Bu birimlerin kuruluş ve işleyiş yasal düzenlemeye bağlanmalı ve Devlet bu birimlerin kurulması yönünde birtakım teşvik mekanizmaları geliştirmelidir."

BİNGÜL ÇELİK'İN ADRESSİZ KONAKLARI...

Ressam ve öykü yazarı Bingül Çelik'in, tuvale aktardığı yıkılmaya yüz tutmuş, yalnızlaşmış konaklar TESK Sanat Galerisinde sergilendi.

Nazilli'de dünyaya gelen Bingül Çelik, ortaokul yıllarında Cemalettin Çoğulu'dan aldığı derslerle resme başladı. Daha sonra Devlet Sanatçısı Mustafa Çerçi'nin ilgisi ve yönlendirmesiyle doğanın içinde sürdürdüğü resim çalışmalarını ilk kez Nazilli'de sanatseverlerin beğenisine sundu.

15. kişisel sergisini TESK Sanat Galerisinde açan çok yönlü sanatçının "Karabiberim" adlı yayınlanmış bir öyküsü bulunmaktadır. Ayrıca Vedat Kaptan Yurdakul'un yönettiği bir koroda Türk Sanat Müziği çalışmalarını sürdürmektedir.

"Kim bilir kimler yasadı odalarında, ne bebekler doğdu ne yaşlılar öldü yataklarında. Artık onların bir adresi yok. Beykonaklarının, munferidenin ve diğerlerinin. O evlerin ne bir kaptı numarası, görkemli bacalarında tüten ne dumanı, pencerelerinde postacıyı bekleyen ne de bir insanı var..."

"ALAYLI" RESSAM MUAMMER K. TUNCEL

1929 yılında Mengen'de doğan, Ankara'da büyüyen ressam Muammer K. Tuncel, çok istediği halde resim ile ilgili eğitim alma olanağı bulamamış. Sanat akademilerinin o yıllarda bu kadar yaygın olmamasının yanında ailesinin ekonomik durumu da böyle bir eğitim almasına engel oluşturmuş.

Ama doğuştan gelen resim yapma yeteneği ve arzusu, onu uzun yıllar boyunca kendi kendine resim yapmaya zorlamış. Yarattığı eserlerini yıllarca kimseye göstermeden biriktirmiş.

Kendisini "alaylı" olarak tanımlayan sanatçı, "tuvaletime, yaşadığımız hayatın renklerini ve canlılığını aksettirdiğim kadar mutlu oluyorum" diyerek sanat anlayışını özetliyor. Geç keşfedilmiş bir değer olarak eserlerinin

dünya çapında tanınmasına katkı yapmış olma onuru, ilk sergisini açtığı TESK Sanat Galerisi'nin olacaktır belki de...

Sanatçı, resimlerini sergileyen TESK Sanat Galerisi'ne teşekkürlerini de dergimiz aracılığıyla sunmayı arzu etti.

SELD A UĞURLU RESİMLERİNİ TESK SANAT GALERİSİNDE SERGİLEDİ

1959 yılında Ankara'da doğdu. Gazi Üniversitesi Ekonomi Fakültesi'nden 1981 yılında mezun oldu. Aynı yıl Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nda başladığı görevi 2003 yılına kadar sürdürdü.

Yağlı boya resim çalışmalarına 2000-2002 döneminde Transparan Sanat Galerisi'nde Gür Dalkıran'la başlayıp, 2002-2007 döneminde Galeri Sanat Yapım Kayıhan Keskinok Atölyesi'nde sürdürdü. 2005 ve 2006 yıllarında Teymur Ağaloğlu Atölyesi'nde de yağlı boya resim çalışmalarına devam etti. 2008 yılında İhsan Çakıcı Atölyesi'nde doku ağırlıklı denemelere başladı halen bu atölyede çalışmalarını sürdürmektedir.

2009 yılının 30 Mart -12 Nisan tarihleri arasında TESK Sanat Galerisinde açmış olduğu Tohumdan Yaşama adlı sergide doku ağırlıklı kolaj ve karışık teknik yağlı boya çalışmalar yer almıştır.

FEHNUR İPEK GRUBU TESK SANAT GALERİSİNDE

Goncagül Çulcuoğlu, Neşe Aksoy, Sema Demirkol, Semra Çınaroğlu, Şükran Değirmenci, Tülay Dinç, Tülay Duran, Tülin Kavlakogulları ve Tümay Sedef'ten oluşan Fehnur İpek Grubu'nun resimleri sanatseverler tarafından ilgi ve takdirle TESK Sanat Galerisi'nde izlendi.

AYSUN ŞENER "KAPILARINI" TESK SANAT GALERİSİNDE SERGİLEDİ

Aysun ŞENER 1964 yılında İstanbul 'da doğdu.

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim-İş Bölümünü bitirdi.

Çankaya İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Seyranbağları İ.Ö.O'nda Görsel Sanatlar öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Çalışmalarını kendi atölyesinde ve Sanatçı İhsan ÇAKICI'nın atölyesinde sürdürmektedir.

Sanatçının katıldığı karma sergiler

1997 İş Bankası Sanat Galerisi Ankara

1997 Tempo-Tur Sanat Galerisi Ankara

1998 Yaşar Sanat Galerisi Ankara

2001 G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Resim-iş Bölümü Mezuniyet Sergisi Ankara

2003 Polatlı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Öğretmenler Sergisi 13 Eylül Kültür Merkezi Ankara

2007 İhsan ÇAKICI Atölyesi Karma Resim Sergisi Hazine Müsteşarlığı Sanat Galerisi Ankara

2008 Ankara İl Milli Eğitim Md.lüğü 24 Kasım Öğretmenler Karma Resim Sergisi Rahmi Koç Vakfı Müzesi, Çengelhan Ankara

2009 TESK "KAPILAR" konulu resimlerle ilk kişisel sergimi TESK Sanat Galerisinde açtım. Bazen umutlarımıza sevinçlerimize mutluluklarımıza bazen de hüznlerimize kederlerimize tanık olmuştur "kapılar".

Kimbilir nice eller değmiştir minicik, genç, yada buruşmuş. Her biri ayrı bir öykü anlatır ; başlangıçtan, sona (beyaz kapı) doğru. Kapılarımızın sevgiye barışa mutluluğa hep açık olması dileğiyle...

YAŞADIĞIMIZ KENTLER, KONUTLAR, İŞ YERLERİ, “ENERJİ VERİMLİ VE ÇEVRE DOSTU” OLMALIDIR...

Arif KÜNAR

Çok hızlı bir şekilde yaygınlaşan ve giderek alışkanlıklarımızı değiştiren, yaşam ve tüketim kültürümüzü dönüştüren kentler, toplukonutlar, uydukentler, binalar, konutlar, alışveriş ve iş merkezleri, “çekim merkezi” olmak, “cazibe” sağlamak-sürdürmek için, acaba “enerji ve çevre canavarı” olmak zorunda mı? En baştan “doğru” tasarlanarak, planlanarak, projelendirilerek ve sonradan yapılacak enerji verimliliği ölçme, etüt ve verimlilik artırıcı projelerle, “enerji ve çevre yönetim sistemleri” ile gerçekten, “enerji verimli, sürdürülebilir ve çevre dostu, yeşil yaşam merkezleri” olabilirler mi? Yaşanan “enerji krizi”ni ve “iklim değişikliği”ni daha fazla artırmadan, kendine yeterli ve olabildiğince geri dönüşümün sağlandığı, “sürdürülebilir” yerleşkeler haline getirilebilirler mi?

Bütün bu soruların cevabı, tamamen olmasa bile büyük ölçüde “evet” olabilir ve artık “kaçınılmaz” olarak, olmalıdır da. Hergün sonuçlarını kısmen yaşadığımız, ancak hala bir türlü tam olarak algılayamadığımız ve bu nedenle de pek önemsemediğimiz “iklim değişikliği”nin, sürdürdüğümüz sadece tüketime dayalı yaşam tarzı ve şu anki büyüme, kalkınma hızı ile bugün 0.8 derece olan ısı artışının, 2030 yılında hızla 6 dereceye kadar artabileceğini öngören “Uluslararası Enerji Ajansı”na göre -World Energy Outlook 2007-, tam bir felakete doğru hep birlikte yelken açmış durumdayız.

İşyeri, mülk sahipleri, yatırımcılar ve işletmeciler yapacakları merkezleri, binaları, konutları, işyerlerini ülkenin ekonomik yapısına, yaptırdıkları pazar araştırmalarına-fizibilitelere, tüketici-müşteri taleplerine-profillerine, stratejik ve ticari hedeflerine, projeksiyonlarına, kendi vizyon-misyonlarına göre karar veriyorlar. Bu kararı verdikten sonra da en uygun konsept, büyüklük ve bölge-alan üzerine standart, birbirinin aynısı mimari tasarım ve uygulama projelerini yaptırıyorlar.

Çok az mülk sahibi, yatırımcı ve işletmeci, özellikle de bazı yabancı yatırımcılar en baştan yapacağı binanın, toplukonutun, merkezin "çevre dostu ve enerji verimli" olması kriterini, konseptini kabul ediyor, ona göre yatırıma başlıyor. Bu çerçevede de dünyada giderek yaygınlaşan LEED, BREEAM, Energy Star Sertifikaları vb. çok önemli bir tasarım kriteri, standart ve yol haritası oluşturuyor.

LEED sisteminde belirtilen bu alanlar, binaların, toplukonutların, merkezlerin kurulacak olduğu arazinin tarihi, ekolojik, trafiği artırıcı yerler olup-olmamasından başlayarak, atıksuların ve yağmur sularının geri kullanımına, pasif olarak mümkün olduğunca güneşten doğal ısıtma, soğutma, havalandırma, aydınlatma sağlanıp-sağlanmadığına, kullanılan inşaat malzemelerinin geri dönüşümlü malzemeden üretilmiş, az enerji kullanılmış, tekrar geri dönüştürülebilir, doğal, yerel olup-olmadığına, yenilenebilir enerjilerin kullanılıp-kullanılmadığına, iç ve dış ortam hava kalitesine, hijyenik, doğal, sağlıklı olup-olmadığına kadar birçok farklı kriterle değerlendiriliyor, puanlanıyor.

Bu kriterlere göre tasarlanan yapılar, daha en baştan ortalama yüzde 25-40 civarında bir enerji ve su tasarrufu sağlıyorlar. Böylece ilk yatırım maliyetleri yaklaşık yüzde 10-20 gibi bir miktar artsa da, hem ömür boyu işletme maliyetleri ve CO2 salınımı azaltılmış, hem de giderek artan sayıdaki "yeşil, çevre dostu tüketici" profiline de hitap etmiş oluyorlar.

Özellikle yeni yapılan tüm büyük-küçük bina ve merkezler, LEED, BREEAM, Energy Star ve-veya Türkiye olarak geliştirilecek "Yıldız Projeleri vb.", kriterlerine göre tasarlanmalı, projelendirilmeli ve uygulanmalıdır. Mevcut olanlar da, en azından "enerji ve atmosfer", "su verimliliği", "iç hava kalitesi" kriterlerine göre yeniden çok ciddi ve kapsamlı bir enerji ölçüm-analiz-etüt yapılarak, iyileştirilmelidir.

5 Aralık 2009 da yürürlüğe girecek olan, "Binalarda Enerji Performans Yönetmeliği" ile, yeni yapılacak tüm konutlarda enerji mimarlığı, güneş mimarlığı uygulamaları başlayacak. Binaların tasarımından, kullanılacak

malzemeler ve seçilecek sistemlere kadar "enerji verimliliği" ön planda tutulacak. Bina bittikten sonra da, yetkili enerji danışmanlık firmalarınca yapılacak olan etütlerden sonra, binanın "enerji kimlik belgesi" hazırlanacak. Yıllık ısıtma, sıcak su, soğutma ve aydınlatma tüketim değerleri belirtilecek. Hem enerji olarak hem de CO2 salınım miktarları m2-yıl olarak yazılacak bu belgede. Enerji etiketli beyaz eşyalarda gördüğümüz gibi, A dan, G ye kadar kategoriler olacak. A sınıfı bina, en enerji verimli konut olacak. Hem yıllık enerji tüketimi en az olacak hem de emlak fiyatı yüksek olacak. Konut alınıp satılırken, bu "enerji kimlik belgesi" zorunlu olarak, gösterilecek.

Bu yönetmeliğe paralel olarak, kentlerde, merkezlerde, binalarda, konutlarda güneş pv paneli, güneş ısı kollektörü, güneş termal soğutucuları, toprak-su-hava kaynaklı ısı pompaları, kojenerasyon-trijenerasyon, gün ışığı bacaları, dikey çatı tipi rüzgar türbinleri, yağmur ve atıksuların geri kullanımı, çim çatı vb. sistemlerle yenilenebilir enerji kullanımına ağırlık verilecek. Kendini gösteren "enerji krizi" ve otomatığa bağlanan "enerji fiyat artışı" nedeniyle, bu uygulamaların vakit geçirilmeden başlatılması zorunludur.

Yaptığımız enerji ölçüm-analiz-etüt ve iyileştirmelerde, mevcut binalarda ortalama yüzde 10-50 civarında bir enerji verimliliği ve tasarrufu potansiyeli görülmüştür. Bu tasarruf rakamları, mülk sahiplerinin, işletmelerin ve kiracıların genel giderlerinde çok ciddi azalmalara yol açacaktır. Yapılacak olan enerji verimliliği etütleri ve yatırımları için de, kredi-finans modelleri oluşturulmaktadır.

Ayrıca, bu tür uygulamaları yapan duyarlı, bilinçli yatırımcı ve işletmeler, başta kendi personeline olmak üzere müşterilerine, tüketicilere hem kendi yenilenebilir enerji, "enerji verimlilik, çevre dostu" uygulamalarını gösterip, bilinçlendirebilir ve böylelikle sosyal sorumluluk projesi de gerçekleştirmiş olur. Yapılan araştırmalara göre, enerji verimli-çevre dostu yapılarda, iş-merkezlerinde, toplukonutlarda ve konutlarda çalışan, yaşayan kişilerin daha verimli ve mutlu olduğu ortaya çıkmıştır.

ARİF KÜNAR: 1989 ODTÜ Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümünden mezun. ODTÜ-Mimarlık Araştırma Tasarım Proje Uygulama Merkezi Enerji ve Çevre Danışmanı. Enerji konusunda 2 kitabı, 3 broşür ve 200 den fazla dergi, gazete ve makale yazısı, Ulusal ve Uluslararası 38 kongre ve sempozyumda sunulmuş tebliği var.

Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Üyeleri, TESK Genel Başkanı Bendeve Palandöken'i ziyaret etti.

Ülkemizdeki istihdam ile ilgili sorunların tespit edilmesi ve çözülmesi konusunda çalışmalar yapan Türkiye İş Kurumu Genel Müdürü Sayın Namık ATA'nın, istihdama çok önemli katkı yapan esnaf ve sanatkar camiasının en üst meslek kuruluşu olan TESK'e yaptığı ziyaretten elbette esnaf ve sanatkarların her alanda olduğu gibi istihdam alanında da çok önemli bir işleve sahip olduklarının bir hazinesi olarak yorumlanması gerekir.

KADIN GİRİŞİMCİLİĞİNİ DESTEKLEME PROJESİ BAŞARIYLA SONUÇLANDI

KRİZE İNAT 255 KADIN İŞ YERİ AÇTI!

Türk kadınının girişimci olarak iş hayatına katılımını artırmak amacıyla TESK ve Esnaf ve Sanatkar Odaları Birlikleri tarafından yürütülen "Kadın Girişimciliğini Destekleme Projesi"yle, 255 kadın iş yeri sahibi oldu.

Türk kadınının girişimci olarak iş hayatına katılımını artırmak amacıyla Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) ve Esnaf ve Sanatkar Odaları Birlikleri(ESOB) tarafından yürütülen "Kadın Girişimciliğini Destekleme Projesi" sayesinde, 255 kadın iş yeri sahibi oldu.

Hizmet, üretim ve ticaret sektörlerinde çalışma hayatına atılan kadınlar, 750 aileye de gelir kapısı sağladı.

Kadınların iş gücüne katılımlarının artırılması, kendi işlerini kurma ve geliştirme konusunda ihtiyaç duyacakları temel beceriler ve gerekli motivasyonların sağlanması amacıyla başlatılan projede, son aşamaya gelindi.

Türkiye'de kadın girişimciliği alanında yürütülen en büyük ve kapsamlı projeler arasında gösterilen Kadın Girişimciliğini Destekleme Projesi kapsamında, TESK ve ESOB bünyesinde 9 merkez ve buna bağlı 16 büro kuruldu.

Türkiye'nin hemen her bölgesinde illerin seçildiği projede, İstanbul, Ankara, Eskişehir, Konya, Malatya, Manisa, Nevşehir, Samsun, Antalya, Hatay, Yozgat, Kastamonu, Erzurum, Adana, Tekirdağ, Kırklareli, Düzce, Tunceli, Balıkesir, Uşak, Amasya, Ordu, Tokat, Sivas ve Muğla'daki kadınlara eğitim ve danışmanlık kursları düzenlendi.

Bireysel danışmanlık hizmetinden mikro-kredi ve benzeri konularda bireysel kılavuzluk hizmetlerine, deneyim paylaşımı grup çalışmalarından girişimciliğe kadar geniş bir yelpazede eğitimler alan kadınlar, iş

kurma aşamaları, finans ve muhasebe, satış ve pazarlama, strateji ve iş planı, yönetim ve liderlik, el işleri, tekstil, gıda ve restoran yönetimi ile finans kaynaklarına erişim konularında da sertifika aldı.

9 BİNDEN FAZLA KADINA EĞİTİM VE DANIŞMANLIK HİZMETİ VERİLDİ

Kadının, iş hayatına katılımını ve aile bütçesine, ekonomiye ve refah düzeyinin yükselmesine katkısının hedeflendiği proje kapsamında, 1.5 yılda çok sayıda kadına ulaşıldı. En az ilkokul mezunu ve 60 yaş altındaki kadınların başvurabildiği proje kapsamında, Mart 2009 itibarı ile 6 bin 291 kadına eğitim, 2 bin 755 kadına da danışmanlık hizmeti verildi.

Sertifika alan 255 kadının hizmet, üretim ve ticaret alanlarında iş yeri sahibi olduğu proje kapsamında, bu kadınların yüzde 39'u üretim, yüzde 31'i ticaret ve yüzde 30'u de hizmet sektöründe çalışmaya başladı.

İş kuran kadınların, istihdam ettirdikleri insan sayısı da 750'ye ulaştı. Böylece 750 aileye de gelir kapısı sağlanmış oldu.

ESNAF VE SANATKARLAR VE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ULUSLARARASI KONFERANSI 17/18 NİSAN 2009'DA ANTALYA'DA GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalar, çalışanları iş kazaları ve meslek hastalıklarından korumayı amaçlamaktadır. Tüm dünyada bu alanda yaşanan sorunların büyük bölümü küçük işletmelerde meydana gelmektedir. İşyeri ölçeği küçüldükçe iş sağlığı ve güvenliği konusunda sorunlar da artmaktadır. Bu yalnız ülkemize özgü bir sorun değildir. Dünyanın hemen her ülkesinde aynı sonuçla karşılaşmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu istatistiklerine göre ülkemizde iş kazalarının yaklaşık üçte biri, 1-9 kişinin çalıştığı mikro işletmelerde meydana gelmektedir. Kazaların yoğun olarak görüldüğü sektörler olan inşaat ve metal sektöründeki mikro işletmelerin büyük bölümü TESK üyesidir. TESK olarak bu alanda bilgilendirme, bilinçlendirme, eğitim, uyarı ve en son cezalandırmaya dayalı bir sistem kurulması gerektiği savunulmaktadır.

TESK, iş sağlığı ve güvenliği alanındaki mevcut tabloyu, esnaf ve sanatkarlar açısından iyileştirmek ve onlara kolay ulaşabilecekleri bilgi desteği sağlamak amacıyla; Avrupa Birliği'nin de desteğini alarak "Esnaf-Sanatkar İşletmelerine İş Sağlığı ve Güvenliği Bilinci Kazandırılması" Projesini uygulamaya koymuştur.

Proje kapsamında 17/18 Nisan 2009 tarihlerinde Antalya'da Esnaf ve Sanatkarlar ve İş Sağlığı ve Güvenliği Uluslararası Konferansı düzenlenmiştir. Konferansta esnaf ve sanatkarlar açısından iş sağlığı ve güvenliği geniş bir katılımı ve her yönüyle tartışılmıştır.

Konferansa başta TESK'in Yönetim ve Denetim Kurulu ile birlik ve federasyon başkanları olmak üzere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği, Sosyal Güvenlik Kurumu, TOBB, TİSK, TÜRK-İŞ, Türk Tabipler Birliği, Fişek Enstitüsü Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi olmak üzere ilgili tüm kesimlerden katılım sağlanmıştır. Toplam 16 kişinin panelist olarak bildiri sunduğu Konferansa, Almanya'dan Proje ortağı olan Wiesbaden, Koblenz ve Dusseldorf Zanaatkarlar Odalarının İş Sağlığı ve Güvenliği merkezlerinin yönetici ve uzmanları da katılım sağlayarak odaları bünyesinde yapılan çalışmaları ve Almanya'daki uygulamaları açıklamışlardır.

Konferans TESK Genel Başkanı Bende

Palandöken'in açılış konuşması ile başlamıştır. Bende Palandöken konuşmasında esnaf ve sanatkarların çalışma hayatında karşı karşıya kaldıkları zorluklara değinmiştir. Projenin amacının; esnaf ve sanatkarlarda ve ilgili kurum ve kuruluşlarda esnaf ve sanatkar açısından iş sağlığı ve güvenliği konusunda duyarlılık yaratmak ve bilgilendirici faaliyetler gerçekleştirmek olduğunu söyleyen Palandöken, esnafın kendisinin aynı zamanda işçi olduğunu, işyerindeki risklerden kendisinin de en az çalışanları kadar etkilendiğine dikkat çekmiştir.

Konferansın ilk oturumunda iş sağlığı ve güvenliği alanındaki mevcut durum ve sorunlar katılımcılar tarafından açıklanmış, ikinci oturumunda Almanya uygulamaları hakkında Alman katılımcılar tarafından bilgi verilmiş, son oturumunda ise sorunları çözme yönünde yeni yaklaşım ve öneriler sunulmuştur.

Konferans geneli itibarıyla değerlendirildiğinde ortaya çıkan sonuçlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Esnaf ve sanatkarlar çalışma hayatında önemli bir yere sahiptir. Sayısal olarak değerlendirmek gerekirse;

- Esnaf ve Sanatkar Siciline kayıtlı 1.900.000'i aşkın esnaf ve sanatkar bulunmaktadır.
- Yanlarında çalışanlar da düşünüldüğünde, esnaf ve sanatkarların ülkemiz işgücü içinde 1/3 oranında paya sahip olduğu tahmin edilmektedir.
- Esnaf ve sanatkarların bağlı olduğu meslek kuruluşları olan; oda, birlik, federasyon ve Konfederasyonun ülke geneline yayılmış geniş bir örgütlenme ağı bulunmaktadır.

4857 sayılı İş Kanununun 4 üncü maddesi gereğince, 3 ve daha az kişinin çalıştığı esnaf ve sanatkar işletmeleri, bu Kanunun uygulama kapsamı dışındadır. Bu istisnanın gerekçesi, çok küçük ölçekli esnaf ve sanatkar işletmelerinin yasa ile getirilen bir çok yükümlülüğü yerine getirmesinin mümkün olmamasıdır. Gündemde olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı, ayırım gözetmeksizin çalışma hayatındaki herkesi Kanun kapsamına alacaktır.

Ülkemizde iş kazalarının yaklaşık % 40'ı 1-3 kişinin çalıştığı işletmelerde, % 70'i ise 50'den az kişinin çalıştığı KOBİ'lerde meydana gelmektedir. Dünya genelinde de bu tablo hemen hemen aynıdır. Bu durum, küçük işletmelerin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili

çalışmalarda öncelikli grup olarak ele alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır

İş kazalarının küçük ölçekli işletmelerde meydana gelmesinin temel nedenleri;

- KOBİ'ler iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda yeterince bilgili ve bilinçli değildir.
- Bu işletmelerin zayıf mali yapıları ve finansman güçlükleri, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerine kaynak ayırmalarını güçleştirmektedir.
- İşyerlerinin fiziki şartları yeterli değildir.
- İşgücü yeterince nitelikli değildir. Çoğu kez teknik bilgi gerektiren işlerde işgücü maliyetini düşürmek için vasıfsız kişiler çalıştırılmaktadır.

TESK'in görüşü; esnaf ve sanatkar işletmelerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında yaşanan sorunların çözülebilmesi için çıkış noktasının, bilgilendirme ve eğitim olduğudur. Ülkemizde meydana gelen iş kazalarının ve meslek hastalıklarının % 95'inden fazlası, önlenabilir kaza ve hastalıklardır. Bu da bilgilendirme, bilinçlendirme, eğitim ve kolay ulaşılabilir danışmanlık desteklerine çok daha fazla önem verilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır

TESK'in mesleki eğitimle ilgili çalışmalarının önemli bir ayağını, işletmelerde verilen mesleki eğitimin denetimi ve işletmelere bu konuda danışmanlık hizmeti verilmesi oluşturmaktadır. TESK, bağlı odalarında ve birliklerinde işyeri denetleme ve danışmanlık grupları kurulmasını zorunlu hale getirerek bir iç denetim modeli oluşturmuştur. Bu gruplar bizzat işverenlerden oluşmakta ve odaya bağlı olan esnaf ve sanatkar işyerlerini belli aralıklarla öncelikle işyerinin mesleki eğitime uygunluğu açısından denetlemektedir. Küçük işletmelerin yaşadığı iş sağlığı ve güvenliği sorunlarının çözümü açısından İDDG sistemi önemli bir çıkış noktasıdır ve bu sistemin ilgili diğer kurum ve kuruluşlarca da desteklenmesi halinde bu konuda önemli bir mesafe

kat edilmiş olacaktır.

İş sağlığı ve güvenliği alanında yaşanan sorunların çözümü için kritik noktalar;

- iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak işveren ve çalışanların bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi,
- böylelikle iş sağlığı ve güvenliği kavramının çalışma hayatı ile ilgili kişilerde bir ihtiyaç olarak benimsenmesinin sağlanması, güvenlik kültürü yaratılması,
- işyerlerinde öncelikle önlemeye dayalı politikaların geliştirilmesi, risk değerlendirme yaklaşımı ile potansiyel tehlikelerin önceden belirlenmesi ve tedbir alınarak önleme yoluna gidilmesi,
- tüm bunların sağlanabilmesi için de bu alana ilişkin eğitim çalışmalarına önem ve öncelik verilmesidir.

Esnaf ve sanatkarlar mevcut mali ve fiziki yapıları ve sahip oldukları insan kaynağı ile bu yaklaşımın gerekliliklerini yerine getirebilecek kaynaklara sahip değildir.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ;

- Küçük ve orta ölçekli işletmelere yönelik olarak uygulanabilir iş sağlığı ve güvenliği modelleri geliştirilmelidir.
- Pilot uygulamalar yapılarak bu modeller denenmeli ve sürdürülebilir modeller kurumsal hale getirilmelidir.
- Öncelik eğitim ve bilgilendirme olmalıdır. Bilgilendirme işyerlerinin yoğun olarak bulunduğu sanayi sitelerinden başlatılmalıdır.
- İşletmelerin bağlı olduğu meslek odaları bu alanda daha fazla görev ve sorumluluk üstlenmelidir.
- İşletmelerin ortak yararlanacağı Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri kurulması gündeme getirilmeli ve tartışılmalıdır. Bu birimlerin kuruluş ve işleyişi yasal düzenlemeye bağlanmalı ve Devlet bu birimlerin kurulması yönünde birtakım teşvik mekanizmaları geliştirmelidir.

5. DÜNYA SU FORUMU İSTANBUL'DA TOPLANDI

İstanbul'da bir hafta boyunca devam eden 5. Dünya Su Forumu 192 ülkeden bir araya gelen yaklaşık 35 bin kişinin katılımı ile tamamlandı.

İstanbul su konusunda bir köprü vazifesi görerek tüm görüş ve fikirlerin aynı platformda özgürce tartışılmasına olanak sundu.

Forum süresince 112 adet tematik, 7 bölgesel, 5 üst düzey panel ve 105 yan etkinlik yapılırken, Birleşmiş Milletler Dünya Su Kalkınma Raporu, Avrupa Çevre Ajansı ve OECD'nin Su Yönetimi Raporu açıklandı. Politik ve siyasi süreç içinde 91 ülkeden 200 yerel yönetim temsilcisi biraraya geldi. 52 ülkenin Belediye Başkanı, değişimler karşısında kentsel su kaynakları yönetimi konusunda ortak bir taahhüt vermeye çağıran İstanbul Su Mutabakatı'na imza attı. Forum kapsamında 173'ü yabancı 263 Parlamenter biraraya gelerek, daha önce hazırlık toplantılarında oluşturulan 13 maddelik öneriler listesini ülkelerinde tartışmak üzere aldılar. 155 ülke ve 14 Uluslararası

Kuruluş Bakanlar Konferansı'nda biraraya gelerek, Bakanlar Deklarasyonu'nu açıkladılar. Devlet Başkanları Zirvesi'ne 3 ülkenin Cumhurbaşkanı, 3 Kraliyet ailesi mensubu, 4 ülkenin başbakanı katılarak, su forumlarında bir milat yaşandı. Çocuklara, gençlere ve kadınlara özel düzenlenen oturum ve forumların yanı sıra, uzman ve akademisyenler, yerel yönetimler, özel ve kamu kuruluşları ve Sivil Toplum Kuruluşları forumda biraraya geldi.

İLKLERİN FORUMU

Bugüne kadar Türkiye'de düzenlenen en büyük forum olan 5. Dünya Su Forumu'nda birçok ilke imza atıldı. 5. Dünya Su Forumu'nda ilk kez çok yönlü sosyal paydaş ilişki yönetimi yaklaşımı uygulandı. Bu kapsamda farklı görüşlere sahip sivil toplum kuruluşlarına söz hakkı tanınmasının yanı

sıra az gelişmiş ve Afrika ülkelerinin katılımın sağlanabilmesi için 1000 kişilik fon oluşturuldu. Forum kapsamında düzenlenen Devlet Başkanları Zirvesi ile Belediye Başkanları ve yerel otoriteleri küresel değişimler karşısında kentsel su kaynakları yönetimi konusunda ortak bir taahhüt vermeye çağıran İstanbul Su Mutabakatı'nın imzalanması da yine birer ilk olarak dikkat çeken etkinlikler arasında yerlerine aldılar. 5. Dünya Su Forumu ilk Yeşil Forum olarak gerçekleştirilerek, geri dönüşümlü malzemelerin kullanımı, atık yönetimi sistemleri uygulandı. Yine forum kapsamında ilk kez bir Küresel Su Eğitim Köyü kurularak, su konusunda bilinçlendirme çalışmalarına da katkı sağlandı.

ÖNE ÇIKAN OTURUMLAR

Forum süresince Sütlüce Kültür ve Kongre Merkezi'nde katılımcıların yoğun ilgi gösterdiği oturumlar düzenlendi. Finans Üst Düzey Paneli, Su ve Felaketlerle İlgili Üst Düzey Uzman Paneli, Sanitasyon Konulu Panel ve Suyun Tarımda Etkin

Kullanımı ile yerel ve ülke grupları oturumları (Türkiye, Amerika, Avrupa, Afrika, Arap Ülkeleri, Akdeniz ve Asya Pasifik), Su ve Doğal Afetler Paneli bunlardan bazıları. Dünya Su Günü'nde Birleşmiş Milletler, konu ile ilgili özel bir oturum gerçekleştirdi.

Forum'da su sadece tematik çerçevede değil sanatsal anlamda da irdelendi. Bu amaçla, 'Su ile Gelen Kültür' isimli fotoğraf sergisi düzenlenirken, hafta boyunca da su konulu filmler gösterildi. Cemal Reşit Rey Orkestrası eşliğinde Fazıl Say, keman virtüözü Cihat Aşkın, Burhan Öçal birer konser verdi.

Bir çok ilki, bir çok yeniliği, bir çok konu ve projeleriyle, 5. Dünya Su Forumu binlerce kişiyi aynı çatı altında, milyonlarca kişiyi ise su konusu etrafında buluşturarak, farklılıkları suda yakınlaştırmayı başardı. Dünya su forumları tarihi artık İstanbul öncesi ve İstanbul sonrası olarak anılacak.

SOLDAN SAĞA

- 1- Burdur ilinde bir baraj adı...
İlaç, deva. 2- Ağrı Dağı'nın diğer adı... Dökme, akıtma. 3- Sayıları göstermek için kullanılan işaretlerden her biri... Büyük il.
4- Elma, armut gibi meyvelerin kurutulmuşu... İbra etme.
5- Kuytu ve sıcak yer, kışlak... Kekemelik. 6- Gözlem... Delikli silindir. 7- fiyat yattası... Hayati sıvı. 8- Çok ak... Bütün, tüm eksiksiz. 9- Bir tür seyrek dokunmuş delikli kumaş... Bir alay işareti.
10- Halk dilinde eşek... Bir nota.
11- Din görevlisi... Yükseltti.
12- İstemez görünme cilvesi... Tatlı su kaplumbağası.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 1- Bataklık bölgelerde yaşayan ve sorguç tüylerinden süs yapılan turna türü... Kültür, hars. 2- Yer yer, aralıklı olarak... Tedavi. 3- Raksı meslek edinmiş kadın... Belirtiler. 4- Bir papağan türü... Tamamlanmamış, noksan. 5- Bebek yiyeceği... Bir kimseyi veya nesneyi niteleyen, karakteristik. 6- Satrançta bir taş... Kripton'un simgesi... Kesimevi, mezbaha. 7- Elekten geçirmek... Halk dilinde iki yolun veya derenin birleştiği yer, kavşak. 8- Yaraşırılık, layık olma, değim... Deniz filinin dişlerinden elde edilen bir tür değerli tespih. 9- Uzaklaşmak... Tarif. 10- Bazı yörelerde ağaçkakana verilen ad... Sur. 11- Başçoban... Dullar. 12- Büyük boyda Hint davulu... Para dolabı.

GEÇEN SAYININ CEVABI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	P	E	D	E	R	Ş	A	H	İ	L	İ	K
2	E	M	A	R	E		B	A	T	E	R	İ
3	S	A	L	İ		R	A	L		M	İ	L
4	Ü	N		E	D	E		A	H	U		E
5	S	E	K		A	N	A		A	R	A	
6		T	R	E	N	Ç	K	O	T		L	A
7	A		İ	C	A	P		N	A	Z	A	R
8	S	O	T	E		E	K	E	L	İ		A
9	A	T	E		İ	R	İ	K	İ	Y	İ	M
10	L	A	R	A	N		L	İ		A	R	A
11	A	M		M	A	N	İ		A	D	A	K
12	K	A	R	A	L	A	M	A		E	K	